

Medsebojne pravice in dolžnosti občin naj bodo določene z dobrimi pogodbami

Skupno reševanje problemov ne zmanjšuje samostojnosti občin — Na vprašanja o medsebojnem sodelovanju posavskih občin odgovarja podpredsednik občinske skupščine Brežice Franc Bukovinsky

»Tovariš podpredsednik, ali menite, da se je v času vedno večje samostojnosti občin treba zavzemati tudi za boljše sodelovanje med njimi?«
»Vsekakor, saj to izhaja iz nove ustavne ureditve. Zveza in republiška ustava sta takšno sodelovanje še bolj utrdili s tem, ko določata, naj občine ustanovljajo skupne organe in organizacije, združujejo sredstva, organizirajo skupne akcije in druge oblike pomoči in sodelovanja. V praksi je treba to sodelovanje opredeliti in razumeti tako, da je interes občanov tisti, ki odloča

o tem, katera naloga občine naj se realizira v občinskem ali medobčinskem merilu. Kadar občina neke naloge ne more urediti sama, potem je umestno, da jo rešuje skupno z drugimi občinami. Pri tem je treba brez pridržkov opustiti gledanja na ta vprašanja s stališča ozkih, v občinski meje zaprtih meril, zlasti tedaj, ko je na dani, da bosta dve ali več sosednjih občin lažje dosegli določen cilj tako, da združita določene institucije in službe in jih skupno financirata ob enakih obveznostih in pravicah.

Tako pojmovano medobčin-

sko sodelovanje prav gotovo ne omejuje in ne prizadene samostojnosti občin. Nasprotno, občinam pomaga v pogledu kadrov in sredstev racionalneje reševati mnoge probleme na področju gospodarstva in komunalnih dejavnosti ter na področju družbenih in drugih javnih služb.«

»Obrazložite, prosim, kako daleč je v spodnjeposavskih občinah razvito sodelovanje družbenih služb? Morda bi pričeli kar pri šolstvu.«
»Na področju šolstva imamo več primerov sodelovanja. V Krškem ima sedež medobčinski zavod za prosvetno pedagoško službo, ki deluje za območje občin Brežice, Krško in Sevnica. Vse tri občine ga skupno financirajo. Prav je, da imamo v Spodnjem Posavju tak zavod, saj zavod v Celju prav gotovo ne bi zmogel opraviti vseh nalog na območju okraja. Toda prav glede tega zavoda moram povedati, da sodelovanje še ni zadovoljivo.

Občine kot ustanoviteljice niso dovolj seznanjene z njegovo problematiko in kažejo tudi premalo pobud v tej smeri.

Pri reševanju problemov srednjega šolstva so se spodnjeposavske občine načelno sporazumele, da bo za njihove potrebe skupna splošnoizobraževalna šola II. stop.

(Nadaljevanje na 4. str.)

ČRNOMELJ: tokrat je na vrsti kmetijstvo

V soboto, 26. decembra, bo v sejni dvorani občinske skupščine v Črnomlju 16. skupna seja občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti. Glavna točka dnevnega reda je tokrat kmetijstvo; o njegovem stanju in proizvodnih nalogah v bodoče je predsednik ObS inž. Rado Dvoršak pripravil obsežno poročilo, ki so ga vsi odborniki dobili že hkrati z vabilom na sejo. Razprava bo torej lahko zelo plodna, saj gre za pomembno vprašanje: kako vplivati na nadaljnji razvoj kmetijstva v občini. — Na dnevnem redu seje je razen tega več predlogov novih odlokov, premoženjsko-pravnih zadev in volitev ter imenovanj.

Presenečenje v Trebnjem!

Zločin ali nesreča? Kriminal, star nekaj stoletij? Nič takega, pač pa veliko presenečenje, ki se je konec novembra odkrilo arheologom Janezu Pušu, Petru Petruju in Tonetu Knezu, ko so na prostoru med cerkvi, župniščem in prosvetnim domom v Trebnjem zaključevali letošnja poizkusna arheološka izkopavanja. Poleg ostankov iz rimskega časa so našli na skeletne grobove starih Slovanov. O dragoceni najdbi in njenem pomenu za našo znanost bomo objavili obsežnejše poročilo v letošnji številki našega tednika. — Na sliki: eden izmed grobov, ki je ležal natančno v smeri vzhod-zahod, kot je zahteval takratni pogrebni običaj. Na desni roki je mrtvec imel bronast prstan.

Prebivalcem krške občine!

Danes in prihodnje sredo boste dobili brezplačno na ogled številko DOLENJSKEGA LISTA, v katerem bo po 1. januarju 1965 vsak četrtek spet redna tedenska priloga — glasilo občine Krško. Vabimo vas, da se uvrstite med redne bralce našega domačega pokrajinskega glasila Socialistične zveze!

Za redne naročnike bomo šteli vse tiste prebivalce krške občine, ki nam prihodnji teden ne bodo vrnili naše novoletne številke! — Današnja številka DOLENJSKEGA LISTA pošiljamo tudi vsem tistim bivšim naročnikom našega tednika, ki so naš list prejeli letos od januarja do konca maja, pa so ga v tem času ali sami odpovedali ali pa smo jim ga ustavili mi. Mnogi izmed njih so nas namreč medtem obvestili, da bi spet radi dobivali naš domači časnik. Če nam prihodnji teden ne bodo vrnili novoletne številke, jih bomo s 1. januarjem 1965 prav tako vpisali med redne naročnike.

NE POZABITE: poleg naših pogovorov in nujnih objav v lokalni radijski postaji Brežice — pa novem letu še vsak teden glasilo krške občine v Dolenjskem listu!

NE ZAMUDITE! VSAK ČETRTEK POSLEJ SPET TUDI ZA VAS: DOLENJSKI LIST! Pripravili smo vam novo povest, nov roman, slikanico za mlade bralce in koš novic iz vseh spodnjeposavskih in dolenskih občin!

Pozdravlja vas
UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Nove cene mesa in kruha

Svet za blagovni promet in turizem pri občinski skupščini Novo mesto je v torek, 22. decembra, odobril nove, višje maloprodajne cene mesa in kruha, ki veljajo od 23. decembra dalje. V novomeški občini je zdaj goveje meso s kostmi na prodaj po enotni ceni 850 din kilogram, brez kosti po enotni ceni 1150 din, teletina s kostmi po 1000 din, brez kosti po 1400 dinarjev, svinina (šunka, kare in pleče) po 950 din, svinina (prednji del) po 850 din; povišale pa so se tudi cene za nekatere vrste drobovine: goveji vampi so po 450 din, goveji jezik po 950 din, telečja jetra po 1000 din, telečja pljuča po 300 din, svinjska jetra po 1000 din, svinjska pljuča po 300 dinarjev, svinjske glave po 350 dinarjev, svinjski zelodčki po 250 dinarjev in sveža slanina po 320 din.

Maloprodajne cene kruha se v zvezi z izpremembo cen mletskih izdelkov v Sloveniji določene tako: cena belega kruha (tipa 400) ostane neizpremenjena po 120 din, cena črnega kruha (tipa 1000) pa se poveča na 98 din kilogram. Nove maloprodajne cene mesa so vsaj delno uskladene s cenami živine in so še vedno nekoliko nižje kot na primer v Ljubljani. Za enotno ceno mesa se je svet odločil zato, ker je bilo tudi doslej v prodaji zelo malo mesa boljših vrst in pa zato, ker bodo enotne cene olajšale delo in obračunavanje v mesnicah. Ceno črne kruha je kazalo povečati v

skladu s podražitvijo črne moke, hkrati pa je svet menil, naj kljub znižanju cene bele moke ostane cena belega kruha neizpremenjena, ker je novomeška Pekarija od zadnjega zvišanja cen dalje poslovala z izgubo. Pekarija lahko h gospodinjstvom pričačunava stroške prevoza v kraje, ki so oddaljeni več kot 5 km, mora pa zagotoviti zaviljanje kruha. Svet bo skušal težavno stanje v Pekariji omiliti tudi tako, da bi ji znižali najemnine za njene prostore in ji zagotovili določeno iz občinskega rizičnega sklada za obrt.

Vreme

OD 24. XII. DO 3. I.

Ves čas zelo nestalno s pogostnimi padavinami (po večini na meji med snegom in dežjem), le redki posamezni dnevi bodo brez padavin. Okrog 2. januarja približno dvodnevno izboljšanje. Okrog 26. decembra močnejša ohladiitev.

Dr. V. M.

„Počakaj, tovariš Tito govori!“

Bilo je prvi dan kongresa Zveze komunistov Jugoslavije. Kongresa vseh državljanov, ne le komunistov.

Pričakujoče se zbiramo ob radijskih in televizijskih sprejemnikih, mrzlično prebiramo zadnje časopisne vesti o pripravah, o številu delegatov, o članih tujih delegacij ali pa si skušamo v mislih ustvariti podobo kongresnega vzdušja v Beogradu, se vsaj z mislijo vtihotapiti mednje.

Stara kmečka ženica se že vse turo vrti v bližini radijskega sprejemnika. Noče preslišati nobene besede, nobene podrobnosti. Ve, da se tam v Beogradu

dogaja nekaj pomembnega, ne le za one tam, pač pa za vse, tudi zanjo, tako daleč proč od tega dogajanja.

Ob navdušenem ploskanju se zdrzne in približa sprejemniku. Prihaja Tito, si misli in kar vidi ga in ko naš maršal res spregovori, se skoro ves čas njegovega govora ne gane od radia. Vsako njegovo besedo vpija vase, mu v mislih pritrjuje in čeprav vsega popolnoma ne razume, ve, da zadeva v živo, da govori vsem iz srca in da bo res treba marsikaj spremeniti. Čuti, da je mnogo tistega, kar je tovariš Tito povedal in kar je še slišala v kongresnih dneh po radiu, bilo tudi

v njej, da je težilo tudi njo, samo vedela ni, kako bi se tega rešila, kako bi se dalo to popraviti. Sedaj ve — kongres je pokazal tudi to...

»Počakaj, tovariš Tito govori!« je na kratko odpravila moža, ko je prišel domov in se tja do zadnjega aplavza poldruga tisoča delegatov ni dala motiti. V srcu je zaploskala tudi sama in zdelo se ji je, da so jo tam slišali.

Namesto opoldan je bilo tisti dan kosilo pripravljeno šele kasno po drugi uri. Pa ne samo tisti dan, skoro ves teden...

FRANCE GRIVEC

Dedek Mraz piše vsem staršem

DRAGE MAMICE, DRAGI OCKI, LJUBE TETE, LJUBI STRICI, PRISRČNE BABICE IN ČASTITLJIVI DEDKI!

Čeprav ste odrasli in vas spoštujem, vanj jih bom zdajle prav pošteno povedal in urinavil! Gromska strela, le zakaj v MOJEM imenu kupujete otrokom na kilograme napolitank čokolade, bonbonov, tistih, kako se že reče — čik-gumijev — in kaj vem še vsega! Zvrhana vrečka teh dobrot stane vsaj enkrat toliko kot dobra mladinska knjiga, prebudi zoprn zobobol, ki ga — roko na srce — tudi vi ne marate kaj šele otroci, namesto da bi jim kupili lepo knjigo, ki napravi vsaj dvakrat tolikšno veselje kot kup sladkarij! In če boste otroku kupili knjigo, boste kdaj celo v miru lahko prebrali časopis ali zašili nogavice! No, nikar! Vas že slišim! Knjige so predrage! Tega ne zmoremo! Nak! Zmorete! Saj ni treba, da bi mu enkrat kupili celo knjižnico! Recimo, da otroku vsaj dvakrat na mesec kupite čokolado ali vrečko bonbonov — in to vas stane več sto ali pa najmanj sto dinarjev! So pa tudi knjige, ki stanejo samo sto dinarjev. Slikanice, pravljice, povesti... iz zbirke CEBELICA! Primerne so za vse cicibane in mlajše pionirje! Potem se vrstijo knjige za starejše otroke: JURKA NOGAVIČKA, DOKTOR JOJBOLI, PIRJI KOZJAK, DON KIHOT, PASTIR, RUDI, MALI PRINC in še in še... In le redka med njimi je dražja od »Jurja«, ki ga mimogrede pogoltno krožnik sladkarij. Lahko mi verjamete, da jih bodo otroci bolj veselili kot pa pocukranih dobrot, vam pa sredji prazničnega razpoloženja ne bo treba kuhati kamilic za prepodne želodčke!

Dobrohoten sem in vem, da vsak najraje po sebi sodi, toda otroci le niso takšni lemhji za branje, kakor ste vi! No, pa brez zamer in ne pozabite, kar sem vam povedal! Pisani svet pravljic dobite v Mladinski knjigi! Kar pogumno primate za kljuko! Če pa se še vas lotijo »čitalniške ošpice«, nič hučega! Niso nevarne!

Vesele praznike in lep pozdrav — vaš

DEDEK MRAZ

KJE, KDAJ, KAKO?

Pri volitvah prihodnje leto bo še posebno važno, kako bodo ljudje seznanjeni s spremembami v volilnem sistemu in sploh z volilnim postopkom v vseh fazah volitev — od kandidiranja do volitev v občinski skupščini in nato neposrednih volitev. Zakaj? Zaradi tega, ker bomo na volitvah, kakor smo že zadnjič omenili, obnovili samo polovico sestava vseh skupščin, se pravi občinskih, okrajnih, republiških in zvezne. Čeprav je res, da se bo le redkokje zgodilo, da ljudem sploh ne bi bilo treba na volitve, pa je tudi res, da se bo tudi le malokje zgodilo, da bodo v kraju vse tri vrste volitev: občinske, republiške in zvezne.

Prav to dejstvo pa zamotava postopek, zlasti še, če ljudem pravočasno in dovolj jasno ne povemo, katere vrste volitev bodo v njihovi volilni enoti. Če bodo v nekem kraju volili samo zveznega poslance, ne pa tudi republiškega, bo treba volilcem pojasniti, da je to zavoljo tega, ker je zveznemu poslancu potekel dvoletni mandat, medtem ko so republiškega poslance izvolili predlanskim za štiri leta in mu bo potemtakem potekel mandat šele čez dve leti. To da to pojasnjevanje bo moralo biti prizadevano in dolgotrajnejše, tako da bo prodrijo do slehernega volivca, ne pa samo do nekaterih. Predvsem ne bomo smeli pozabiti resnice, da se le del ljudi udeležuje sestankov in da bo zato treba s pojasnilom do ljudi tudi na druge načine.

Pri volitvah prihodnje leto bo v posameznih krajih možnih več kombinacij. Nekje, na primer, bodo volili samo zveznega poslance in odbornika občinske skupščine, ne pa tudi republiškega poslance. Drugje spet bo narobe. Zgodilo se bo tudi, da na področju gospodarstva kake občine ne bodo kandidirali (in posredno, prek občinske skupščine tudi volili) v republiški gospodarski zbor, ker ima njihov sedanji poslanec štiriletni mandat. Ali naj to pomeni, da v delovnih organizacijah s področja gospodarstva ne bo kandidacijskih zborov delovnih ljudi? Ne, tako sklepanje bi bilo napačno, ker je znano, da

ima pravico biti izvoljen za člana organizacijsko-političnega zbora vsak član organa upravljanja v delovni organizaciji oziroma delovni skupnosti. To se pravi, da bodo imeli kandidacijski zbor tudi v gospodarski organizaciji, toda ne zato, da bi izbrali kandidata za gospodarski zbor, temveč zavoljo tega, da bi izbrali svojo ustavno pravico, ki jo imajo glede kandidiranja v organizacijsko-politični zbor, čigar poslancu, na primer, traja mandat samo dve leti.

Ker bo v pripravah na volitve mogoče naleteti še na več takih in podobnih vprašanj, je že prav, da v vsaki občini dovolj zgodaj ugotovimo, in sicer za vsako območje zbora volivcev oziroma zbora delovnih ljudi posebej, v katere zbere bodo kandidirali ljudi in na katerem nivoju, ali v občinski ali repu-

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

bliško ali pa v zvezno skupščino. In ne samo to! Vsak volivec bo moral pravočasno zvediti, ali bo šel neposredno voliti samo enkrat ali dvakrat ali pa morda celo nobenkoli. Ne smemo se zanašati, da je za to še dovolj časa, ker ga v resnici ni več veliko, zlasti še, ker nameravamo dati fazi kandidiranja mnogo več poudarka kot predlani.

V zvezi z evidentiranjem ljudi, ki bi prišli v poštev za kandidate, se porajajo tudi že prve nejasnosti. Tako smo večeraj slišali nekoga ugibati, ali pomeni evidentiranje kadrov že tudi definitivno, dokončno kandidiranje. Ne, ni tako. To še ni kandidiranje. Evidentiranje kadrov si ne smemo predstavljati tako poenostavljeno. Pri tem gre predvsem za ustvarjanje nekakšne javne evidence nad kadri, evidence, ki naj bi jo sestavljal čim širši krog ljudi. S tem se skušamo izogniti subjektivizmu in samovolji pri kadrovanju. Naj ljudje povedo, kateri med njimi so potencialni, torej možni kandidati. Dokončno bi izbrali kandidate šele na kandidacijskih se-

stankih, se pravi na zborih volivcev in zborih delovnih ljudi. Tam homo šele izbrali prave kandidate — potem, ko nam bodo tudi že jasni kriteriji, po katerih bomo vrednotili ljudi, če izpolnjujejo določene pogoje, da bi jim dala Socialistična zveza svojo podporo. Ti kriteriji se bodo izbirali v prvi fazi volilnih priprav — na sestankih Socialistične zveze.

Pri tem ali onem je mogoče zaslediti tudi bojazen, češ, zdaj, s spremembami v volilnem sistemu, se je še povečala nevarnost, da se bodo zrinili v ospredje, na kandidatske liste tudi ljudje, ki tega niso vredni. Nekateri se boje tudi lokalističnih teženj, zlasti še, ker se je povečala praktična možnost, da že en sam zbor volivcev izbere veljavnega kandidata. Pri tem

zlasti znanstvene literature, v pripravah na ustanovitev naše univerze in Akademije znanosti in umetnosti itd.

● Skupščinski komentator »Dela« Rudi Vogrič je v uvodniku, posvečenem dosedanjim rezultatom naporov za skrajšanje de-

lovnega časa, razgrnil pred bralce nekatere dosedanje izkušnje v 49 gospodarskih organizacijah. Med drugim je ugotovil, da so v eni tretjini podjetij povečali produktivnost dela, v drugi so ostali na prejšnji ravni, v tretji pa so zdrknili celo pod njo. Uvodničar je nadalje poudaril, da mora skrajšani delovni čas zagotivati več prostega časa ob boljših gospodarskih uspehih. V pripravah za prehod na skrajšani delovni čas je treba izdelati skrbne gospodarske in sociološke analize. Predvsem pa se je treba zavedati dejstva, da to ne more biti kampanja, temveč dolgotrajen proces.

● Na plenumu združenja stanovanjskih investitorjev so ugotovili močan primanjkljaj stanovanj v Sloveniji. Pri sedanjem stanju manjka okrog 80.000 stanovanj, letno pa jih zgradimo samo osem tisoč. Cene stanovanj neprestano rastejo, kar nikakor ni

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Kongo in Južni Vietnam doživljata krizo — ta se je v zadnjih mesecih le še povečala. Kongo razjeda državljanska vojna, v Južnem Vietnamu pa se nadaljuje borba med civilno in vojaško oblastjo — rezultat te so stalni državni udari. Do takega udara je prišlo v ponedeljek. Tudi ta ni rešil nič.

V Kongu ni reda in miru že od njegove ustanovitve, 30. junija 1960. Osrednja oblast ni mogla uveljaviti svoje besede-avtoritete. Šibka je in neučinkovita, uporniki je sploh ne priznavajo in jo rušijo. Kongo je zaradi tega postal mednarodni problem.

Izredna bogastva Konga so blagoslov in prekletstvo te dežele. To ni prvič v zgodovini. Kongo ni Sahara — morje peska, je ena najbogatejših dežel v Afriki. Kongo je baker, uran, so diamanti, so ogromni gozdni kompleksi, so velike vodne energije — brzice reke Konga.

Za ta bogastva se bje brezkompromisna borba. Morda ni pretirano trditi: kdor ima Kongo, ima Afriko. Zahod meni, da mu lahko ta bogastva zagotovi le Combe, zato mu je tudi omogočil povratak iz Španije.

Combe je imel velike načrte. Obljubljal je, da bo v treh mesecih napravil red v lastni hiši. Vendar je moral kmalu ugotoviti, kako izgublja oblast. Uporniki so novembra kontrolirali že tretjino dežele, v njihovih rokah je bil tudi Stanleyville, tretje največje mesto Konga.

S pomočjo belgijskih padalcev in belih najemnikov je postal Combe spet gospodar tega mesta. Zahod mu je prišel na pomoč — Zahod je izigral Afriko, postavil jo je pred iz-

vršeno dejstvo. Postavil je Combeja na oblast, pomagal mu je vojaško. Uporniki so izgubili vsa mesta, zdaj imajo v rokah le še manjša naselja.

Nihče ne trdi, da so uporniki brez napak, zagrešili so mnogo zločinov. Toda uporniki posebej afriško rešitev, branili so afriške interese, uživali so podporo afriških držav.

Combe pa posebej povratak kolonializma — neokolonializem.

DVE KRIZI

Ameriško-belgijski kapital bo še naprej izkoriščal rudna bogastva dežele, preprečeval bo osvoboditev portugalskih kolonij. Sedanja rešitev je samo začasna — kriza Konga se bo še in še vlekla. Le pomislimo, kako dolgo se rešujejo druga vprašanja, kako visoko ceno so morale plačati nekatere dežele za svojo osvoboditev!

Afriške države so obsodile ameriško-belgijsko intervencijo v Kongu, toda problemi so ostali. Le če bo Kongo neodvisen, se bodo lahko rešili ti problemi.

Južni Vietnam je drug problem. Tu se menjavajo režimi skoraj vsak mesec. V ponedeljek je prišlo do novega državnega udara. Vrhovni poveljnik oboroženih sil general Nguyen Khan, ki je bil doslej predsednik vlade in šef države, je bil aretiran. Pokazalo se je še enkrat, kako

majava je politična struktura v tej deželi.

Medtem ko govorje ameriški generali o nekakšni ofenzivi na Severni Vietnam, o bombardiranju komunikacij, ki vodijo iz Severnega v Južni Vietnam, grozi Južnemu Vietnamu zлом. Uporniki operirajo v neposredni bližini Saigona, glavne-ga mesta, delta velike reke Mekong je praktično v rokah grvicev. Ti kontrolirajo tudi velike gozdne komplekse severno od mesta, organizirali so svojo oblast — ljudske odbore, šole, iz bambusovine in bombaža izdelujejo tudi svoje primitivno orožje.

V Jugovzhodni Aziji sploh je položaj zelo negotov. Nadaljuje se kampanja proti Maleziji, prva ne izbira nobenih sredstev. Za Indonezijo je Malezija tvorba britanskega imperializma, ki mora zato izginiti. Indonezijski padalci so poskušali že tri desante na Malezijo, indonezijske ladje ne pristajajo v malezijskih lukah.

Združene države so v sporu s Kambodžo. Kaže, da se bodo pogajanja med delegacijama obeh držav v New Delhiju razbila. Kambodža meni, da bo v Aziji nekega dne zmaga Kitajska, zato stavi na to karto, Kambodža podpira kitajske iniciative. To je še vedno manj nevarno, kot zaplesti se v spor s Kitajsko.

Mladi šef države Sihanuk vodi svojo državo mimo nevarnih čeri mednarodne politike. Pomoč sprejema od Vzhoda in Zahoda. Od Zahoda zahteva, da mu zagotovi položaj nevtralne države, doslej je na to pristala le Francija.

Inž. Pepca Perovšek je predaval v Metliki

Občinska delavska univerza v Metliki je v torek, 15. decembra, organizirala razgovor oziroma predavanje o kmetijstvu. V sejni sobi občinske skupščine se je zbralo 35 tovarišev in tovarišice: člani političnih aktivov, člani združenega sveta, predsedniki krajevnih organizacij SZDL in odborniki občinske skupščine iz podeželja. Vabljnih je bilo sicer dosti več,

pa ti ljudje pozabljajo, da bodo šli kandidati za zvezne in republiške zbere skozi več faz preverjanja: če bo, na primer, prišlo do občinske skupščine sedem kandidatov za poslance republiškega

zbornega zbora, se bo po volitvah na občinski skupščini skrčilo to število tako, da bodo na neposrednih volitvah v najboljšem primeru ostali samo še trije kandidati. Sicer pa o tem prihodnjč.

vendar je bila kljub vsemu udeležba lepa. Poslanca zveznega gospodarskega zbora inž. Pepca Perovšek je zbranim poslušalcem tolmačila ukrepe, ki jih predvidevajo za nadaljnji razvoj kmetijstva. Govorila je o vlogi združenj in državnih posestev, o odnosu družbe do zasebnih kmetovalcev, o nabavljanju poljedelskih strojev, o problemu ostarelih

kmetov, o perspektivah belokranjskega kmetijstva ter o možnostih za popolno zavarovanje zasebnih kmetovalcev.

Večji del predavanja se je pravzaprav odvijal v obliki razgovora. Navzoči so sami postavljali vprašanja, nanje pa so dobili res lepa pojasnila. Zadovoljni so odhajali domov na vas, kjer bodo lahko sovaščanom razložili vrsto vprašanj, na katera jim doslej niso vedeli odgovoriti.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● Gromiko v Berlinu, Mikojaev na Finskem. — Sovjetski zunanji minister se je na povratku z Generalne skupščine ustavil za en dan v Zahodnem Berlinu. Mikojaev pa je na sprejemu v Helsinkih izročil predsedniku republike Urhu Kekkonenu red Lenina. Oba državnika sta ob tej priložnosti razpravljala tudi o mednarodnih vprašanjih.

● Atomske mine sredi Nemčije. Vest, da nameravajo zahodnonemške oblasti položiti atomske mine na meji s Zahodno Nemčijo, je močno vznemirila vso mednarodno javnost. V Bonn so jo sicer takoj zanikali, vendar je le opozorila na to, s kakšnimi načrti se bavijo v Zahodni Nemčiji.

● U Tant je spet zdrav. Po enotedenskem zdravljenju je generalni sekretar Združenih narodov U Tant napustil bolnico. Vendar bo moral ostati še nekaj dni doma.

● Dalaj Lama izdajalec. Državni svet Kitajske je proglasil vrhovnega poglavarja kitajskih budistov za izdajalca. Dalaj Lama je po odhodu v tujino leta 1959 organiziral begunsko vlado, podpiral je indijsko reakcionarno je v borbi proti LR Kitajski. Tako matrujejo v Pekingu.

● ZDA imajo še 29 atomskih podmornic. V ameriški luci Portsmouth so izplovili novo podmornico na atomski pogon. To je še 29 podmornica, oborožena je s raketa-mi Polaris.

● Rekordni izvoz Zahodne Nemčije. V prvih desetih mesecih tega leta je izvozila Zahodna Nemčija v Združene države blaga v vrednosti skoraj milijardo dolarjev. To je kar 14 % več kot v istem razdobju lanskega leta. Menijo, da bo znašal izvoz v tem letu 1,2 milijarde dolarjev, tani je bil 1,05 milijarde.

● Kitajski parlament brez javnosti. V nasprotju s pravili po vsem svetu je zasedanje kitajske skupščine tajno, niti domači novinarji niso imeli dostopa. Ob koncu zasedanja bodo objavili sporočilo v najbolj suboptimalni obliki. Javnost ne bo vedela nič, kaj in kako so razpravljali.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Socialno-zdravstveni zbor zvezne skupščine je naposled prejšnji teden sprejel novi pokojninski zakon. Naposled pravimo zato, ker so trajale razprave o njem že zelo dolgo in ker so bili upokojenec s pokojninami, kakršne imajo, upravičeno nestrpni. Toda dolgotrajne priprave niso bile zaman. Poznavalci pokojninskega sistema pravijo, da je zakon temeljit in da ustreza sodobnim družbenim odnosom. Njegova posebna odlika je v tem, da je dolgotrajen in da ga čas ne bo tako kmalu prerasel. V njem je ugodno rešen tudi problem borcev, kar je tudi prav, saj so zaradi vojne mnogi žrtvovali dosti svojega zdravja in tudi sicer izgubili možnosti za nadaljnje strokovno izpopolnjevanje.

Zdaj je na vrsti druga naloga — prevedba pokojnin, ki ne bi smela predolgo trajati. V Srbiji bodo — kot je izjavil predstavnik na seji skupščine — gotovi s prevedbami v manj kot pol leta. Posebno je treba paziti tudi na to, da bo obravnavanje zakona življenjsko in ne suho uradniško. In še to: nikomur ne bodo smele biti zmanjšane pravice, ki jih ima že po sedanjem zakonu. Potemtakem si sme vsakdo obetati ugodnejše pogoje, nikakor pa ne slabših.

● Slovenska matica, ta naša častitljiva in zaslužna ustanova, je te dni proslavila 100-letnico svojega obstoja. Za zasluge jo je predsednik Tito odlikoval z redom zasluge za narod z zlato zvezdo. V Ljubljani so proslavili jubilej s slavnostno skupščino, ki so se udeležili številni predstavniki oblasti, kulturnih institucij, sodelavci matice in drugi. Slavnostni govor je imel dr. Melik, ki je na kratko a jedrnat orisal pozitivno vlogo Slovenske matice za razvoj leposlovja in še

Pokojninski zakon je tu, zdaj še čimprej prevedbe

Ali že poznate kočevski „ultrapas“?

Obiskali smo kemično tovarno Melamin v Kočevju in se razgovarjali s tehničnim direktorjem inž. Stanetom Remžgarjem o proizvodnji, težavah Melamina in o praktični vrednosti njihovih izdelkov.

KTK Melamin — letos so prešli s poskusne na redno proizvodnjo — izdeluje celo vrsto proizvodov, med katerimi zavzemajo prvo mesto melapan plošče, ki jih pri

nas bolje poznamo kot ultrapas. Razen tega izdelujejo še melamin, komelole in kateflex. Proizvodnja melamina, ki je potreben za izdelavo melapana, je še v poskusni proizvodnji, vendar pa je že močno napredovala, tako da deloma že krijejo lastne potrebe. Komelole so potrebni za industrijo lakov, kateflex pa za čevljarstvo industrijo.

Oktober je bila proizvodnja melapan plošč največja

v letošnjem letu, naslednji mesec, novembra, pa se je še povečala. Tako so novembra izdelali 16.178 melapan plošč, skupaj v vsem letu pa 109.338 plošč ali 376.000 kvadratnih metrov. V enajstih mesecih so izdelali 105.955 kvadratnih metrov kateflexa in 75.000 kilogramov komelolov. Novembra je bila ugodna tudi prodaja — za 172 milijonov, največ pa so prodali melapan plošč — za 138 milijonov, vrednost prodaje za enajst mesecev pa znaša milijardo 168 milijonov dinarjev. Plan za leto 1964 predvideva milijardo in 660 milijonov; novembra so preseglji mesečni plan za 26 odstotkov. Letnega plana sicer ne bodo mogli v celoti izvršiti zaradi slabe prodaje v spomladanskih in poletnih mesecih. Posebno lepe uspehe so zabeležili v zadnjih treh mesecih, tako v proizvodnji kakor tudi v prodaji.

Vključno z novembrom so izvozili za 107.233 dolarjev, z dosedanjim decembrskim izvozom pa se je vrednost izvoza dvignila že na 137.000 dolarjev. Tako so se že močno približali letnemu izvoznemu planu 148.000 dolarjev. Sedaj izvažajo v 12 držav, največji odjemalec njihovih proizvodov pa je Madžarska, potem Zahodna Nemčija in Libija; precej naročil je iz Vzhodne Nemčije, Grčija pa je ena prvih držav, kjer so se na trgu pojavili izdelki KTK Melamin iz Kočevja.

O težavah Melamina v prejšnjih mesecih smo pred kratkim že pisali, vzrok za to pa je med drugim tudi v tem, da pri nas še ni popolnoma opravljena komercializacija melapana, se pravi, da pri nas vrednost in prednost melapan plošč še vse prema-

lo poznamo. Po uporabi melapana na prebivalca smo pri nas še vedno precej pod evropskim povprečjem in prav kemična tovarna iz Kočevja si prizadeva to povprečje čimbolj popraviti.

Plan za prihodnje leto še pripravljajo, bo pa vsekakor veliko bolj realen od letošnjega. V njem se bodo odražale zmogljivosti kolektiva, zmogljivosti našega trga in realne možnosti za izvoz. Še bolj bodo razširili proizvodnjo kateflexa (ki je za melapanom njihov najvažnejši proizvod) z montažo novega stroja za kaširanje platna. V naslednjih dveh letih bodo potrojili tudi proizvodnjo komelolov, tako da bo letna proizvodnja znašala okrog 300 ton.

— Kaj pa tale tako napihuje svoje skromno delo? — Ravna se po ekonomiki: z najmanjšimi stroški bi ga rad kar najbolje prodal!

Tudi za strojem je potrebno znanje!

Dandanes veliko razmišljamo o avtomatizaciji v proizvodnji in o sodobnejših proizvodnih postopkih, ki naj olajšajo človekovo delo. Če upoštevamo, da se naše občine gospodarsko šele razvijajo in da je pretežni del zaposlenih spoznal proizvodni proces šele v zadnjem desetletju ali v zadnjih letih, moramo pač pomisliti na izobraževanje neposrednega proizvajalca. Sodobna proizvodnja zahteva večšega, visoko usposobljenega delavca. Kje ga dobiti?

Razpravo o tem so v predkongresnih pripravah načeli tudi komunisti novomeške občine. Prav je, da štipendiramo veliko inženirjev in tehnikov na visokih, višjih in srednjih šolah. Poleg teh pa bomo v proizvodnji potrebovali tudi strokovno usposobljene delavce. Samo s takšnimi delavci bodo sodobni stroji lahko dali od sebe toliko, kot pričakujemo, in samo strokovno usposobljeni delavci bodo kos proizvodnji za takšnimi stroji. Za strokovno izpopolnjevanje neposrednih proizvajalcev je torej treba nameniti več sredstev kot doslej. V novomeški občini so na letošnji predkongresni konferenci komunistov ugotavljali, da je lani ostal precejšen del skladov za kadre neizrabljen. Komunisti so zato sklenili posvečati kadrovskemu vprašanju več pažnje.

Prvi uspehi so že vidni: pretežni del skladov za kadre je namenjen strokovnemu izobraževanju delavcev in njihovi družbeno ekonomski vzgoji. Razen tega, da se je število štipendistov na srednjih, visokih in višjih šolah precej povečalo (v te namene bo od skupno 152.640.000 din, kolikor jih je v gospodarstvu na razpolago, porabljenih za štipendije 56.240.000 din in za šolnine 17.635.000 din), so se letos močno povečala tudi sredstva za strokovno izobraževanje delavcev in za družbeno ekonomsko vzgojo. Za oboje bo letos porabljenih 72.826.000 din (47.194.000 din za izobraževanje v izobraževalnih centrih podjetij in 25.632.000 din za družbeno ekonomsko vzgojo, strokovna predavanja, ekskurzije in podobno) ali 61,6 odst. sredstev iz skladov za kadre. Zlasti družbeno ekonomski vzgoji bodo povsod posvečali več pozornosti, saj bomo samo na ta način hitreje povečali samoupravno zavest proizvajalcev.

Cene gor, plače gor, cene gor, plače gor, cene ...

Po zadnjih podražitvah je imela inšpekcija na območju Dolenjske polne roke dela. V trgovinskih podjetjih na drobno in na debelo je opravila številne preglede za namenom, da bi ugotovila, kdo nepravilno dviguje cene na trgu. Kljub temeljiti kontroli poslovne dokumentacije trgovska inšpekcija ni ugotovila v trgovski mreži nepravilne cen zviševanja cen. Pri podobnih pregledih na področju celotnega ljubljanskega okraja niso inšpektorji nikjer mogli ugotoviti nepravilne cen zviševanja cen v trgovini, vsaj omembe vrednega ne. Vendar pa so cene višje in še vedno lahko opazamo, kako rastejo!

Ce nismo odkrili krivca v trgovini, ki posluje z običajno maržo, kje pa so potem vzroki? Kako pa je s cenami v proizvodnji? Številna podjetja so zvišala osebne dohodke zaposlenih, niso pa zvišala storilnosti. Potem je nujno, da so zvišala tudi proizvodno ceno svojih izdelkov. Res so marsikje načeli tudi sklade, pa jim to najbrž ni v korist. Morebitni povečani bruto dohodek še ni povečana storilnost, saj pogosto izraža samo povečanje cen na

tržišču, zato nikar preveč ne pričujmo samo s številkami bruto dohodka! Boljši dokaz je primerjava z lani izdelanimi kosi ali s tonami proizvodnje z isto delovno silo in istimi sredstvi. Če ne bomo dejansko povečali storilnosti, bodo cene rasle skupaj z osebnimi dohodki — torej nikdar konca! Na Dolenjskem najbrž ni delovne organizacije, ki ne bi imela nekaj notranjih rezerv za povečanje storilnosti. Morda so te rezerve varčevanje, večja delovna disciplina, boljša organizacija dela, manjši reprezentančni ter prodajni stroški in podobno.

V večini kolektivov so dali zaposlenim različne dodatke na podražitev. To je povsem nelogično. Cene so narasle enako za vse državljanke, zato so tudi vsi zaposleni upravičeni do enakega povišanja osebnih dohodkov oziroma dodatkov na podražitev. Če nastanejo še vedno prevelike razlike v razmerju med višjimi in nižjimi dohodki, bo pač treba spremeniti pravilnike o delitvi osebnih dohodkov!

Vzrok za »plače gor, cene gor« je torej v proizvodnji. Tu se moramo ustaviti in temeljiteje pretehtati vsak dinar, pa bo takoj več vreden!

JOŽE SKOF

BRESTANICA: vse je ostalo pri začetku

Kolektiv Zavoda za zaposlovanje invalidov in drugih oseb v Brestanici, ki je ob ustanovitvi dobil za doto zelo neprimerne prostore, se ne more sam izkopati iz životarjenja, na katerega je obsojen — Ker opravlja zelo humano poslanstvo, je pač upravičen na širšo družbeno pomoč

Pomoč družbe ne more biti samo v tem, da je brestanski zavod opravljen raznih dejavnost, saj je praksa pokazala, da je to premalo. Pred leti, ko je bil zavod ustanovljen, so bile namere prav gotovo dobre, toda začetna osnova ni bila

najboljša. To duši sicer prizadevni kolektiv še danes in mu ne da, da bi se razvil tako kot želi. V zavodu je zaposlenih 43 delavcev in 9 vajencev. V kolektivu je 19 invalidov in dela manj zmognih oseb. V letu 1964 so letni plan 52 milijonov dinarjev uresničili, čeprav vse leto ni manjkalo težav. To so suhi, skopi podatki, ki povedo zelo malo.

Dejavnosti zavoda združuje 4 obrtne stroke: kleparsko (opravljajo samo obrtniške usluge), mizarstvo (opravljajo samo obrtniške usluge), elektro (opravljajo samo obrtniške usluge) in kovinsko-galanterijsko (opravljajo obrtniške usluge in proizvajajo pohištveno okovje). Štiri stroke so za kolektiv, ki šteje komaj 52 ljudi, prav gotovo preveč. Strojnja oprema, ki so jo dobili za začetek, je bila zelo skromna, zato jo je bilo treba dopoljevati. Dejavnost zavoda pa, čeprav je majhen terja stroje, ki seveda niso izkoriščeni tako kot v večjem podjetju. Sredstva skladov se sicer porabijo, toda učinek je majhen! Nove težave se začno pri organizaciji dela, pri prirečevanju, naročanju surovin itd. S surovinami na primer so imeli letos ogromno težav: kolektiv je majhen, ne potrebuje veliko, to kar potrebuje, pa mora kupovati v trgovski mreži, ki je s surovinami slabo založena. Letos bi kleparski obrat lahko opravił za najmanj 3 milijone dinarjev več, če bi mu bila na voljo pločevina!

Nič boljše ni bilo v kovinsko-galanterijskem obratu, ki bi lahko, če bi bile surovine, naredil za 4 milijone dinarjev več! Pomankljive surovine tako ovira proizvodnjo, da so zato, ker ni dela, iz kleparskega obrata doma trije, iz kovinsko-galanterijskega pa štirje delavci!

Takšne nadloge bi lahko odpravili, če bi kooperirali s kakšnim večjim podjetjem. Toda za to so potrebni prostori, brestanski zavod pa žal niti teh nima... Dohod na dvorišču je tako ozeč, da ne morejo prevzeti v izdelavo nobene večje konstrukcije, ki bi jo bil sicer sposoben narediti. Naročnik, s katerim bi navezali kooperacijske stike, bi jim zagotovil surovine, delo bi laze steklo in tudi družba bi dobila več. Tako pa ...

19 invalidov dela v neprimernih prostorih, toda tu imajo kljub vsemu zagotovljen kruh in zaposlitev! Kdo bi jih bil voljan prevzeti, če bi bil zavod likvidiran? Takšna in podobna tučna vprašanja, ki vise kolektivu nad glavo kot Damoklejev meč, pač ne delujejo ohrabrujoče. Tudi obrt šteje med terciarne dejavnosti, ki so pri nas premalo razvite, zato bi se dala prav gotovo najti ustrezna rešitev tudi za Zavod za zaposlovanje invalidov in drugih oseb v Brestanici. Nečesa, kar smo začeli, ne moremo pustiti na pol poti!

MILOS JAKOPEC

Predsednika Franc Dragan in Milan Šepetavc o kmetijstvu na seji okrajne skupščine

V razpravi so odborniki poudarjali predvsem potrebo, da bi na osnovi dosedanjih uspešnih izkušenj nadaljevali v integracijo v kmetijstvu ter da je treba več skrbni posvetiti proizvodnji v zasebnem sektorju in proizvodnemu sodelovanju z zasebnimi kmeti. Tako se je predsednik občinske skupščine Krško Franc Dragan zavzel, da bi bilo potrebno dodeliti kredite za nabavo strojev tistim kmetom, ki v proizvodnji sodelujejo s kmetijsko organizacijo. Glede podružljanja zemlje pa je menil, da bi to vprašanje morali kompleksno obravnavati ter da bi morali hkrati s sredstvi za odkup zemlje prenesti še sredstva za ureditev oz. obdelavo zemlje, za strokovni kader in za življenjski standard zaposlenih v družbenem sektorju.

Predsednik občinske skupščine Brežice Milan Šepetavc pa je opozoril, da je vzrok za zastajanje v živinoreji tudi v nerazviti veterinarski službi pri kmetijskih združenjih. Dejal je, da v vseh 8 kmetijskih združenjih v Spodnjem Posavju ni nobenega stalno zaposlenega veterinarja, čeprav bi tak strokovni kader lahko veliko prispeval k izboljšanju živinoreje.

Na seji okrajne skupščine so se tudi zavzeli, da bi občinske skupščine posredovale — možarska je to že storila — predlog zvezanim organom, da bi uredili carinsko stopnjo za uvoz manjših kmetijskih strojev ali spodbudili domačo industrijo za proizvodnjo takšnih strojev.

Ob zaključku so sprejeli več sklepov in smernic za nadaljnji razvoj kmetijstva. Ti obsegajo podružljanje, usmerjanje kooperacijske proizvodnje v specializirano tržno proizvodnjo, usmerjanje investicijskih sredstev v tisto, kar bo najhitreje dajalo proizvodne rezultate, prilagoditev kreditiranja zmogljivostim kmetijskih organizacij, ureditev preživil in davčne politike.

ZA PITANJE PRASIČEV

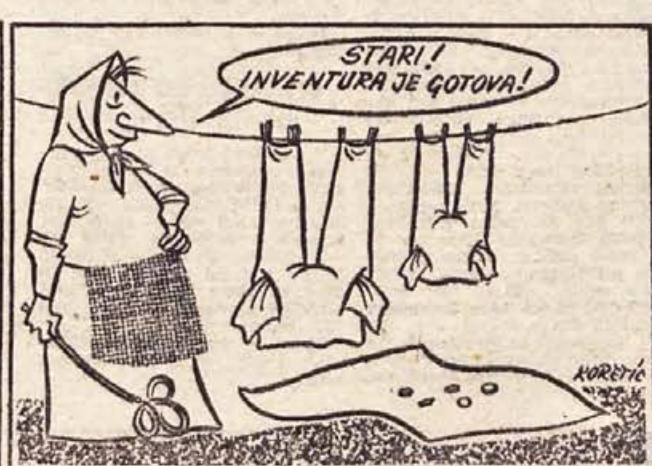
samo

ker pospešuje debelenje!

Proizvaja Drogerija Ljubljana

KLUPOTEC

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojakih!

Medsebojne pravice in dolžnosti občin naj bodo določene z dobrimi pogodbami

(Nadaljevanje s 1. str.)

nje gimnazija v Brežicah, v Krškem tehniška srednja šola in poklicna šola za kovinsko strokovje, v Sevnici pa poklicna šola za lesno stroko. Financiranje šolstva druge stopnje je urejeno s skupnim medobčinskim skladom, ki so ga za te potrebe ustanovile občine celjskega okraja. Medobčinsko sodelovanje tudi pri reševanju teh vprašanj še ni dovolj poglobljeno, predvsem ne v smeri perspektivnega programiranja šolstva II. stopnje. Za sedaj tudi še nobena izmed omenjenih šol ni seznanjala s svojim delom vseh treh občin in občanov na njihovem območju.

Poseben problem na področju šolstva, ki je tudi medobčinske narave, je ureditev pomožnega šolstva v Spodnjem Posavju. Samo občina Sevnica ima to delno rešeno v obliki posebnega oddelka pri redni osnovni šoli. Šolanje duševno prizadetih otrok bi v Posavju lahko uspešno rešili le z ustanovitvijo samostojne medobčinske pomožne šole, saj imamo samo v Brežicah 34 otrok, ki v redni šoli ne morejo napredovati. Do medobčinskega sodelovanja na tem področju še ni prišlo.

V zvezi s šolstvom nastaja posebno vprašanje sofinanciranja osnovne dejavnosti različnih šol, katere obiskujejo učenci in dijaki brežiške občine na območju sosednjih hrvatskih občin. Te občine namreč vztrajajo, da bi morala občinska skupščina Brežice kriti sorazmerni del stroškov za osnovno dejavnost njihovih šol.

Tudi muzej je medobčinska ustanova

»Kakšni pa so medobčinski stiki na kulturnem področju?»

»Posavskim občinam je skupna muzejska dejavnost. Posavski muzej s sedežem v Brežicah ima široko delovno področje, ki sega vse od Obsočja do Zidanega mosta in

Kozjanskega. Dejavnost se torej razteza na vse tri občine in celo prestopa njihove meje, vprašanje pravic in dolžnosti spodnjeposavskih občin do muzeja in obratno pa zdaj še ni rešeno. V preteklosti je bilo čutili celo odpor občin Krško in Sevnica do tega, da bi bil to skupni muzej. V zadnjem času se njihova stališča spreminjajo in pred dnevi so občine Krško, Sevnica, Šentjur in Smarje prispevale vsaka po 150.000 dinarjev za ureditev oddelka NOB v Posavskem muzeju. Na konferenci predsednikov spodnjeposavskih občin je bilo sklenjeno, da bo posebna strokovna komisija proučila možnosti sodelovanja na tem področju in predlagala ustrezne rešitve.

Tudi stvari na področju spomeniškega varstva med občinami v Posavju še niso urejene. Do nedavnega je obstajal v Kostanjevici medobčinski zavod za spomeniško varstvo na Dolenjskem, a je bil ukinjen. To je najlepši primer neuspešnega medobčinskega sodelovanja. Tudi glede spomeniškega varstva so se predsedniki na konferenci odločili za proučitev.

Najbolj se še odraža medsebojno kulturno sodelovanje spodnjeposavskih občin na raznih revijah in drugih kulturnih manifestacijah. Kulturno prosvetna društva imajo med seboj stalne stike in uspešno prirejujejo medobčinske prireditve. To področje pa žal ni še dovolj sistematično obravnavano in ga bo prav tako treba poučiti!

Tisk in radio uspešno podirata medobčinske meje

»Ob tem naj omenim še sodelovanje na področju obveščanja javnosti preko tiska in radio. V mislih imam predvsem pokrajinsko medobčinsko glasilo Dolenjski list, ki uspešno izvršuje svoje naloge prav zaradi tega, ker ga večje število občin soustanoviteljic materialno podpira. V zadnjem letu je sicer prišlo do manjših težav, ker je sosednja krška

občina odrekala sodelovanje v kateri svoji sedeži. Zaradi tega spoznanja teži vsaka občina po osamosvojanju in ustanavljanju samostojnih inšpekcijskih. Tako praksa prav gotovo ni koristna in bi se bilo treba problema lotiti na drugače.

Za dosedanje stopnje medobčinskega sodelovanja v Spodnjem Posavju je značilno, da se je razvilo predvsem tam, kjer so sili občine k temu zaradi materialnih in kadrovskih pogojev. Največja ovira za uspešno medsebojno sodelovanje pa je prav gotovo pomanjkanje strokovnih in družbeno široko razgledanih kadrov v občinskih upravah ter v vseh drugih službah. Zato bo potrebno nameniti več skrbi dopolnilnemu strokovnemu izobraževanju.

Medsebojne pravice in dolžnosti občin bo treba v prihodnje tudi natančno precizirati in urejati s pogodbami, ki naj postanejo instrument za uspešno medsebojno delo.

Kdo naj skrbi za razvoj bolnišnice?

»Za Spodnje Posavje ter obmejne predele sosednje Hrvatske opravljajo pomembne zdravstvene naloge splošna bolnišnica v Brežicah. Ta bolnišnica je potrebna temeljite obnove, za kar si občina Brežice že dolgo prizadeva. Naletela je na vrsto težav pri uvajanju medobčinskega sodelovanja zlasti tedaj, ko je morala vsaka izmed prizadetih spodnjeposavskih občin sprejeti sklep, da sprejemajo to bolnišnico za svojo. To je bilo doseženo in občine Sevnica, Krško in Brežice so se izrekle za finančno pomoč za njeno rekonstrukcijo. Do uresničitve se ni prišlo, ker zavirajo to številna vprašanja v zvezi z gravitacijskim območjem, projektiranjem in razsežnostjo bolniških objektov. Odnose medobčinskega sodelovanja do brežiške bolnišnice in odnose bolnišnice do prebivalcev prizadetih občin bo vselej treba tudi pravno utrditi.

Na področju dispanzerske in specialistične zdravstvene službe ni omembe vrednega sodelovanja. Kritično je treba pripomniti, da zdravniški splošne prakse v zdravstvenih domovih sosednjih občin ne neradi pošiljajo svoje paciente na specialistične preglede v Brežice. Večkrat se dogaja, da pacienti iz teh občin pridejo k specialistu na lastno pobudo in ga prosijo, da pregleda ne bi vpisal v zdravstveno knjižico, sicer bi utegnili imeti težave z domačo zdravstveno službo. Takšno poslovanje prav gotovo ni v skladu z interesi občanov Spodnjega Posavja in ta problem bo treba obravnavati in rešiti na ravni medobčinskega sodelovanja.

Medobčinsko reševanje zahteva zaradi racionalnosti in učinkovitosti tudi socialno-varstvena služba. Na tem področju sodelujejo spodnjeposavske občine samo pri vzdrževanju doma počitka v Impolju. Na predsedniški konferenci so vse tri občine sklenile, da bodo prispevale namenska sredstva za izboljšanje življenjskih pogojev oskrbovancev v domu.

»Katera področja bi po vašem mnenju še zahtevala skupno reševanje in odločanje?»

Skupne ali ločene inšpekcijske službe?

»Mednje sodijo prav gotovo tudi inšpekcijske službe. Dostoj se imete občine Sevnica, Krško in Brežice že vrsto skupnih inšpekcijskih in jih imajo trenutno še nekaj, toda pravi uspehov ni bilo. Občajno inšpekcijska služba najboljše dela za tisto občino,

v kateri ima svoj sedež. Zaradi tega spoznanja teži vsaka občina po osamosvojanju in ustanavljanju samostojnih inšpekcijskih. Tako praksa prav gotovo ni koristna in bi se bilo treba problema lotiti na drugače.

Za dosedanje stopnje medobčinskega sodelovanja v Spodnjem Posavju je značilno, da se je razvilo predvsem tam, kjer so sili občine k temu zaradi materialnih in kadrovskih pogojev. Največja ovira za uspešno medsebojno sodelovanje pa je prav gotovo pomanjkanje strokovnih in družbeno široko razgledanih kadrov v občinskih upravah ter v vseh drugih službah. Zato bo potrebno nameniti več skrbi dopolnilnemu strokovnemu izobraževanju.

Medsebojne pravice in dolžnosti občin bo treba v prihodnje tudi natančno precizirati in urejati s pogodbami, ki naj postanejo instrument za uspešno medsebojno delo.

JOZICA TEPPEY

NEKDANJI BORCI BRIGADE GARIBALDI-FONTANOT Z VENCEM, KI SO GA IZPRED SPOMINSKE PLOŠČE NA OSNOVNI SOLI NA SUHORJU ODNESLI NA GROBIŠČE V ROSALNICE

Brigada FONTANOT v Žužemberku in na Suhorju

V soboto popoldne so se v Žužemberku ustavili nekdanji borci italijanske narodnoosvobodilne brigade FONTANOT, ki je bila ustanovljena 17. decembra 1944 na Suhorju v Beli krajini. V Žužemberku so položili vence pred spomenik padlim partizanom na Cvibljah, med katerimi je bilo tudi več italijanskih borcev. Goste je pozdravil v imenu novomeške občine in krajevnih organizacij Stane Gbrinšek, pionirji so jim izrekli dobrodošlico, godba na pihala je igrala partizanske pesmi, italijanski gostje pa so zapeli popularno »Partizanovo ženo« v italijanskem besedilom. V imenu italijanskih borcev se je za topli sprejem zahvalil nekdanji komisar čete v brigadi in sedanjí sekretar deželnega komiteja KPI, Silvano Bacicchi. Po slovesnosti v Žužemberku so položili vence in

cvetje še pri spomeniku padlih borcev na Dvoru, zatem pa so se odpeljali v Belo krajino, kjer so ponočili v Metliki in Črnomlju.

V nedeljo popoldne se je na Suhorju zbralo veliko število domačinov iz okolice, ki se italijanskih borcev še dobro spominjajo. 130 nekdanjih italijanskih partizanov je s svojimi zastavami in z rdečimi rutami okrog vratu napolnilo prostor pred osnovno šolo in prisluhnilo besedam predsednika občinske skupščine Metlika, Franca Vrviščarja, ki je

orisal nastanek in pomen brigade Garibaldi — Fontanot, nato pa ob dvajsetletnici ustanovitve brigade odkril na steni šole spominsko ploščo. V imenu gostov je govoril Silvano Bacicchi in poudaril pomen prijateljstva med slovenskimi in italijanskimi partizani, skovanega v skupnem boju proti fašističnemu sovražniku.

Delegacija bivših italijanskih in domačih borcev je potem odnesla vence na skupno grobišče slovenskih, hrvatskih in italijanskih partizanov v Rosalnici, goste pa so domačini pogostili v novem prosvetnem domu na Suhorju.

Kri ki rešuje življenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Matija Gazvoda, Anton Drčar, Ivan Štimac, Hubert Miklavc, Franc Bregant, Franc Brezovar, Ljubo Rabič, Janez Ivse, Jože Brulc, Stane Gregorčič, Franc Gorjanc, Vladimir Kastelic, Stanko Bregar, Franc Zupančič, člani kolektiva Krenen — Steklarina Novo mesto; Aleksander Zupan, član kolektiva IMV Novo mesto; Marija Sivak, članica kolektiva Krka Novo mesto; Slavko Kavčiček, Lado Janež, Martin Planjan, Franc Primo, Mirko Jakša, Stefan Vrbanec, Alojz Kristan, Franc Bevc, Franc Franko, Franc Zupančič, Jožeta Femeč, Ivan Pavlič, Izidor Mrvar, Alojz Zerani, Jože Murin, Martin Kršinič, člani kolektiva Novoteka Novo mesto; Edi Lesjak, član kolektiva Mesarija Novo mesto; Jože Petrina, član kolektiva Dinosa Novo mesto; Alojz Kavčič, Ivanka Sušič, člani kolektiva KZ Novo mesto; Janez Praznik, posestnik iz Pristavice; Branko Turk, delavec iz Bršljina; Antonija Fraznik, gospodinja iz Pristavice; Marija Crnič, gospodinja iz Podgora; Vida Kren, Fani Rajmer, Tončka Geršič, članice kolektiva Zobne ambulante Novo mesto; Nada Jerman, Vera Stepec, Majda Jaklič, Jožefa Krevs, Stefka Gall, Ana Jankel, članice kolektiva Beti Mirna peč.

Delo mladine na Prevolah

Kljub temu, da so učenci močno zaposleni v šoli, na osnovni šoli v Prevolah niso pozabili na izvenšolsko delovanje. Čeprav imajo nekateri uro in pol hoda do šole in na tej poti večkrat pomislijo na možnost srečanja z medvedom, z največjim veseljem obiskujejo dramski krožek. Za 10-letnico zgraditve šole, ki bo v februarju prihodnjega leta, bodo pripravili kar najbolj zanimiv program.

Tudi na dediča Mirza niso pozabili! Učenci 7. in 8. razreda so pripravili mladim prav prijeten program. Lutkovna igra »Meh za smeh« bo

prav gotovo nasmejala najmlajše. Dokaz, da je izvenšolsko delovanje učencev dostojno svoj namen, je tudi to, da z igro nastopajo tudi po potoku, v popoldanskih urah in izven domačega kraja. Razen tega, da bodo na Prevolah nastopili 26. in 30. decembra, bodo z igrico gostovali 27. decembra v Zeljnih pri Kočevju, v Stari cerkvi in Livoldu, 28. decembra v S'arem logu, Polomu in Strugah ter 29. decembra v Ambrusu, Zagradcu in Dvoru. Upamo, da bodo učenci dostojno uspehe tudi po novoletnih praznikih. F. K.

NOVO MESTO: za poplavljenca so zbrali že 3.291.906 din

V minulih štirinajstih dneh se je akcija za pomoč poplavljenem še nadalje razvijala. Prispevali so: sindikalna podružnica Elektrotehnišnega podjetja — 6.800 din; sindikalna podružnica Zdravilišča Smarješke Toplice — 3.200 din; sindikalna podružnica osnovne šole Novo mesto — 54.500 din; sindikalna podružnica Vodovodnega instalacijskega podjetja Novo mesto — 10.000 din; Medobčinska zavarovalnica Novo mesto — 80.000 dinarjev; sindikalna podružnica Čestnega podjetja Novo mesto — 43.500 din; sindikalna podružnica podjetja Opremales Novo mesto — 17.900 din; sindikalna podružnica gradbenov podjetja Pionir Novo mesto — 199.500 din; sindikalna podružnica Iskre Žužemberk — 52.500 din.

V imenu mestne organizacije RK Novo mesto pa so zbrali: Francka Počrvina — 8.300 din, Papir Du-

šanka — 4.520 din; Pepina Bele — 4.860 din; Pavlina Avbar — 3.357 dinarjev; Marija Bajuk — 1.500 dinarjev.

Dostoj se je zbralo 3.291.906 din prispevkov.

Črnomelj za pomoč poplavljenecem

V preteklem tednu so za poplavljenca prispevale še krajeve organizacije Rdečega križa: Črešnjavce — 11.850 din; Vinica — 93.270 dinarjev; Sinji vrh — 18.400 din; Adlešiči — 49.350 din; Talčji vrh — 20.210 din; Doblje — 16.200 dinarjev; Kot pri Semčju — 21.400 dinarjev. Poleg teh je mladinski aktiv RK gimnazije Črnomelj zbral 7.330 dinarjev.

Dostoj je zbranih 982.067 dinarjev, od tega za 200.000 dinarjev blaga.

Vso srečo v novem letu

voščijo fantje, ki služijo vojaški rok v Valjevu. Ob tej priložnosti pozdravljajo svoje in vse delovne kolektive na Dolenjskem: Martin Košmrlj s Potovrha, Pavle Lamovšek iz Sentjanja in Albin Muren iz Podturna.

Franc Kovačič ponovno spoznan za krivega

V letošnji 22. številki našega lista smo poročali o kazenski razpravi pred okrožnim sodiščem v Novem mestu, ki je obravnavalo smrtno nesrečo v Gotni vasi, v kateri je bil 19. januarja 1964 do smrti povožen Franc Kek, čevljar iz Novega mesta.

Novomeško okrožno sodišče je s sodbo z dne 27. maja 1964 spoznalo Franca Kovačiča, mlinarja iz Novega mesta, za krivega hudega kaznivnega dejanja v tej prometni nesreči in ga obsodilo na 1 leto in 4 mesece zapore ter na odvzem vozniškega dovoljenja za dobo treh let.

Proti tej sodbi se je obtoženec pritožil na Vrhovno sodišče SRS v Ljubljani, ki je pritožbi ugodilo in sodbo prve stopnje razveljavilo ter zadevo vrnilo novomeš-

kemu sodišču v ponovno sojenje.

Pred nedavnim je bila druga obravnava, v kateri je sodišče dopolnilo postopek v smeri, ki ga je nakazalo Vrhovno sodišče ter zaslila še nekaj prič. Po dopolnitvi postopka in po ponovnem pretresu zadeve se je okrožno sodišče v Novem mestu odločilo vztrajati pri razlogih prvotne sodbe. Med drugim tudi ni moglo iti mimo izvida in mnenja Inštituta za sodno medicino v Ljubljani, ki je ugotovilo v krvi Franca Kovačiča okoli 0,60 promil alkohola.

Obtoženec je tudi na drugi razpravi zatrjeval, da se je pokojni Franc Kek z gornjim delom telesa nenadoma sklonil pred njegov osebni avtomobil »Moskvič« in da je leden pas ob cesti igral

pri njegovi smrti usodno vlogo. V zbranem dokaznem gradivu pa za to trditve ni niti najmanjše osnove in vsi dokazi govore zoper to, da bi do nesreče prišlo tako, kot zatrjuje in dokazuje obtoženec. Izkazalo se je, da je bil v trenutku trčenja pokojni Franc Kek obrnjen celo od ceste v stran in da je nesrečo povzročil Franc Kovačič z brezobzirno vožnjo. Z nezmanjšano hitrostjo je zavozil v človeka, čeravno mu je situacija na cesti narekovala izrecno previdnost in zmanjšano hitrost ali pa bi moral vozilo ustaviti.

Tričlanski senat okrožnega sodišča v Novem mestu je tako na drugi obravnavi Franca Kovačiča ponovno spoznal za krivega in ga obsodil na enako kazen kot v prvi sodbi.

Komunisti kanjiškarskega rudnika o svojem doseda njem in bodočem delu

V občini Črnomelj so se začele redne letne konference osnovnih organizacij Zveze komunistov, na katerih podajajo obračune svojega dela v minulem obdobju, hkrati pa se dogovarjajo o novih nalogah in uresničevanju sklepov VIII. kongresa ZKJ

Konferenca osnovne organizacije ZK Rudnika Kanjiškarskega je kot prva v občini opozorila na dosežene rezultate v proizvodnji, v nagrajevanju in na političnem področju, hkrati pa je kritično obravnavala delo komunistov in pomanjkljivosti, ki še obstajajo pri njihovem delu.

Rudnik je letos dosegel lepe proizvodne rezultate, kakor tudi napredek v mehanizaciji in izpopolnjevanju sistema nagrajevanja po učinku. To vse je vplivalo na boljše politično razpoloženje v kolektivu. Prav gotovo so k tem rezultatom mnogo pripomogli komunisti in tehnično vodstvo, predvsem pa prizadevanja vsega delovnega kolektiva. Resno so razpravljali tudi o delavskem samoupravljanju, pri tem pa poudarili potrebo po osvoboditvi proizvajalcev, da bodo še z večjim zanimanjem sodelovali pri upravljanju podjetja.

Ravno na tem področju dejavnosti pa čutijo komunisti pomanjkljivosti v delu, zato so sklenili posvetiti še več pozornosti krepitvi vloge samoupravnih organov. Še več aktivnega sodelovanja članov delavskega samoupravljanja bi moralo biti pri izpopolnjevanju sistema delitve osebnih dohodkov, pri odločanju o stanovanjskih zadevah in tudi pri obveščanju delovnega kolektiva, ki doslej ni bilo najboljši.

Komunisti iz rudnika so med drugim obravnavali tudi delo sindikalne podružnice in mladinskega aktiva. Ugotovili so, da sta tudi ti dve organizaciji uspešno delali, da pa obstajajo pogoji za še uspešnejše izvajanje političnih akcij. To velja zlasti za mladino.

Doslej so vse politične akcije usmerile svoje delo v proizvodnjo, zdaj pa so že ustvarjeni pogoji za to, da začno konkretnije in še bolj aktivno delovati pri rešitvi vseh tistih političnih in drugih vprašanj, ki zadevajo neposrednega proizvajalca.

Konferenca je hkrati odkrito opozorila na napake, ki jih delajo redki, manj zavedni proizvajalci z napačnim odnosom do družbenega premoženja, do varčevanja, pri čemer se včasih kažejo spekulativne težnje posameznikov. Proti takim ljudem v kolektivu je treba strožje ukrepati, ker trpi posledice njihove škodljive dejavnosti celoten kolektiv. Tudi taki primeri pa opozarjajo, da je treba z rudarji več razpravljati. Zato je bil predlog, naj bi se vsaj enkrat na mesec pogovorili o vseh podobnih vprašanjih, utemeljen.

Razprava o novem vodstvu osnovne organizacije ZK je

pokazala, da se komunisti dobro zavedajo odgovornosti za nadaljnji razvoj rudnika in svoje vloge pri nadaljnjem razvijanju socialistične demokracije. Zahtevali so, da iz svoje srede izberejo za sekretarja predanega komunisto iz vrst neposrednih proizvajalcev, ki dobro pozna proble-

me delavcev in ki uživa zaupanje vsega kolektiva.

Iz poteka konference je bilo lahko razbrati, da so komunisti v rudniku pravilno ocenili pomen VIII. kongresa ZKJ za nadaljnji razvoj našega družbenega življenja in so sprejeli njegovo resolucijo. Zato lahko od njih pričakujemo, da bodo v prihodnje še bolj dosledno uresničevali politiko in stališča Zveze komunistov Jugoslavije.

MILAN MALEŠIČ

V Sevnici že predlagajo kandidate

dan, imeti mora ugled, osebnost in moralne kvalitete in vse ostalo, kar je potrebno, da bo lahko zastopal težnje svojih volivcev.

Da ne bi bilo nepotrebnega dela, je komisija sprejela stališče, naj občani ne predlagajo za bodoče odbornike ljudi, ki že opravljajo dolžnost predsednika KO SZDL, člana plenuma občinskega odbora SZDL, sekretarja OO ZK, člana občinskega komiteja ZK ali podobno dolžnost. Komisija meni, da je odborniška dolžnost tako odgovorna, da zahteva človeka.

Prvi predlogi za kandidate v trebanjski občini

Trebanjska volilna komisija je na nedavnem sestanku obravnavala program svojega dela v pripravah na volitve. Menijo, da je evidentiranje kandidatov vprašanje, katerega morajo nujno posvetiti osrednjo pozornost. V delovnih organizacijah o tem že teko pomenki in pričakujejo

velik izbor kandidatov za spomladanske volitve. Več kandidatni sistem, ki bo v trebanjski občini uporabljen, je naletel na ugodna tla pri prebivalstvu v vseh krajih, zlasti pa v krajevnih organizacijah Socialistične zveze, ki se bodo do volitev pri kandidiranju oziroma evidentiranju še posebno angažirale.

Prvi predlogi za kandidate v gospodarskih organizacijah so že znani. Evidenčni kandidati bo vodila komisija za volitve in imenovanja skupaj s komisijo za kadrovska vprašanja pri občinski skupščini. Z evidentiranjem kandidatov bo dan tudi dober pregled kadrov, saj bodo delovni ljudje povsod predlagali za kandidate sposobne in razgledane občane.

**PRIREJA IZLETE
PO JUGOSLAVIJI
IN INOZEMSTVU
ZAHTEVAJTE PONUDBE**

**IZREDNO ZNIZANE CENE
ZA AVTOBUSNE PREVOZE
IN IZLETE DELOVNIH KOLEKTIVOV IN
SOLSKE MLADINE**

Informacije — ponudbe — naročila:

**KOMPAS — LJUBLJANA
ali poslovalnica
NOVO MESTO**
Novi trg 8 — tel. 21-123

Splošni zbor občine Brežice o predvolilnih pripravah

V ponedeljek je bila v Brežicah seja splošnega zbora občine, ki sta jo sklicala predsednik obč. odbora SZDL in predsednik obč. skupščine. Na dnevnem redu so bile priprave na volitve v predsedniške organe. V razpravi so se prisotni seznanili z nalogami družbeno političnih organizacij v obdobju predvolilne aktivnosti, s kadrovskimi problemi in namenom rotacije. Podpredsednik skupščine je podal oceno vsebine, oblik in metod dela občinske skupščine in njenih organov. Podrobneje bomo seznanili bralce s to analizo v prihodnji številki lista. Sološna ocena je zado-

voljiva, v razpravi pa je bilo slišati več kritičnih pripomb na dosedanji način dela. Odborniki so tokrat premalo sodelovali v razpravi. Delo skupščine bodo pretresli tudi na vseh zborih volivcev, ki so napovedani v decembru in prve dni po novem letu.

Po končani seji splošnega zbora je sledila še seja občinske skupščine, na kateri je bil sprejet odlok o spremembah v letošnjem proračunu občine in odlok o dodelitvi novoletne nagrade uslužbenecim in delavcem občinske uprave. Letos se bo skupščina sestala še enkrat ob koncu meseca.

Živahne konference Socialistične zveze v novomeški občini

TRŠKA GORA: rajonizacija in arondacija zemljišč

Živahna razprava na letni konferenci KO SZDL Trška gora je pred dnevi sprabila na površje precej perečih problemov. Tako so menili, da rajonizacija ne ustreza dejanski vrednosti zemlje, da se z ustrezno v prvih vrednostnih razred ne strinjajo. Po njihovem mnenju bi morala vprašanje znova obravnavati strokovna komisija na terenu. Kar zadeva arondacijo, hočejo pojasnila od kmetijske zadruga. Najzanimivejša vprašanja bodo razloščevali na javni razpravi, ki jo nameravajo organizirati.

Razprava je bila tudi o tem, kakošno območje naj zajame krajevna skupnost, vendar kljub burni razpravi niso dosegli soglasja. Tudi zbor volivcev na prvem terenu v Novem mestu, kamor spadajo tudi prebivalci Ločne, niso najbolj zadovoljivo obiskani, zato so menili, da je tudi tu treba iskati primerno rešitev.

Novi odbor organizacije bosta vodila predsednik Jernej Krajsšek in tajnica Kristina Rifelj. Občinski odbor SZDL je na tej konferenci zastopala Kristina Plut.

DRGANJA SELA: gradnja družbenih prostorov v ospredju

Odkar se je gradnja družbenih prostorov premaknila z mrtve točke, je opaziti v KO SZDL Drganja sela precejšnjo žividnost. Čeprav ta narešen problem jemlje precej časa, je kazno, da se bodo spopadli še z drugimi narešenimi zadevami. Govorili so o davčni politiki, bonitetni razvrstitvi gozdov, gozdnih odmeri, poth in prevoznih otrok v šolo. Prav je, da člani SZDL zastavljajo tudi taka vprašanja, ker bo le tako doseženo, da jih bodo reševali ob spodnjem in

potem občinov ter družbene skupnosti. Odboru, ki šteje 11 članov in je sprejel dober program dela, predseduje Jože Avsenik, tajnik pa Jože Boh. V razpravi je sodeloval tudi sekretar ObO SZDL Milan Bratož.

DRČA: obiski komisij — uspeha pa ni!

Člani SZDL so na konferenci govorili največ o narešenih komunalnih problemih. Odločno so zahtevali, da morajo prispevati svoj delež k popravilom poti tudi posamezniki teh. Tu mislijo gozdni obrat iz Kostanjevca, ki do zdaj še ni nič prispeval v ta namen, čeprav je prebivalstvo pripravljeno pomagati. O zadevi priklička ceste Ban-Javorovica je razpravljalo že več komisij, ni pa nič narejenega! Pripomnili so, da bi morali urediti cesto do skupne grobnice na Javorovici. — V novi odbor je konferenca izvolila 7 članov, katerim predseduje Anton Kotar, tajnica pa je Marija Kotar. Jože Blažič je zastopal ObO SZDL.

ŠMIHEL PRI ŽUŽEMBERKU: poživeti delo mladine

Precej zanimiva razprava je opozorila na stare probleme, ki jih tu počasi rešujejo. Tako so bile znane v obravnavi neurejene ceste, elektrifikacija oddaljenih vasi. Močan poudarek so v razpravi podelili potrebni o pozitivni dela mladinske organizacije. Ko je bilo govora o komunalnih zadevah, je bilo čutiti, da občani zanje pričakujejo in iščejo zunanje rešitve. Organizacija je bila najbrž premalo aktivna, da bi kako drugače reševala probleme. Nadalje so opozorili na pomanjkanje kulturnega življenja in pričakujejo, da bo deloma izboljšal stanje televizor, ki ga bodo v kratkem dobili. Novi predsednik je postal Franc Vidic, tajnik pa znova Mira Lilič. Živahni razpravi je v imenu ObO SZDL prisostvoval Zvone Pere.

V razpravi o aktivnosti komunistov po smernicah VIII. kongresa so opozorili na neaktivnost članov ZK povsod, kjer delajo in žive. Kritika se nanaša na tiste člane ZK, ki so aktivni samo v svoji delovni organizaciji, kjer so zaposleni, ne pa tudi izven, to je v kraju, kjer stanujejo. Zaradi premajhne družbene aktivnosti takih posameznikov članov pade večja odgovornost na ostale člane, ki so zaradi tega preobremenjeni. Družbena neaktivnost takih članov izven tovarniške ograje se je pokazala tudi na letnih konferencah organizacij SZDL, katerih se taki člani čisto niti udeležili niso.

Točna je ugotovitev, da delovni ljudje ocenjujejo člane ZK po njihovi družbeni aktivnosti in delu pri razreševanju družbenih problemov. Zlasti imajo težko in odgovorno družbeno dolžnost komunisti na vasi, kjer so to zvečne starejši ljudje, ki so mnogo pretrpeli v času ljudske revolucije in še danes nosijo vse breme družbenopolitičnega dela v svojem kraju.

Pred člani ZK v metliški občini so letne konference osnovnih organizacij ZK in občinske organizacije, kar vse bo do konca januarja. Ni daleč tudi do kongresa ZK Slovenije. V rokah imajo nadvse bogato gradivo VIII. kongresa in njegove zelo jasne sklepe in smernice, ki jih je potrebno v korist vseh naših delovnih ljudi spraviti v življenje. Več kot dovolj je zdaj podlage za vsestransko družbeno aktivnost vsekega člana, ki je hkrati za vsakega tudi obveznost.

Uresničevanje sklepov VIII. kongresa ZKJ v metliški občini

Izhodišče dela in aktivnosti vsakega člana ZK v občini je gradivo z vsemi sklepi VIII. kongresa, prilagojeno razmeram v občini, so poudarili na razširjeni seji občinskega komiteja ZKS 17. decembra

Kongres s svojimi razpravami in sklepi ni razočaral občanov, temveč jim je vili nove vere v naš hiter socialistični družbeni red. Veliko zanimanje za kongres in njegove smernice je močan družbenopolitični činitelj, ki ga je treba izkoristiti za hitrejšo reševanje problemov tudi v metliški komuni, čeprav to ne bo lahka naloga. Ne gre podcenjevati težav, ki se porajajo v taki občini, ki šele razvija svoje gospodarstvo, hkrati pa mora reševati številne naloge, kot so skrb za bivarve borbe in aktiviste, vrsto nerešenih komunalnih vprašanj, šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo ter še številne druge.

Na seji so nadalje ugotovili, da je bila dosedaj povezava občinskega komiteja ZK z osnovnimi organizacijami, zlasti pa z vsemi člani, premajhna. V takšni manjši občini je možno tesno sodelovanje z vsemi člani, ne le z vodstvi osnovnih organizacij, v ta namen pa je treba poiskati najbolj primerno obliko. Tudi neposredna pomoč občinskega komiteja osnovnim organizacijam je bila prešibka, zlasti kar zadeva ideološko izobraževanje, sprejemanje novih članov in podobne naloge.

Dobri del seje so razpravljali o kadrovskih vprašanjih tako v osnovnih organizacijah kot v občinskem komiteju in njegovih komisijah. Poudarili so, naj bi bili v vodstvu osnovnih organizacij sekretariati in ne samo sekretarji kot doslej. Razprava okoli kadrovske problematike je pokazala, da v zvezi kadrovskega politiko krojili zgoraj v ožjem krogu, namesto da bi to prepustili vsaki organizaciji ZK za sebe. V razpravi so tako stališča zavrnili. Naglasili so tudi, da občinski komite ne more biti zbor predstavnikov raznih organizacij, marveč kolektiv najboljših aktivistov.

POLJANE: nova krajevna organizacija SZDL

Nova krajevna organizacija SZDL je zaradi pomembnosti in širine prerasla iz podružnice v krajevno organizacijo. Na prvi konferenci so govorili o izboljšavi električne napeljave, zdravstveni službi, napolnjenosti za živino in zaščiti živine ter o preselitvi potrošnikov. Nekaj priporočil je padlo k vprašanju

tajnosti. Predlagali so, naj bi se namesto drugega naredila spremembe za v tretji poročilni okoliš. Na konferenci, katere se je udeležil predsednik občinske skupščine Sergij Thorščevski, je bilo opaziti izredno zapleteno za reševanje komunalnih problemov. To pa je najboljše jamstvo, da bo pomlajona organizacija opravila svoj obstoje. Predsedniško mesto je prevzel Alojz Muren, tajništvo pa Ivan Sporar. —ol

Uspešne konference ZK v brežiški občini

Konference osnovnih organizacij ZK v brežiški občini bodo kmalu zaključene. Vseh osnovnih organizacij je 37, od tega 22 v delovnih kolektivih in 15 v mestu ter po vaseh. Vse dosedanje konference so bile zelo uspešne. Organizacije so pokazale veliko samostojnosti pri obravnavanju in ocenjevanju posameznih problemov, kar pomeni bistveno spremembo v njihovem delu.

Povsod so se usmerili na razčlenjevanje konkretnega dela komunistov v minulem obdobju, na njihovo vlogo v organih upravljanja, na njihove uspehe in neuspehe na delovnem mestu in podobno. Skoraj ni bilo konference, na kateri ne bi razpravljali o mladini in njenih problemih. Tudi to je razveseljava ugo-

tovitve, saj so se lotili teh vprašanj bolj poglobljeno kot doslej. Značilnost za vse analize je, da so sodelovale pri njihovem sestavljanju skupnega komunistov in ne le posamezniki.

Dobro so se znašli zlasti v gospodarskih organizacijah. Sicer so bile tudi konference na terenu dobro pripravljene, le da je bilo tu in tam s strani posameznikov čutiti staro vsebino dela, pričakovanje direktiv z občinskega komiteja in točna opredelitev bodočih nalog. Vendar so to le izjemni pojavi. Večina članov ZK sledi času in tudi pravilno pojmuje spremembo v organizaciji Zveze komunistov, pri čemer ji že pomagajo ugotovitve VIII. kongresa kot bogat vir napotkov za nadaljnje delo.

Kmetijska zadruga Brežice

včeraj, danes in jutri

Brez posebnih proslav, priznanj in praznovanj, kakor je pač to marsikje v navadi, je preteklo že več kot 16 let, odkar je bila 26. februarja 1946 na ustanovnem občnem zboru zadržnikov ustanovljena Kmetijska zadruga Brežice-okolica, sedaj Kmetijska zadruga Brežice. — Marsikateri član-zadržnik, kakor tudi nekateri člani kolektiva se še spominjajo skromnega začetka. Taka skromnost je kljub hitremu in vidnemu napredku še danes prirojena kolektivu te organizacije, ne oziraje se na to, da je Kmetijska zadruga Brežice danes ena izmed največjih delovnih organizacij v brežiški občini, kot kmetijska organizacija pa ena izmed večjih v celjskem okraju, kakor tudi na področju Dolenjske z 250 zaposlenimi in skoraj dvomilijardno letno realizacijo.

Kmetijska zadruga Brežice zajema glavnino vseh kmetijskih površin v občini ter vključuje področja bivših kmetijskih zadrž Cerklje, Jesenice, Dobova, Globoko, Kapele in Artiče, ki so se v različnih časovnih presledkih in iz različnih vzrokov medsebojno združevale, tako da danes na tem področju deluje kot ena kmetijska organizacija, ki uspešno razvija tako lastno kmetijsko proizvodnjo kot kooperacijsko proizvodnjo s svojimi člani — kooperanti. Kot danes je bila zadrugi vedno ena izmed poglobitvenih usmeritev direktna kmetijska proizvodnja. Kjerkoli je bila v preteklosti možnost, si je zadruga poleg intenzivnega dela v individualni kmetijski proizvodnji iskala pota v lastni proizvodnji v okviru ekonomij, pa čeprav skromnih in marsikdaj pod težkimi materialnimi in moralnimi pogoji, ko je bila edinole zahteva in želja, da bi pod slabšimi pogoji kot kmetje morali bolje gospodariti in več ustvarjati.

Organizirati kmetijsko proizvodnjo na zemlji, ki je po vojni prešla v družbeno lastnino iz raznih rok, ni bilo enostavno.

Omeniti je treba dejstvo, da so bila ta zemljišča izredno razdrobljena, parcele majhne in običajno slabše kot druga zemlja, saj so prizadeti oddajali v družbeno lastnino le slabša zemljišča, boljše pa so si zadrževali. Poleg tega moramo upoštevati, da so bili tudi ti obrati brez pravih gospodarskih objektov in opreme, da o sodobni mehanizaciji sploh ne govorimo. Traktorji, ki so se po vojni, v obdobju obnove podeželja, nahajali na našem področju, so odslužili že leta 1947/48; v obdobju od 1946 do 1952 je bila kmetijska zadruga brez strojne kmetijske mehanizacije. Z izvozom kmetijskih pridelkov si je zadruga omogočila, da si je v l. 1952 nabavila prvi traktor z enim plugom in eno prikolico. Iz leta v leto se je gospodarska in organizacijska moč zadruga uspešno razvijala, tako da si je kupovala večje in manjše kmetijske stroje ter urejevala in pridobivala ostala gospodarska poslopja in poslovne prostore. V letih 1954/56 je s pomočjo bivšega okraja Trbovlje med ostalim dogradila tudi veterinarsko ambulanto v

Brežicah, ki je več let pred tem ostala nedograjena.

Vsestranska pomoč podeželju

Prav tako je v tem obdobju zadruga omogočila marsikateri podeželski vasi posredno ali neposredno izvesti elektrifikacijo kot npr. v vasi Črnc, Bukošek, Vel. Dolini, Gazi, Cah itd. V tem obdobju je bila organizirana izredno dobra semenogojna služba, živinorejsko pospeševalna služba z molzno kontrolo in zadruga Brežice je prva v Posavju pričela z umetnim osemenjanjem. Na podeželju je bilo organizirano nešteto raznih strokovnih tečajev, predavanj in še do danes nepozabnih tekem koscev in žanjic v okviru kmečkih praznikov, ki so bile že tradicijske, pri neštetihih individualnih kmetijskih proizvajalcih pa je zadruga nastopala s pomočjo pri gradnji gnojnih jam ter silosov za krmo.

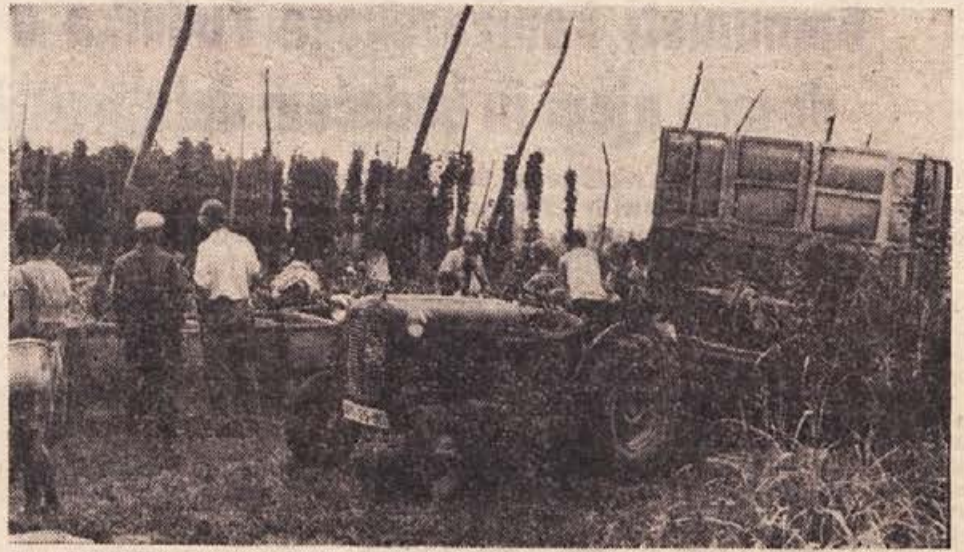
Razgibana zadržna dejavnost na terenu, kakor tudi gospodarska rast same zadruga je iz dneva v dan prerasčala v dobro organizirano delovno organizacijo. To je omogočilo zadrugi, da se je

v naslednjih letih še hitreje krepila ter pridobivala na poslovnem in proizvodnem ugledu.

Kmetijska zadruga Brežice ima danes kot gospodarska organizacija velik in pomemben vpliv na kmetijsko proizvodnjo v občini Brežice. Delovno in poslovno področje je zajema pribl. 21.400 ha, kar predstavlja skoraj 80 odst. vse površine v občini.

Na področju zadruga je okrog 6.000 ha njiv, 4.000 ha travnikov, 350 ha sadovnjakov, in 550 ha vinogradov, ki dajo ob enem s površinami 50 ha vrtoz skoraj 11.000 ha kmetijskih obdelovalnih površin ali nekaj nad 50 odst. površine vseh zemljišč, katerim prštejemo med ostalim še 7.000 ha gozdov ter 2.000 ha pašnikov. Zadrugi Brežice je zaupana skrb za pospeševanje kmetijske proizvodnje v lasti individualnih kmetijskih proizvajalcev, kakor tudi organizacija kmetijske proizvodnje z lastnimi družbenimi obrati. Med ostalim ji je zaupana skrb za nabavo umetnih gnojil, semen, različnih sredstev proti rastlinski boleznim in škodljivcem, za nabavo orodja in manjših strojev za zasebno kmetijsko proizvodnjo, hkrati pa je zadolžena za odkup in prodajo kmetijskih pridelkov in proizvodov. V zvezi z zasebno kmetijsko proizvodnjo se je do danes lepo razvila kooperacijska odnosna pogodbenja proizvodnja, ki dobiva v skladu s časom in z izkušnjami vedno popolnejšo obliko. S pomočjo pogodbenega sodelovanja zasebnih proizvajalcev s kmetijsko zadrugo postajajo leti blagovni proizvajalci z večjo količino pridelkov ali proizvodov. To se odraža v zadnjem obdobju predvsem v prašičereji in govedoreji na ravninskem področju, na vzvišenih zemljiščih, kjer so pogoji za sadjarstvo, pa nastajajo novi nasadi predvsem breskev in prvi hektari črnega ribeza.

Poleg tega postaja zadruga Brežice vedno pomembnejša kot organizator družbene kmetijske proizvodnje (trenutno na 5 obratih, od katerih so trije živinorejski, po eden pa vrtnarski in sadjarski). Zaradi pogojev, ki so vplivali na nastanek teh obratov, predvsem pomanjkanje površin v družbeni lasti, so vsi ti obrati površinsko še razmeroma majhni, saj merijo skupaj le nekaj nad 450 ha s prištetimi pašniki ter ostalimi zemljišči pa nekaj nad 500 ha. Z ozirom na glavno proizvodno panogo, v katero se zadruga usmerja — živinorejo (pitanje

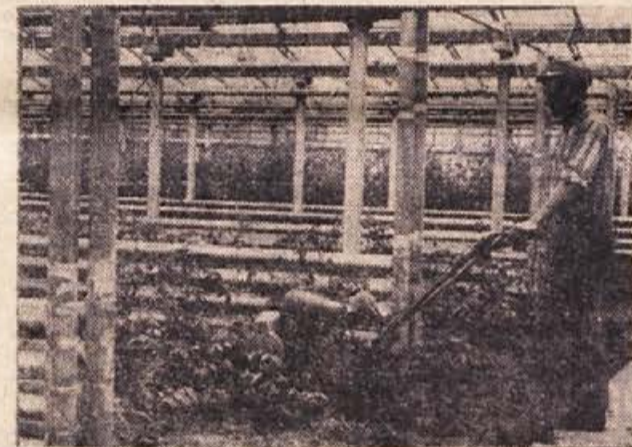
Obiranje hmelja v zadržnem hmeljišču v Brežicah. Letošnji pridelek je bil obilen, pa tudi kakovost hmelja je bila zelo dobra

govedi), je usmerjena proizvodnja na zemljiščih, ki jih zadruga upravlja na pridobivanje živalske krme. Poleg te proizvodnje je omeniti še proizvodnjo na 19 ha hmelja, na 20 ha proizvodnjo breskev, hrušk in jablan, pri posestvu Mokrice pa proizvodnjo pohancev z letno proizvodnjo 25—35.000 kom. ali približno toliko kilogramov. Prav posebno pa je treba omeniti proizvodnjo v rastlinjakih v okviru vrtnarskega obrata Catež; ta proizvodnja bo po trenutno zastavljeni razširitvi obrata dajala na tržišče že 1.000 ton raznih vrtnin.

Živinoreja na obratih zadruga

Z živinorejsko proizvodnjo je zadruga pričela že pred več leti. Z ozirom na to, da zadruga takrat še ni imela

Z zgraditvijo objektov je rasel tudi stalež živine, tako da ima zadruga trenutno v svojih objektih preko 1.000 glav živine. Ob popolni dograditvi živinorejskih obratov Cerklje, Trnje in Globoko, kar bo zadruga izvršila v prihodnjem letu, se bodo njene kapacitete in proizvodnja od današnjih skoraj podvojnile. Proizvodnja je usmerjena izključno v pitanje živine za zakol ter je organizirana tako, da prihajajo teleta iz odkupa v hleve, v katerih je teleta možno ptiati do 200 kg. Kapacitete dovoljujejo v enem turnusu dopiti do 600 glav ali 1.800 telet. Zmogljivost telečjih hlevov je uskladena z zmogljivostjo ostalih hlevov, poleg tega pa ostaja še nekaj 100 pitanih telet za klanje. Ne oziraje se na problematiko rentabilnosti kmetijske proizvodnje, poseb-

Takole okopavajo paradižnik v toplih gredah na Catežu

lastnih hlevov, je privezovala živino v večje kmečke hleve in včasne hleve pod strehami kozolcev in ostrejših gospodarskih poslopj. Zaradi težav v zvezi s krmljenjem, odstranjevanjem gnoja, napajanjem in splošno oskrbo so pokazali račun, da so stroški proizvodnje po glavi večji v manjših hlevih pri manjšem številu govedi kot v večjih prostorih, predvsem zaradi tega, ke so taki pogoji dela zahtevali znatno več delovne sile. Že v začetku načrtana smer zadržne proizvodnje v živinorejski proizvodnji in izkušnje pri vzreji živine so pokazale potrebo po gradnji velikih hlevov in formiranju živinorejskih obratov s sodobno živalsko proizvodnjo z vsemi pripadajočimi objekti, kot so silosi, seniki, steljniki in skladišča za krmila in reprodukcijski material. Prvi tak hlev je bil zgrajen v Cerkljah leta 1962 s kapaciteto 114 glav, na nekdanji cerkljanski gmajni, takoj v naslednjem letu pa je zadruga organizirala zgraditev še nadaljnjih dveh hlevov v Cerkljah ter odprla gradbišča v Trnju pri Bražicah in na novo formirala obrat v Globokem. Ob tem času so povsem dograjeni in v uporabi trije hlevi v Cerkljah, štiri v Trnju in dva v Globokem.

no v živinorejski proizvodnji, krije zadruga vse proizvodne stroške in ustvarja določeno akumulacijo.

Poleg živinorejske proizvodnje je pomembna tudi proizvodnja v sadnih nasadih ter v hmeljiščih. Ne oziraje se na to, da so nasadi v začetni rodnosti, je znašal skupni letošnji predelek breskev, jabolk in hrušk nad 210 ton. Največji pridelek na hektar je zadruga dosegla na posestvu Mokrice pri hruškah, z več kot 30 ton na ha. Dobro oskrbovanj nasadi hmelja so dali povprečni hektarski donos 1.750 kg suhega hmelja.

Perspektiva kmetijske zadruga in njegova perspektiva

Družbena proizvodnja na področju zadruga je prešla iz gospodarjenja na majhnih in razdrobljenih površinah na večje komplekse l. 1963 z nastajanjem prvih arondiranih kompleksov. Razen tega je pričela zadruga v tem času nakupovati zemljišča v bodočih kompleksih in izven njih z namenom, da se pospeši združevanje in strjevanje kompleksov. Do konca 1962 je zadruga odkupila 42 ha, v l. 1963 98 ha in v l. 1964 pa okrog 80 ha zemlje. Hkrati z odkupom zemljišč in z izgradnjo družbenih obratov je zadruga izvršila razmerjitev področij, ki pridejo v poštev za družbeno proizvodnjo in ki ostanejo tudi v bodoče v individualni kmetijski proizvodnji.

Kopica novih načrtov

Skladno s pogoji in z možnostmi za pridobivanje zemljišč pa bo zadruga organizirala še nove kmetijske obrate. Tako predvideva na področju Dobove v naslednjih letih organizirati nov obrat za vzrejo in pitanje 10.000 prašičev na leto. Na področju Artiče namerava zadruga v prihodnjem letu organizirati sadjarski obrat, ki naj bi imel nad 100 ha površin. Tako namerava zadruga v nadaljnjih letih obstoječo površino povečati na skupno 1.500 ha. Ti hektarji ne predstavljajo nedoseljive številk.

V programu pridobivanja pa niso zajeta samo dobra zemljišča, sposobna za takojšnjo proizvodnjo, temveč je nad polovico takih, ki bodo postala uporabna šele z izvedbo osuševalnih sistemov in agromelioracij. Kot primer navajamo področje Gabrničice od Globokega do Cundrova in področja Rupee od Cundrova do Glogovbroda in Dečnih sel. Prav na tem področju je zadruga letos izvedla večja agromelioracijska dela ter tako usposobila več deset hektarov dosejalo slabo produktivnih zemljišč. Nadalje ima zadruga v programu ureditev in izsušitev površin na bivši cerkljanski gmajni in okoli nje. Na področju Artiče je nekaj degradiranih gozdov na vzvišenih pobočjih; ta zemljišča bodo z izkrcitvijo in izvedbo agromelioracij postala primerna za napravo plantažnih nasadov. Prav tako je letos zadruga izvršila agromelioracijska dela na prilepki gmajni, kakor tudi na gmajni v Jesenicah ter usposobila preko 10 ha dosejajo skoraj neplodnih zemljišč. Ne oziraje se na to, da predstavlja tak način pridobivanja zemlje za zadrugo odnosno kolektiv problem, kako doseči rentabilno pro-

(Nadaljevanje na 7. str.)

Strojno izdelovanje lončkov za sajenje paradižnika v rastlinjakih na Catežu

Tovarna športnega orodja

»ELAN«

Begunje na Gorenjskem

• izdelujemo: dvo- in trodelne lestve, lestve-prislanjače, lestve-sestavljače, lestve-kljukače, sklopilne lestve, univerzalne lestve, pleskarke lestve, stopničaste lestve; gasilske pasove-reševalne, tip »A« s karabin., električarske pasove-zaščitne, tip »B« (komplet s futrolami in klinom).

Prosimo, zahtevajte naše ponudbe!

(Nadaljevanje s 6. str.)

izvorno, predstavlja na drugi strani hitrejšo pot za pridobitev potrebnih površin! Hkrati pa spreminja dose-daj neprodna in manj vredna zemljišča v plodno zemljišče.

Nove naloge vrtnarije na Čatežu

Poleg že omenjenih živinorejskih obratov Cerklje, Trnje in Globoke ter sadjarskega obrata v Mokricah ter planiranih obratov Dobova in Artiče pa namerava zadruga razširiti tudi vrtnarski obrat na Čatežu. Z vrtnarsko proizvodnjo je zadruga pričela leta 1963 spomladi po izgraditvi rastlinjakov na površini 10.000 m², ki jih ogreva termalna voda. Poizkusna proizvodnja v l. 1963 in redna v letošnjem letu odnočno uspehi v tej proizvodnji so uvrstili obrat na Čatežu v enega izmed najboljših tovrstne proizvodnje. Poleg znatnih količin vrtnin, ki so bile prodane na domačem trgu, je v letošnjem letu zadruga poizkusila tudi z izvozom. Poizkusne pošiljke nam obetajo dobro prodajo v prihodnjem letu. Ne ozi-raje se na prednje pa bo zadruga prvenstveno oskrbova-la domača tržišča. Tudi na tem obratu je pripravljen program nadaljnje razširitve. Ze letos je zadruga z nekaterimi deli že pričela ter namerava v prihodnjem letu usposobiti 50 ha površin za zmanjšanje proizvodnje ter urediti tudi namakalne naprave za sušna leta.

Vsestranska dejavnost zadruge

Vzporedno z razširitvijo in izgradnjo proizvodnih obratov ter povečanje proizvodnje individualnih kmetijskih proizvajalcev je zadruga reševala in povečevala kapacitete in razširjala dejavnosti, ki

vi, obnovila je potrebne prostore v Cerkljah, uredila dogonska mesta na terenu za odkup živine ter v lanskem letu rekonstruirala klavnico, tako da ima danes ta stavba podoba povsem novega objekta s primernimi klavniški-mi in hladilniškimi kapacitetami.

Kljub znatnim investicijskim vlaganjem v preteklih letih pa še niso krite vse potrebe. Tako ima zadruga v programu v naslednjih letih zgraditi novo skladišče za predelavo močnih krmil do 15.000 ton letno ter skladišča za sadje in površino, opremljena s hladilnimi prostori. Vsa obstoječa in nova skladišča pri žel. postaji žel. pove-zati z industrijskim tirom.

Zadruga in kooperacijska proizvodnja

Sedaj in še mnogo let bo zasebna kmetijska proizvodnja pomembna kot tržni proizvajalec, pa tudi kot proizvajalec dobrin za preživljanje samega kmečkega prebivalstva. Zelo dolgo pa se bo ta proizvodnja ohranila in pospeševala zlasti na področjih, ki niso primerna za družbeno kmetijsko proizvodnjo in za dela z večjimi stroji.

Z ozirom na navedeno je zadruga že pred leti pričela sklepati pogodbe o proizvodnem sodelovanju, kar se je do danes odrazilo predvsem v večji uporabi gnojil, bolj-ših semen in agrotehnik. To je povzročilo povečanje pridelkov pri vseh kulturah na njivah in travnikih. Tovrstno pogobeno sodelovanje, pri čem-er imajo proizvajalci tudi obveze glede prodaje proiz-vodov zadruzi, veča število pogodb in iz leta v leto. V letu 1962 je bilo sklenjeno pogodb za proizvodnjo na 842 ha, v letu 1963 na 1.340 ha, v l. 1964 pa že na 1.932 ha. Na enak način kot dosedaj je treba računati še vedno na

V pogodbeni proizvodnji — neprimerno večji pridelki

Pridelki na pogodbenih površinah so bili znatno višji v primeru z ostalimi. Zaradi neugodnih vremenskih raz-mer v tekočem letu cenimo povprečni pridelok pšenice le na pribl. 28 mtc po ha, kar je precej manj kot v preteklem letu. Ne glede na to pa je bilo ugotovljenih tudi več primerov z visokimi pridelki, celo nad 50 mtc pridelka po ha pri sorti produtore. Na slabše oskrbovanih površinah izven pogodbene proizvodnje je bil manjši pridelok v povprečju od 18 do 20 mtc.

Pridelki krompirja in korus-ze so bili različni, predvsem zaradi talnih pogojev. Soraz-merno dobri pridelki krom-pirja so bili na področju cer-kljanskega polja in Dobove, slabši in slabi pa na področ-ju Brezine, Bukovška, Artič in Globokega. Pridelok korus-ze je bil povsod nad pov-prečjem. Pridelok krme na travnikih je znašal na pogod-benih površinah v povprečju 65 mtc po ha, na ostalih pa v povprečju 40 mtc po ha. Gnojenje travnikov daje zelo dober finančni rezultat, saj dosežemo v povprečju z uporabo 600 kg umetnih gnoj-til povečan pridelok za 30 mtc sena po ha, kar pred-stavlja dvakratno vrednost v primerjavi s stroški. Posledi-ca večje proizvodnje na nji-vah in travnikih je možnost večje reje in pitanja živali, bodisi goveda ali prašičev. V preteklih dveh letih je sicer proizvodnja mesnatih prašič-čev močnejše upadla, razvila pa se je znatna vzreja odoj-kov s težo do 20 kg. Ne ozi-raje se na to, da je trenutno vzreja odojkov v zastoju, lah-ko pričakujemo, da ta pro-izvodnja v prihodnjem letu ne bo manjša ali vsaj ne manj interesantna kot letos.

Miroslav Kugler: DEDNJA VAS (1964)

proizvodnih kapacitet, če se nahajajo izven interesnih področij družbenih obratov.

Zal zadruga se ni v stanju trenutno kreditirati nakup prepotrebne drobne kmetij-ske mehanizacije, tem manj tudi zaradi tega, ker take mehanizacije ni moč nabaviti. Trenutno rešuje zadruga ta problem z izvrševanjem uslug s svojimi stroji. Tako ima danes zadruga že 35 različnih traktorjev z več kot 100 pri-ključki ter 7 žitnih kombaj-nov.

Pomoč mehani-zacije tudi v upravi KZ

Vzporedno z razvojem za-druge in njene dejavnosti se je stalno povečevalo število zaposlenih. Pri zaposlovanju nove delovne sile so upošte-ovali potrebo po odpiranju no-vih delovnih mest, posebno pozornost pa so posvečali strokovnosti novo zaposlenih. Vodstvo KZ stremi za čim-popolnejšo vsestransko uved-bo mehanizacije pri delu v proizvodnji, kakor tudi v ad-ministraciji. Dobra in sodob-no ter strokovno je urejena mehanizacija, pri čemer se poslužuje zadruga strojnega knjižnja z električnimi in knjižnimi stroji. To ji omo-goča redno spremljanje vseh poslovnih dogodkov, kakor tudi hitro analizo proizvo-dnih in poslovnih rezultatov.

Zaradi uvajanja mehaniza-cije v proizvodnjo in sodob-ne tehnologije dela se vedno močnejše kaže potreba po strokovni delovni sili. Zato je od 250 stalno zaposlenih le 90 nekvalificiranih. Ostali so kvalificirani in visoko-kvalificirani delavci po pa-samnih specialnih gospo-darskih dejavnostih. Med temi je 17 kmetijskih tehnikov in 2 agronoma. Struktura kadra ni povsem zadovoljiva; primanjkuje ljudi z visoko-šolsko izobrazbo kmetijske smeri, pa tudi kvalificiranih delavcev z nižjo kmetijsko šolo. Stipendije zadruge bi sicer omogočile usposablja-nje te manjkajoče in potreb-ne delovne sile, vendar je za-nimanje za tovrstno izobra-ževanje (bodisi mladine, ki je končala 8-letno šolanje, kakor tudi nekvalificiranih delavcev iz vrst kolektiva) nezadostno. Vzroke nezainte-resiranosti je treba iskati v težkih delovnih pogojih v kmetijstvu ob primerjavi z ostalimi panogami gospodarstva.

Ne glede na navedeno se delovni pogoji pri zadrugi skladno z razvojem stalno izboljšujejo. Takoj so organ-

zirali kuhinje za pripravo dopoldanskega toplega obro-ka hrane na vseh večjih obra-tih zadruge. Le-tega se lahko poslužuje nad 90 odst. zapos-lenih. Nadalje razpolaga za-druge z 22 družinskimi in 11 samskimi stanovanji, zaradi trenutnih potreb pa bo po-trebno zgraditi še najmanj 6 družinskih stanovanj v Bre-žicah in po dve stanovanji v Cerkljah, Trnju in Globo-kem.

Tako smo se sprehodili prav na kratko skozi dose-dajno zgodovino največje kmetijske zadruge v Spod-njem Posavju. — Seznanili smo se hkrati z njenimi na-črti in z obširnimi progr-omom dela, ki si ga postavlja kolektiv KZ Brežice za nadaljnji razvoj svojih obratov. Po vsem kar smo zvedeli, prav lahko trdimo, da se delavci in strokovnja-ki brežiške kmetijske za-druge dobro zavedajo, da je od nadaljnega dobrega razvoja kmetijstva v veliki meri odvisno hitrejša ali pa tudi počasnejše nara-

ščanje naše življenjske ravni. Zlasti zdaj, v novi delitvi narodnega dohodka, je prav razvoj kmetijstva eden izmed bistvenih pogo-jev, da bomo našim delovnim ljudem v mestu in na vasi hitro dvignili življenjski standard. Prav gotovo bo kolektiv KZ Brežice zdaj še načrtneje izkoriščal vse rezerve v svojem delu in v vseh svojih delovnih organizacijah. To mu med drugim omogočajo tudi spremenjeni pogoji gospodarjenja, saj so zdaj kmetijske organizacije izenačene z ostalim gospodarstvom.

Pri uresničevanju te po-membne naloge želimo kolektivno brežiške kme-tijske zadruge kar naj-več novih uspehov in novih delovnih zmag!

TRGOVSKO PODJETJE
"CHEMO" — Ljubljana
Maistrova 10.

nudi v svojih specializiranih poslovalnicah v centrali, Maistrova 10, na Titovi cesti 21, v Kranju, Koroška c. 11 in na Jesenicah, Borisa Kidriča 21.
• razne kemikalije in ke-mične artikle, vseh vrst
• barv in lakov ter plasti-ko in pleskarski pribor.
Kolektiv podjetja želi vsem delovnim ljudem srečno in uspešno novo leto 1965!

NESREČE

Zgorel skedenj
20. decembra je v Straznem vrhu pri Crnomlju zgorel skedenj s kromo, last Pepce Vrščaj. Skodo cenijo na 500.000 dinarjev. Ni še znano, kdo in zakaj je zanel ogenj.

Mopedist z zlomljeno ного
Na Ljubljanski cesti v Novem mestu je 16. decembra dopoldne mopedist Mihalj Rukša, ki je pripeljal z neprednostne Slakove ulice, trčil v osebni avto ZG 35-34, ki ga je vozil Milivoj Hercog. Skode je za okrog 30.000 dinarjev. Rukša je padel in si zlomil desno nogo pod kolonom.

Pes splašil vole
Ko je 15. decembra dopoldne Florjan Hren iz Ločne vodil vprežni voz po cesti blizu podjetja Kurivo v Bršniku, je pes splašil vole, ki so zavili proti levi strani ceste. Hren je živali miril, prav tedaj pa je vprežni voz prehitel neki osebni avto in zadel gonilca. Hren je padel pod kolesa vprežnega voza. Nesreča se je končala tako, da so ga z zlomljeno desno nogo odpeljali v bolnišnico.

Doigoletna tradicija ter moderni strojni park sta porok kvalitete in širokega asortimana proizvodnje!

TOVARNA VERIG
LESCE PRI BLEDU

Vse delovne organizacije
prosimo, da takoj poravnajo vse račune za objavljene reklamne in male oglase, razpise, objave in druga obvestila. Tudi druge naše dolžni-ke prosimo, da nemudoma plačajo vse zapadle račune, da bomo lahko uredili naše obveznosti do tiskarne in drugih dobaviteljev!
UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Pogled na Arnova sela in prve breskove nasade, v katerih je KZ Brežice vpe-ljala sodoben način gojitve sadnih plantaž (Foto: Inž. Pirč)

služijo neposredno kmetijski proizvodnji, kot npr. skladišče za reprodukcijski material, skladišče za kmetijske pridelke in ostale predeloval-ne obrate.

S povečanim obsegom poslovanja je hkrati prilagojevala ostale dejavnosti, ki so v okviru zadruge, potrebam terena. Tako ima zadruga v okviru že omenjenih kmetijskih obratov organizirane še naslednje delovne enote: hrani-lno kreditni odsek, enoto kmetijske mehanizacije in transporta z lastno mehantično delavnico, odkup kmetijskih pridelkov in živine, tr-govino z reprodukcijskim materialom z 8 terenskimi poslovalnicami, klavnico z 8 mesnicami v mestu in na po-deželju ter v Brežicah trgo-vska poslovalnica Saje-zele-njava.

V preteklem obdobju je zadruga med drugim zgradila tudi centralno skladišče za odkup kmetijskih pridelkov s sušilnicami za hmelj in sa-dje pri žel. postaji, odkupne in poslovne prostore v Dobo-

večanje pogodbenih površin, zato je zadruga sklenila za l. 1965 organizirati pogodbeno proizvodnjo pri individual-nih proizvajalcih na 2.200 ha.

Vzporedno z rastom pogob-ene proizvodnje se je v tem času znatno povečala upora-ba in prodaja umetnih gnojil. V letu 1961 je bilo v indivi-dualni kmetijski proizvodnji porabljeno 1.220 ton, v l. 1962 1.430 ton, lani 2.086 ton, pa tudi za l. 1964 lahko ocenimo, da bo poraba letos višja kot lani. Omenjati je vred-no, da so individualni kme-tijski proizvajalci spoznali in se prepričali, da je potreb-no umetna gnojila uporabljati v pravilnem razmerju med dušičnimi-fosfornimi in ka-lijevimi gnojili. Prav tako je tudi vredno omeniti, da so visokorodne sorte pšenice v zadnjih letih povsem izpod-rinile stare domače, manj produktivne sorte. Zanimivo pa je, da kljub uspehom v proizvodnji počasneje na-preduje uporaba semena hi-bridne korusze in semenskega krompirja.

Spet nove oblike sodelovanja s kmetom

Poleg dosedaj običajne do-govorjene kooperacijske pro-izvodnje, da je po določenem obdobju zadruga garantira-la odkup govedi ali svinj, se je zadruga letos lotila orga-nizacije pogodbene proiz-vodnje na domovih na ta način, da izroči proizvajal-cu večje število odojkov ali telet pri vnaprej določeni ceni, vendar za plačilo prirast-ka. Ti blagovni proizvajalci dobijo lahko akontacijo na dogovorjeno proizvodnjo v materialu ali pa v gotovini. Trenutno ima zadruga tak pogodbeni odnos s 13 rejci oziroma proizvajalci mesa-tih prašičev ter z 28 rejci v proizvodnji govejega mesa. Rejci, ki se v zadrugo vežejo za proizvodnjo v enem tur-nusu za najmanj 5 svinj ali najmanj 10 telet ali do 3 gla-ve odrasle živine, imajo mož-nost najeti tudi do 300.000 din posojila za usposobitev

Seja občinske skupščine v Krškem je bila tudi tokrat zelo živahna in plodna

Preteklo sobota je bila v Krškem 14. seja občinske skupščine, ki jo je vodil predsednik Obs inž. Franc Dragan, pomagala pa sta mu podpredsednik Obs Tone Javorič in tajnik Obs Cveto Bevk.

Poročilo in razprava o realizaciji družbenega načrta za III. tromesečje 1964 je bila tako obsejna, hitra; pa tudi plodna, da je zaposlila odbornike za nekaj ur! Skupščina je zato lahko obdelala samo dobro polovico predlaganih točk, ta teden pa se bo sobotna seja nadaljevala. Gospodarska vprašanja tudi sicer odbornike občinske skupščine v Krškem zelo razvnamejo, tokrat pa so še posebej zelo kritično in konkretno razpravljali o posameznih delovnih organizacijah. Poročilo o doseženih uspehih za prvih devet mesecev leta 1964 govori o ugodnih rezultatih v poslovanju večine delovnih organizacij v občini. Proizvodnja se je znova krepko dvignila, hkrati z njo pa raste tudi produktivnost in boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti. Slednje ni vedno v pravem sorazmerju s številkom zaposlenih ljudi in z osebnimi dohodki.

Odborniki so v razpravi znova opozorili, da bi delovni kolektivi in njihovi organi samoupravljanja, kakor tudi politične organizacije in vodstva podjetij, lahko dosegli z izkoriščanjem notranjih rezerv, z boljše organizacijo dela, s še doslednejšim varčevanjem in s čim boljšim izkoriščanjem osnovnih sredstev še večje uspehe. Razveseljivo je, da so nekateri delovne organizacije dosegle svoje naloge kljub temu, da so imele velike težave pri nakupovanju osnovnih surovin in drugega reprodukcijskega materiala (teh težav še vedno ni konec!). Cene reprodukcijskega materiala še vedno rastejo, kar potrjujejo tudi številke za prvih devet mesecev letošnjega leta:

družbeni bruto produkt v gospodarstvu je v tem času porasel za 31,9 odst. v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, materialni stroški pa kar za 40,2 odst.

Večji realni osebni dohodki

Gospodarstvo v občini je v primerjavi z lanskim letom povečalo letos število zaposlenih za 9,6 odst., njegova produktivnost po družbenem produktu pa se je povečala v istem času za 7 odst. Pri naraščanju produktivnosti

zaostaja kar za 8 odst. industrija, razen nje pa tudi gostinstvo. — Iz poročil je bilo nadalje razvidno, da so se bruto osebni dohodki v letošnjih prvih devetih mesecih povečali za 39,3 odst., za redni delovni čas brez nadur pa za 24,2 odst. V negospodarskih dejavnostih so se nominalni osebni dohodki povečali v tem času za 17,4 odst., medtem ko so realni osebni dohodki v tem času dosegli v gospodarstvu povečanje za 13,9 odst., v negospodarstvu pa za 7,7 odst. Najbolj so se v tem času povečali realni osebni dohodki v kmetijstvu (za 25,9 odst.), v gradbeništvu (19,9 odst.), trgovini (14,5 odst.), prometu (14,4 odst.), gostinstvu (13,7 odst.), industriji (12,1 odst.) in v obrti (za 9,5 odst.).

O zanimivih razpravah posameznih odbornikov (iz tovarne papirja in celuloze, iz kmetijstva in sindikatov) bomo v našem listu še posebej poročali. Naj na tem mestu samo podčrtamo kritično stanje v dobavi lesa za tovarno papirja, ki se mora boriti z velikimi, dostikrat tudi docela nepotrebnimi težavami in z nerazumevanjem za pomen proizvodnje, ki je tako nujno potreb-

na za ves jugoslovanski trg in za izvoz!

Odborniki so pritrčili mnenju predsednika in podpredsednika občinske skupščine, da je treba kolektivno Celulozo učinkovito pomagati pri ustreznih organih, da bi se ublažila kriza pri dobavi lesa in pogoji za odplačevanje komercialnega kredita, ki hromi zdaj tako tovarno kot vso krško občino. Rudnik Senovo je skoraj brez skladov, Kovinarska je v izgradnji, termoelektrarna v Brestanici pa ima ponovna večja popravila — to pa so tudi že skoraj vsi glavni proizvajalci v občini! Ti kolektivni torej ne morejo imeti razumevanja za številne prošnje in predloge s terena, saj zares nimajo nobenih odvisnih sredstev.

Združitev KZ Brestanica, Kostanjevica in Krško

Po leto dni trajajočem delu in pripravah so na sobotni seji odborniki sprejeli sklep o predlogu organov upravljanja o pripojitvi KZ Brestanica in Kostanjevica h KZ Krško. O tem bomo v našem listu tudi še poročali, že danes pa objavljamo razgovor našega dopisnika z

direktorjem KZ Krško o tem vprašanju. Prav gotovo pomeni združitve treh zadrug v močan kmetijski kombinat rešitev in pravo pot tako za obnovo vinogradov v občini kot za nadaljnje povečanje mehanizacije, za rast specializirane proizvodnje in za sodobno sodelovanje z vsemi zasebnimi kmeti. Glavni namen združitve morajo biti, kot sta na seji med drugimi poudarila načelnik Franc Kovarčič in inž. Zupan; kvalitativne spremembe tako v lastni proizvodnji kakor v kooperacijskem sodelovanju zadrug s kmeti. Tovariš Kerin, kmet iz Podbočja, je pozdravil združitve in poudaril, da bo lahko našega kmeta rešila samo specializirana proizvodnja, ki bo tudi povečala življenjski standard človeka na podeželju. Opozoril pa je: »Obojestransko bomo poštenjaki pri vsem sodelovanju, čemur so vsi navzoči pritrčili. Opozorili so še, da je treba vse kmetovalce podrobno seznaniti z nameni sedanje pripojitve, direktor KZ Krško Stane Nunčič pa je podrobneje obrazložil načrte nove zadrug.

Na seji so sprejeli tudi odlok o spremembi letošnjega občinskega proračuna, po katerem so se dohodki občine povečali še za dodatnih 20 milijonov dinarjev (iz prispevka na račun dohodka komunalnih gospodarskih organizacij). Ta sredstva so predvsem namenili za šolstvo I. stopnje v občini.

O drugih točkah dnevnega reda tokratne seje občinske skupščine bomo poročali še posebej.

REVNI ALI BOGATI?

Z dosedanjim proračunskim sistemom nismo bili zadovoljni — Tokrat odgovor na vprašanje: kako se bo novi proračunski sistem odražal v občini Krško

8. decembra se je v Krškem mudila skupina republikanskih poslancev, ki so s predstavniki občinske skupščine razpravljali o proračunski situaciji, ki se obeta za leto 1965. V razgovoru so ugotavljali, kakšne so potrebe in kakšne dejanske možnosti, ki jih bo nudil novi proračunski sistem. Po približnih izračunih bo proračun občine Krško razpolagal s 747 milijoni din. Za najskromnejše potrebe (zgolj za osnovno dejavnost brez investicij v družbene službe in komunalne objekte) pa bi potrebovali 1 milijardo 111 milijonov din! Proračunske možnosti niti zdaleč niso uskladene s potrebami, predstavniki občinske skupščine pa so zategadelj apelirali na poslance, naj skušajo doseči, da bi nastale razlike lahko uskladili z republiko pomočjo.

Republičkim poslancem so kar se da podrobno pojasnili vzroke takšnega stanja. Stari in novi proračunski sistem se odražata negativno zaradi posebne sestava in značaja industrije, ki je glavna gospodarska panoga. Za krško občino, ki jo povsod smatrajo za razvito, je značilno to, da ima malo zaposlenih, toda razvito industrijo in nerazvite predelovalne (terciarne) dejavnosti. Tako v starem kot v novem proračunskem sistemu pa sta osnova za dotok proračunskih sredstev: število zaposlenih in njihovi osebni dohodki!

Ker je proračunskih sredstev premalo, niso za investicije v družbene službe in komunalno dejavnost porabili v zadnjih letih iz proračuna prav nobenega dinarja. Za takšne investicije ni predvideno nič niti v planu proračunskih izdatkov za 1965. Proračun je komajda zadoščal (tako bo žal tudi v letu 1965!) za osnovno dejavnost v komunalni in družbenih službah. Tudi iz delovnih organizacij niso mogli in ne bodo mogli dobiti v zadovoljivi meri sredstev za investicije v družbeni standard. Industrija je kot glavna panoga (to velja zlasti za Tovarno papirja in celuloze) zaradi velikih naložb v zadnjih letih (Roto II!) tako obremenjena z odplačili, da iz svojih skladov občini ne more nuditi pomoči. Tovarna celuloze in papirja bo na primer do leta 1969 odplačevala zelo neugodne komercialne kredite! Iz naštetega je razvidno, da je občina Krško, ki jo vedno smatramo za zelo bogato, pravzaprav revna, vsaj kar zadeva sredstva za zadovoljevanje potreb občanov in da je v tem primeru intervencija republike zelo nujna.

Pohvala tudi za kolektiv PAPIRKONFEKCIJE Krško

Lepe delovne uspehe je dosegel tudi kolektiv podjetja »Papirkonfekcija« v Krškem, saj je do konca septembra presegel celotno proizvodnjo že za 16,5 odstotka. V tem času so dosegli 96,1 odstotka družbenega bruto produkta, kar je dobrih 54 odstotkov več kot lani v istem času. Tudi narodni dohodek v kolektivu je za skoraj 49 odstotkov večji od lanskega enakega obdobja, ostanek čistega dohodka pa je prav tako za 68 odstotkov nad planom — to pa pomeni, da je kar za 17 odstotkov večji kot v enakem lanskem obdobju. Zlasti lepe uspehe so dosegli v predelavi papirja; v tem času so povečali produktivnost za dobrih 26 odstotkov, ekonomičnost poslovanja pa za 1,2 odstotka. Kljub močni konkurenci je krška »Papirkonfekcija« našla solidno tržišče, ki ga zalaga s kvalitetnimi izdelki. Ves kolektiv si močno

prizadeva, da bi z dobro organizacijo dela še naprej dvigal produktivnost. Omeniti moramo tudi, da tovarna papirja in celuloze temu kolektivu redno dobavlja potrebno surovino in tako posredno pomaga reševati občini vprašanje zaposlovanja ženske delovne sile.

PRVI SENOVSKI STOLPIČ POD STREHO

Gradbeno podjetje »Sava« iz Krškega je nameravalo letos v okviru gradenj za trg dograditi na Senovem 20-stanovanjski stolpič. Zaradi raznih ovir, ki so se pojavile med gradnjo, bo novi stolpič vseljiv šele prihodnje leto v avgustu. 17 stanovanj se je odločil odkupiti senovski premogovnik za potrebe svojega kolektiva, 3 stanovanja pa bodo za prosvetne delavce, ki živijo na Senovem v precejšnji stanovanjski stiski.

»LISCIN« obrat na Senovem že raste iz tal

V septembru 1964 so na Senovem začeli graditi proizvodne prostore novega obrata »Liscin« iz Sevnice, v katerem bo našo zaposlitev okoli 200 žena in deklet. Gradnja bo veljala približno 60 milijonov din, potrebna sredstva pa je v občinski investicijski sklad vročil Rudnik rjavega premoga Senovo, ki je s tem omogočil najetje posojila. Kot predvidevajo, bo obrat dograjen do dneva rudarjev 1965 in bo začel obratovati v okviru praznovanja 20-letnice osvoboditve. V njem se bo zaposlilo precej žensk, ki delajo za sevniško »Liscin« zdaj na domu, ter one, ki se že priučujejo v zaslih prostorih pri TE v Brestanici. Obrat bo prostore v Brestanici zadržal še naprej in jih bo nato uporabljal samo za priučevanje.

V eni zadrugi bo bolje za kmetijstvo občine

Direktor Kmetijske zadruge Krško lov, Stane Nunčič nam je pred dnevi v razgovoru o združevanju treh kmetijskih zadrug, ki so doslej delovale v občini Krško, naštel več utemeljenih vzrokov, ki dajejo slutiti, da bodo po združitvi za kmetijsko proizvodnjo nastopili boljši časi. Odgovoril je, na tri naša vprašanja, iz odgovorov pa bo vsakdo lahko razbral tisto, kar je najpomembnejše.

— Tovariš Nunčič, za uvod naštejite, prosim, dobre plati združevanja oziroma to, kar si obetate, da bo po združevanju boljše.

— Res je, od združitve si veliko obetamo. Dobro vemo, da je samo v večji delovni organizaciji možno uresničevati delitev dela, da je samo v večji organizaciji možno pravilno zastaviti kadrovske politične in jo tudi uresničevati, da ima večja organizacija večjo materialno osnovo, da lahko specializira proizvodnjo in podobno. To so samo splošne ugotovitve in posledice vsake integracije, kljub temu pa jih tudi v našem primeru ne gre podcenjevati. Precej si obetamo od tega, kar bo zdaj res lahko prišlo do uresničevanja enotne kmetijske politike, kar je edino prav. Seveda bomo ustvarjali večje sklade; to je še bolj pomembno v zvezi s prenašanjem razširjene reprodukcije na delovne kolektive, saj bomo nato lažje dobivali kredite, kar pri manjših organizacijah pač ne pride v poštev.

Zdaj, ko sem naštel precej dobrih strani združevanja, veljalo omeniti tudi to, da pri vseh združevanjih prihaja do nezdravih pojavov, ki marsikdaj škodujejo. Stvar novega kolektiva, ki bo z združitvijo nastal je, da se bo z vsemi silami boril proti takšnim pojavom in jih preprečeval.

— Kateri družbeni in kateri ekonomski smotri bodo doseženi z združitvijo?

— Nekaj ekonomskih smotrov sem naštel že v odgovoru na prvo vprašanje. K povedanemu bi dodal še tole: če bomo imeli v zadrugi specializirano proizvodnjo in če bomo dosledno uresničili nagrajevanje po delu, se bo zadruga lahko hitreje razvijala. Z doslednim nagrajevanjem po delu, ki naj zajame ves kolektiv tja od slednjeve strokovnjaka pa do nekvalificiranega delavca, bomo spodbudili napore za boljšo organizacijo dela in za večjo strokovnost pri delu. Hkrati s tem, ko bo vsakdo za svoje delo boljše materialno nagrajen, se bo povečala tudi proizvodnja, zadruga pa se bo lahko hitreje razvi-

jala. Vsakemu posamezniku bo treba nuditi možnost, da bo uveljavljal svojo pobudo v korist družbe in v svojo lastno korist. Velika zadruga bo lažje in bolj strokovno pripravljala programe razvoja kmetijstva, saj bo imela več strokovnega kadra in se bo lažje zavzemala za uresničevanje zastavljenih programov.

— Kako nameravate v združenih, večjih kmetijskih zadrugi načeti pogodbeno proizvodnjo z zasebnimi kmetovalci?

— Kot osnova nam bo pri tem ugotovitev, da je pogodbeno proizvodnja enakovredna družbeni. Tako kot je treba nenehno razvijati specializacijo dela in krepiti organizacijo dela v družbeni proizvodnji, moramo stremeti za enakimi nameni tudi v pogodbeni proizvodnji. Kmetijska zadruga mora skrbeti,

da noben zasebni proizvajalec ne bo ostajal izven njegovega vpliva. Nenehno mora strokovno proučevati, za kakšno proizvodnjo ima zasebni kmetijski proizvajalec najboljše pogoje in kako bi lahko tudi on svojo proizvodnjo specializiral.

V zadrugi imamo v načrtu proizvodne okolišče, v katerih bo najprej po en kmetijski strokovnjak, ki bo proučeval pogoje kmetijstva v posameznih vaseh in pogoje posameznih kmetovalcev, tako glede kvalitete zemlje, gospodarskih poslopij, delovne sile itd. S tem bomo skušali najti tisto proizvodno smer, ki bo za pogodbeno proizvodnjo najprimernejša. Kmetijska zadruga bo morala tam, kjer je obstoj zasebnega kmetovalca predviden, dati sredstva za popravila gospodarskih poslopij, za nabavo drobne mehanizacije, za umetna gnojila, sortna semena, strokovno službo itd. Hkrati s tem pa bo zadruga morala prevzemati tudi del

rizika v pogodbeni proizvodnji, vendar samo v primerih, ko bo kooperacija popolna in dolgoročna.

Malo prej sem poudaril, da je pogodbeno proizvodnja popolnoma enakovredna družbeni. V kmetijstvu moramo dokončno razčistiti prav odnos med družbeno in pogodbeno proizvodnjo, ker nam tu še marsikaj ni jasno. Gre za to, da so v družbeni proizvodnji tako osnovna sredstva kot delovni proces in proizvodni družbeni, v zasebni pogodbeni proizvodnji pa so osnovna sredstva zasebna, proizvodni proces pa podružljamo z namenom, da bi bil proizvod čim večji. Končni interes obojne proizvodnje v kmetijstvu pa je čimveč kmetijskih proizvodov. Končni namen je torej v obeh primerih enak, zavoljo tega pa med družbeno in pogodbeno kmetijsko proizvodnjo ne smemo delati prepadov, ki jih ni!

Senovski kopači se bodo dokopali do izobrazbe

V učilnici pred letom dni odprtega izobraževalnega centra na Senovem sem za trenutek prisostvoval uri pouka o delovnem pravu in se — prav tako za trenutek — poskušal živeti v vlogi vsakega izmed poslušalcev, fantov in mož, ki so zresnenih obrazov poslušali predavatelja. Poskušal sem razumeti to mirnost, to disciplino, ki je prisotna na vseh predavanjih sem od 16. novembra, kar se je pričel tečaj za pridobitev interne kvalifikacije kopača v rudniku in prvostopenjski tečaj za nižjo izobrazbo. Prav tako sem poskušal razumeti, zakaj tako številni odziv tistih, ki so v mladih letih zamudili šole in zakaj so šele v zrelih letih sedli za šolske klopi. Hitro sem si prišel s tem na čisto, saj je bil sklep lahko samo takle: zato je tako, ker je tod edina pot k boljšemu življenju!

Anton Pleterski, vodja kadrovske službe v rudniku rjavega premoega na Senovem, je to takole razložil:

»Delavci so spoznali, da jim znanje lahko samo koristi in da lahko v kratkem času pridejo do primerne izobrazbe, ki jim iz raznih razlogov prej ni bila dostopna. Kako potreben je bil izobraževalni center do neke mere pove tudi odziv na razpis za tečaje. Na tečajih za kopače je 143

sneje so se nekateri ustrašili, da ga ne bodo mogli končati in so odstopili, nekaj pa jih je odstopilo zato, ker so že imeli 5. in 6. razred. Zato je sedanjih obiskovalcev le še 22, od tega 13 iz rudnika. Pouk je v torek, četrtek in soboto, vsakokrat po 4 do 5 šolskih ur.

Tisti, ki tečaj (prvi ali drugi) že obiskujejo, čutijo, da je to edina pot do (interne) kvalifikacije.

odstopa sami križi stroške, oziroma bodo moralno in materialno oškodovani. Zato tako resnost in disciplina pri predavanjih!

Podjetje si prizadeva, da bi pri izobraževanju zaposlenih čim bolj pomagalo. Ne le, da je v ta namen izobraževalni center samo zgrajen, ta center je tudi primerno opremljen! V posebnem prostoru, ki mu pravijo modelarnica, je videti vrsto pripomočkov, namenjenih za študij tečajniškega gradiva. Tako so v zasteklenih vitrinah zbrani vzorci kamenin in premoega z območja senovskega rudnika in fotografije o rudarstvu od leta 1922, kar vse lahko pripomore k smotrnejšemu študiju posameznih strokovnih predmetov. Ta prostor bodo še opremili. Prav tako bo dobil ustrezne učne pripomočke kot filme, diaproskop, epidiaskop itd. sam izobraževalni center za nadaljevalne tečaje in druge oblike izobraževanja.

Glede na pomanjkanje de-

obsega tečaje prve pomoči in razna predavanja.

In končno: zakaj izobraževanje? Da bi delavci praktično spoznali, da jim bo znanje pomagalo do večje storilnosti, večje proizvodnje, da bodo vedeli, kakšne so koristi, če se zmanjšajo stroški — kar je trenutno edini izhod v premaganju težav, ki jih ima rudnik.

I. Z.

POHVALA DVEH OBRTNIH PODJETIJ

Na zadnji seji občinske skupščine so pohvalili delovna kolektiva Splošno kleparstvo Kostanjevica in Valvasorjevo tiskarno, ki sta že v prvih 9 mesecih izpolnila letni plan. Splošno kleparstvo v Kostanjevici ga je doseglo konec tretjega tromesečja z 109,9 odst., Valvasorjeva tiskarna pa z 108,7 odst. V Kostanjevici so kleparji kar za 80 odst. povečali obseg produktivnosti, ekonomičnost po-

slovanja pa je pri njih zdaj višja za 24 odst. V Valvasorjevi tiskarni so letos v devetih mesecih naredili za 50 odst. več kakor lani v istem času, hkrati pa so povečali proizvodnost za 37,9 odst. in čisti dohodek že konec septembra presegli za 29,9 odst., če ga primerjamo z letnim planom. Podatki nedvomno potrjujejo, da se kolektivno močno trudijo za dobro gospodarjenje, ima pa tudi dovolj naročil.

Prost pristop v Valvasorjevo knjižnico

Polem, ko je 9. aprila letos krška občinska skupščina izdala odločbo o ustanovitvi Valvasorjeve knjižnice, so mesec dni kasneje že začeli preurejati prostore podružnice Narodne banke, kamor naj bi se knjižnica vselila. Za preureditev prostorov in opreme je bilo do zdaj porabljenih 6.600.000 dinarjev. Knjižnica bo predvidoma odprta za Prešernov dan prihodnje leto.

MARIJANA URŠIČ, ki predstavlja zdaj knjižničarsko osebo, je te dni zelo zaposlena z upisovanjem knjig. Knjig je okoli 2.000, v drugi polovici leta 1965 pa jih bo za kakšnih 1000 več. Te bo knjižnica nabavila s sredstvi sklada za pospeševanje kulture SRS, ki je v ta namen odobrila 1.200.000 dinarjev. Polovico teh sredstev je knjižnica že dobila.

»Ne veste, kako si želim, da bi bila knjižnica čimprej urejena in knjige dostopne bralcem! Tega si želim toliko bolj, ker daleč naokrog ni večje knjižnice, ki bi povsem zadovoljila obiskovalce. Knjige so prebrane, je pri pomnila tov. Uršičeva z glasom, v katerem je bilo malce zaskrbljenosti, in vedreje nadaljevala: »Izpolniti stari knjižni fond in obogatiti novega, je glavno vodilo knjižnice.«

Kjerkoli hčejo imeti vzorno urejeno in bogato knjižnico, vedo, da to precej stane. Valvasorjeva knjižnica se ni urejena, zato jo bo treba izdatne podpore in ji omogočiti tako možnost razvoja, kakršna pristoji matičnim knjižnicam. Nova ustanova v Krškem je že na tem, da postane matična knjižnica z vsemi pravicami in dolžnost-

mi v razvoju knjižničarstva v občini.

»Valvasorjeva knjižnica bo urejena po decimalnem sistemu, ki se v sodobnem načinu urejevanja najbolj uporablja. Pristop h knjigam bo prost. Bralcem bo na razpolago čitalnica, ki bo imela sprva 16 sedežev. Kasneje bi čitalnico povečali. Razumljivo, da se bomo posluževali ugodnosti medbibliotečnega izposojanja in tako ugodili bralcem, ki iskanega dela ne bodo našli v naši knjižnici. To bo vsakakor precej vplivalo na to, da si bo knjižnica pridobila čimveč obiskovalcev.«

Za naziv si je knjižnica privzela ime velikega slovenskega zgodovinarja barona Valvasorja, ki je umrl v Krškem. Da bi to opravičila, si bo prizadevala predvsem priskrbeti Valvasorjeva dela. Tako obeta biti ne le nepogrešljivo, ampak tudi zanimivo kulturno središče v Krškem. Če bo Valvasorjeva knjižnica zadovoljila krške bralce, pa bodo imela manj koristi od nje druga občinska središča, zlasti večji kraji v občini. Na Senovem je knjižnica še kar lepo urejena, slabša pa je knjižnica v Kosta-

njevici. Predvsem njima je namenjena pomoč, ki jo predvidevajo za področje knjižnice, a z namenom, da bi obogatili njihov knjižni fond. Požele naj bi v prihodnje zadovoljevala tudi potujoča knjižnica pri matični knjižnici. Vendar pa tega ne bodo dosegli kar čez noč.

IVAN ZORAN

RUDNIK SENOVO: več kakor lani

Senovski rudarji tudi letos vedo, kaj pričakuje od njih socialistična skupnost. Do konca septembra so nakopali že 86,7 odstotka količin premoega, ki ga bodo dali skupnosti. V istem času so dosegli za 11,7 odstotka večji narodni dohodek kot v prvih devetih mesecih lanskega leta. Indeks produktivnosti znaša 107,2 odstotka, ekonomičnost pa so povečali za 1,4 odstotka. Čeprav kolektivno predvsem manjka kopačev, jamskega lesa in drugega reprodukcijskega materiala, se rudarji na Senovem tudi letos zgladno pridružujejo vsem tistim kolektivom, ki dajejo vse sile za kar največjo proizvodnjo.

KMETJE NA RAKI: »Želimo spodbudnejšo kooperacijo!«

Kmetovalci z Rake in okolice zadnje čase veliko razpravljajo o kooperaciji s

kmetijsko zadrugo. Na vseh sestankih in zborih, kjer se jih zbere kaj več, steče beseda največkrat o tem. Pravijo, da pogodbe, ki jih sklepajo z zadrugo niso dovolj resne. Kmetovalec na primer podpisuje pogodbo za krompir. Letina je slaba in svojo obveznost do zadruge lahko poravnava v denarju. Enako je s pšenico in z drugimi pridelki. Kot menijo gospodarji, vse to opozarja, da obdelava le ni takšna, kot bi morala biti in da je še vse preveč odvisna od vremenskih pogojev. Pri zadrugi pogrešajo volje, da bi se s kooperacijo res načrtno, stalno in vztrajno ukvarjala in kmetski s tem navezala nase, pa mu tudi nudila več kot doslej. Največ kritičnih pripomb je slišati na račun cen kmetijskih pridelkov. Morale bi biti bolj stalne in zadruga bi kooperantom morala podeliti dogovorjene cene za pogodbeno proizvodnjo (najprimernejše bi bile tržne cene s posebnim pribitkom).

KONFERENCA SZDL SO ZAKLJUČILI ŽE 13. 12.

V krški občini so letne konference krajevnih organizacij SZDL zaključili že 13. decembra. Letos so članj razpravljali predvsem o odnosu občana do občinske skupščine in do družbeno-političnih organizacij. Govorili so tudi o šolskih vprašanjih, otroškem varstvu, stanovanjskih zadevah, urbanistični ureditvi, o gostinstvu in turizmu, o novih davčnih predpisih pa tudi zelo konkretno o sodelovanju s kmetijskimi zadrugami. Znova so načeli tudi vprašanje klubskih prostorov.

Piva precej več, manj pa vina

Gostinstvo v krški občini se je letos ugodno razvijalo, saj je v devetih mesecih leta za dobrih 18 odst. povečalo plan svojega družbenega bruto proizvoda. Tudi osebni dohodek so letos v gostinstvu večji, v bodoče pa naj ne bi naraščali več na račun skladičev, temveč predvsem z večjo storilnostjo dela. Vsa gostišča v občini so v letošnjih devetih mesecih prodala za 321.797.000 dinarjev alkoholnih in brezalkoholnih pijač, jedil in drugih uslug. To je dobra četrtina več kakor v enakem lanskem obdobju. Alkoholnih in brezalkoholnih pijač so prodali 580.598 litrov ali za 8,7 odst. več kot lani. Zanimivo je, da potrošnja piva še nadalje raste (prodali so ga za 36,3 odst. več), prav tako brezalkoholnih pijač (za

20,8 odst. več), pada pa potrošnja vina; žganja in mineralne vode.

Janez Trdina bo vstopil v vsak dom

Te dni je pri Mladinski knjigi v Ljubljani izšla lična izdaja Bajk in povesti o Gorjancih, ki jih je napisal Janez Trdina. Knjigi je dodanih več slik, ki jih je ustvaril naš umetnik Vlado Lamut. Le-ta je prav tako gorel za Dolenjsko kot Trdina. Ze prvi dan po izidu knjige se je med šolsko mladino prijavilo 110 naročnikov. Tako bo knjiga prišla v sleherno hišo kostanjeviškega šolskega okoliša in se tam pridružil Prešernu in knjigi Slovenske ljudske pesni, ki ju imajo prav tako vsi domovi.

PRISOSTVUJEMO POUKU O DELOVNEM PRAVU V UČILNICI IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA NA SENOVEM. POPOLDANSKA IZMENA KOPAČEV V RUDNIKU RJAVEGA PREMOGA POZORNO POSLUŠA SEKRETARJA V RUDNIKU STANETA GOLOUHA, ENEGA IZMED PREDAVATELJEV NA TEČAJU ZA PRIDOBITEV INTERNE KVALIFIKACIJE KOPAČEV. NA TEČAJIH PREDVAJAJO STROKOVNJAKI IZ PODJETJA.

delavcev; pouk je prilagojen njihovem delovnemu času in je trikrat na teden (ponedeljek, sredo, petek). Popoldanska izmena (42 tečajnikov) ima predavanja od 10.30 do 12.45, jutranja (47) od 14.30 do 16.45 nočna (54) pa od 18.30 do 20.45. Predmetnik je tak, da vsebuje poleg splošnih predmetov (ustava, gospodarsko in delovno pravo, ekonomika, podjetja itd.) še naslednje strokovne predmete: osnovni pojmi geologije in mineralogije, rudarstvo, varnostni predpisi, osnove strojništva in elektrotehnike in rudarstvu in praktično delo. Predmetnik je tak, da se ga da obdelati v 123 urah in bomo tečaj lahko končali v februarju leta 1965.

Splošen tečaj je organiziran v okviru delavske univerze in se je pričel istega dne kot tečaj za kopače. Za ta prvostopenjski tečaj (5. in 6. razred osnovne šole) se je sprva prijavilo 30 interesentov iz rudnika in drugih gospodarskih organizacij. Ka-

izobraževanje enih kot drugih bo financiralo podjetje. Da bi dobil jamstvo za sredstva, ki jih daje za izobraževanje delovni kolektiv rudnika, so mu morali tečajniki podpisati pismeno izjavo, da bodo zaradi neuspehov, zamujanja pouka in morebitnega

lovne sile pripravila center tudi uvaljne tečaje, kjer namerava pripraviti oziroma usposobiti za določena delovna mesta nove delavce. Prav tako se kaže potreba po uvedbi internih tečajev za pridobitev polkvalifikacije vsen strok. Splošno izobraževanje

Manj potrdil, več zaupanja državljanom!

Kako je bilo na letni konferenci KO SZDL v Kostanjevici na Krki

Pretekli teden je bila tudi v Kostanjevici letna konferenca SZDL. Dosedanji predsednik Miha Burja je poročal o delu v preteklem letu ter izjavil, da se je glavno delo SZDL v minulem obdobju manifestiralo ob volitvah ter ob akciji za porušeno Skopje. Vrsta problemov pa je kljub temu, da je organizacija bila aktivna, ostala odprta. Ničesar nismo pokrenili za vodovod v Kostanjevici, javna razsvetljava je še vedno na psu, saj menda v tem pogledu ni nobenega slovenskega naselja bolj zapuščenega. Večna in neizpolnjena želja Kostanjevčanov in desetisočev turistov je, da bi Kostanjevica dobila spodoben cestni priključek na avtomobilsko cesto. — Problematika stanovanj je ostala prav tako odprta, čeprav je prav pomanjkanje stanovanj krivo, da ni mogoče dobiti ustreznih kadrov za razna področja. Najtežje pa je to, da tudi tisti ljudje, ki še več let delajo in živijo v Kostanjevici, nimajo ustreznih stanovanj. Tako samo prosvetni delavci takoj neobhodno potrebujejo štiri družinska stanovanja. Prav tako so v nemogočih stanovanjskih razmerah tudi

nekateri borci NOV. In vendar se izza leta 1958, ko je kostanjeviška občina pričela z gradnjo stanovanjskega bloka za prosvetne delavce, ni nič spremenilo.

Člani SZDL so na konferenci, ki so se je udeležili tudi sekretar občinskega komiteja, predsednik občinskega odbora SZDL in republiški ljudski poslanec, kritično opislali nekatere probleme in terjali takojšnje rešitve. Zelo energično so se zavzeli tudi za nabavo novega kinoprojektorja, saj je dosedanja oprema v obrabljeno stanovanje v Kostanjevici. Le-ta je bil dograjen leta 1953 z brezprimerno poživovalnostjo kostanjeviških prebivalcev. Od tistih dob je bilo v domu kulture nešteto prireditev, saj je gotovo v zadnjih desetih letih to najbolj aktiven združeni dom na Slovenskem. Kljub temu pa odleži ni bil deležen nobene podpore. Okna in vse stavbeno pohištvo je še do danes ostalo nepopisano, kurjenje še vedno ni urejeno, odrske naprave in filmski projektor pa so iztrošeni. Edino KZ v Kostanjevici je vsa ta leta podpirala dom z odplačevanjem anuitet in podpore kinu, ki je dajal po dve premieri tedensko. Več ni mogla, čeprav je dom kulture njen objekt. Družbene podpore pa od nikoder. Na konferenci je bilo sklenjeno, da bodo krajevni čimprej zbrali pol milijona dinarjev s tem, da tudi občinska skupščina primakne pol milijona. Poiskali pa bi tudi druge vire in tako nabavili nov projekcijski aparat, saj je Kostanjevica v decembru 1964 ostala brez kina.

Udeleženci konference so tudi energično zahtevali žago. Zanj je leta in leta prosijo in nimajo za domačo potrošnjo nobene možnosti poskrbeti rezani les. In vendar je v neposredni okolici več žag, ki stojijo. Prav tako so ostro kritizirali, ker je potrebno za sečnjo in zaganje toliko potrdil. Prav bi bilo, če bi se naša družba znala

tako organizirati, da bi bilo potrebno manj potrdil in da bi državljanji bili deležni več zaupanja. S sečnimi dovoljenji in z zaganjem lesa so zdaj strašne komplikacije, kar ljudje težko prenašajo, hkrati ko gledajo že dvajset let, kako kamion za kamionom leze z gore in odvaja naš les, od česar nam ne ostaja drugega kot razdrtje in razrite ceste in pa lov za potrdili, če hočemo priti do drv in rezanega lesa iz svojih lastnih host.

Slednje so udeleženci konference izvolili nov odbor, ki ga bo kot predsednik vodil Janez Strel. Dela bo novi odbor imel dovolj, problemov je namreč veliko, saj kar silijo na dnevni red.

SENOVO: kaj je s trgovino?

Po zagotovilih, danih občinski skupščini, bi moralo Trgovsko podjetje Preskrba začeti graditi letos na Senovem samopostrežnico, v kateri bi bil tudi oddelek za sadje in zelenjavo. Obljube so za leto, kot je videti, šle po vodi. Kot povedo v podjetju Preskrba, so za gradnjo samopostrežnice namenjena sredstva porabili za kritje podražitev pri preurejanju bivše trgovine Preskrba v Brestanici. Maloprodajna trgovska mreža na Senovem je premajhna za potrebe prebivalstva, zlasti pa šepata preskrba s sadjem in zelenjavo. Senovške gospodinjice, ki so najbolj prizadete, se zato upravičeno sprašujejo: »IN KDAJ PRIDEMO NA VRSTO MI?«

Gozdno gospodarstvo BLED

dobavlja najkvalitetnejši smrekov les za žage in celulozne tovarne. Posebno izbrano kvaliteto smrekovega lesa dobavlja za najfinjšo lesno predelovalno industrijo: za proizvodnjo glasbil, čolnov, opremo ladij, športnega orodja, letal, furnirjev, luščenega furnirja za embalaze, pilote, drobove in drugo. Prevoze opravljamo z lastnimi prevoznimi sredstvi do kupca ali do železnice. Vse asortimente prodajamo po dnevnih veljavnih cenah.

Leta teko, strahote zadnje vojne se umikajo novim dogodkom in skoraj že lega pozaba na vse tisto, kar nas je med vojno navdajalo z grozo in najhujšim trpljenjem. Fašizem je bil vojaško premagan, niso pa bile zatrite vse njegove kali. Vedno znova smo pričeli, kako delujejo različne sile, ki oživljajo fašistična načela in hočejo svet znova pahniti v najstrašnejše klanje, kakršnega človek doslej na svojem planetu še nikoli ni doživel. Zato ni odveč, da znova opozarjamo na vse gorje in zločine, ki so jih fašisti povzročili pred in med zadnjo svetovno vojno! Ko obujamo spomine na te dogodke, nas vodi pri tem ena sama misel: **NE POZABIMO NA PRETRESLJIVE STRAHOTE V PRETEKLOSTI, DA JIH NE BI SE KDAJ DOŽIVELI!**

Vrata so se zaloputnila za njimi. Vrste so se ustavile. Pred njimi je bilo veliko dvorišče, daleč stran pa se je bočil lesen most nad potokom, ki je obdajal taborišče kot zakrivljena sablja. Tla v taborišču so bila pokrita s kamni. Povsod je vladala brezhibna čistoča. Iz stranskih stezic so kukale rožnate prepleškane barake, posfavljenе med grede temnordečih rož. Pestre zavese so visele v oknih barak. Očarljiva barvna idila. Nenadoma se je pred tabo odprl čudovit kočček raja.

Na desni strani je bila kaotična puščava. Prav taka, kot na mestu, kjer se je ustavljal vlak. Umazane razrušene bajte, podobne začasnim barakam, ki si jih postavijo delavci, da varuje njih in njihovo orodje pred dežjem. Očitno je tu taborišče še v izgradnji. V kratkem bo videti

Brišejo si pot s čela in čakajo sporočila, da je pohištvo v redu prispele. Nekateri sedijo s prekrižanimi nogami, črne gestapovske čepice z mrtvaško glavo imajo na kolenih. Razoglavj so podobni ljudem. Trudni so in utrujenost jim daje videz človeške biti. Utrujenost jih zbližuje z dekleti in ustvarja nekakšno sorodnost med obema skupinama.

Podoba je, da so ljudje poslani sem iz geta, živi — je pomislila Danijela.

Nemški stražarji transporta so odšli.

Teško donenje gonga je nenadoma pretreslo zrak in se valilo po taborišču kot velikanski kositrn sod. Vrata so se odprla. Policijske ure v taborišču zaradi prihajajočega transporta je bilo konec. Zaspale rožnate barake so se panično prebujale. Peklenski trušč te je spomnil nenadoma napada Nemcev med racijami v getu.

Skozi vrata barake so prihajale ženske z gumijevkami v rokah. Na rokavih so imele trak z napisom **NADZORNICA**; lase krako pristrižene; modro progasto srajco; na nogah škornje. Njihovi obrazi so molče izražali surovo morilsko slo.

»Pokonci! Pokonci! Marš!«

Daleč proč je s čudnim zvokom zadonel gong. — Isti zvoki! Kje je že vse to videla? Kdaj je že stala na tem mestu? Z vsakim udarcem gonga jo je mrtvaško blede mrak, spuščajoč se z obzorja na dvorišče, bolj spominjal na tisti lunin žarek, ki je nekoč ob zvonjenju nočnega tramvaja sijal skozi okno v njeno otroško sobo. Čutila je, da so se ji zašibila kolena. Čutila je, da se je vse naokrog nje ustavljal čas.

»Marš! Podvizajte se! Marš!«

Suvajo in spodbujajo jih z gumijevkami. Danijela teče z drugimi. Labirint barak. Čudni novi svet. Svet samih barak. Ulice in barak. Očarljiv raj tam v kotu je kot čudež že zdavnaj izginil. Nadzornice spodbujajo obotavljavke s gumijevkami: »Teci! Teci! Hitro!«

Nenadoma se pred tabo razteza neizmerno veliko in strašno taborišče. Ulice in barake. Barake in ulice.

Na lepem vidiš prvo resnično podobno taborišče. »Delo je veselje« v pravi luči.

Skozi zamrežena okna neke osamljene barake zro kupi lobanj. Zdi se, da je baraka do stropa polna lobanj. Mnogi izmed okostnjakov žugajo s kosčeniimi pestmi dekletom, ki jih ženejo mimo barake. Drugi škripaje in hripavo preklinjajo skozi dve zavajajoči vrsti zob. Ob tem te oblije znoja: so to ljudje ali trupla?

Kaj se dogaja tukaj? Kakšno taborišče je to? Kam nas ženejo? Kaj nameravajo početi z nami? Zakaj nam okostnjaki grozijo s stisnjenimi pestmi? Zakaj nas preklinjajo? ...

Kakor vsa prejšnja novodošla dekleta tudi ta niso vedela, da se bo pripeljal jutri ob prvem svitu zaradi njihovega prihoda po te okostnjake velikanski tovornjak, da jih odpelje

v krematorij. Kako naj bi novinke vedele, da jih imajo docela izsušene predhodnice za svoje rablje? In kako naj bi vedele, da ne bo dolgo, ko bodo tudi one same gledale iz »Izolacijske barake« novi transport, ki bo prišel sem za njimi? Novinke bodo takrat gledale nanje tako, kot gledajo zdaj ti okostnjaki, ki boljšijo vanje skozi železne rešetke.

»Stopite! Marš!«
Na taborišče se je počasi spuščala noč.

Uradnice z belim trakom **SERVISNA CETA** na rokavih so sedele ob dolgi mizi in vpisovale na kartone bistvene podatke vsake novinke. Po petdeset in petdeset deklet z novega transporta so odpeljali v velikansko »Servisno barako.« Daleč zadaj je sedela pri posebni mizi taboriščna zdravnica z rdečim križem na prevezi. Poleg nje je ob isti mizi stala ženska-možača; jekleno mrzla, molčeca je prekrizala roke na prsih, gosto pleten bič ji je visel ob hoku. Imela je rjav, tesen, visoko zaprt sviter, potisnjen v jahalne hlače, visoke bleščeče se škornje in na roka vu črn satenast trak. Na njem je bilo s škratnimi svilenimi črkami izvezeno **GLAVNA NADZORNICA**.

Glavna nadzornica je molčala, a njen molk je prodiral v najoddaljenejše kote velikanske servisne barake. Bilo je jasno, da je stal tu vrhovni gospodar taborišča. Njene oči, tenki črti stisnjenih ustnic so prestrašile celo uradnice servisne čete. Zato ni čudno, da je dekleta prevzela groza še preden so vedele, kaj se bo zgodilo z njimi v taborišču in še preden so imele priložnost slišati glas glavne nadzornice.

Ob vratih barake sta se srečali dve skupini: na levi — odhajajoče deklice; oblačile so si taboriščne uniforme, ki so jim jih dali s kupa. Na desni — sličene prihajajoče deklice, ki so metale svoja oblačila na vedno višji kup oblek in plaščev ter nato gole odšle k dolgi mizi, kjer so opravile uvodne taboriščne formalnosti.

Ob stenah so stale nadzornice z gumijevkami v rokah. Stale so zvrnane, togo, nemo, in ukazovale samo z očmi. Mrzla, surova morilska sla jim je zrla iz oči.

Odhajajoče deklice so sramežljivo odvrtaale oči od prihajajočih in gledale v cokle, ki so jih pravkar nataknil. Leseni čevlji so plašno škrtkljali po tleh. Noge se niso hotele vzdigniti, niso si upale motiti strahotne tišine v Servisni baraki.

... Cokle! Cokle, ki so jih naredili v čevljarni! Sama jih je naredila... In tukaj je kup oblačil! Prav isti kup oblačil. Zdaj bodo uporabili njen plašč za cokle. Vse je en sam svet: nemski svet.

Taboriščna halja ima čuden vonj. Ponošena in oguljena je. Kdo ve, koliko deklet je prav ta halja spremila v Izolacijsko barako, od koder so odpeljali golo telo v krematorij, haljo pa vrnil v Servisno barako, da bi se enkrat krasila telo novodošle deklice.

KA-CETNIK 135633

Baraka s punčkami

Danes začnemo objavljati daljši odlomek iz knjige **BARAKA S PUNČKAMI**, ki jo je napisal jetnik nemškega koncentracijskega taborišča Jehijel De-Nur, ki se podpisuje pod svoja dela Ka-Cetnik 135633. To knjigo je pred kratkim izdala Mladinska knjiga v Ljubljani v svoji zbirki Školjka, delo pa je prevedla Zdenka Škerlj-Jermanova. V prvih devetih poglavjih opisuje knjiga življenje 14-letne Danijeje Prelešnik, ki se nekega lepega avgustovskega dne ni več vrnila domov. Na izletu so šolarke zajeli Nemci — začela se je II. svetovna vojna. Danijela se je znašla v tujem getu, odkoder je neizbežno peljala samo ena pot — v koncentracijsko taborišče, v smrt. Najprej je bila v delovnem taborišču, nazadnje pa v zloglasni Baraki s punčkami — v bordelu, kjer so se zadovoljevali nemški vojaki pred odhodom na fronto.

Iz knjige objavljamo pretresljive grozote, ki jih je mala poljska Zidinja s prijateljicami doživljala v nemškem taborišču smrti, v katerem so njo in njene rojakinje ponizali do kraja.

NE POZABIMO PRETRESLJIVIH STRAHOT PRETEKLOSTI, DA JIH NE BI SE KDAJ DOŽIVELI!

NE POZABITE NAS! — nam kličejo vsi, ki so ljubezen do svobode zapečatili z življenjem, da človeštvo spet lahko v miru živi.

tako kot tam.

Krivo rdeče sonce se je počasi spuščalo proti mostu. Njegov obris je bil ožarjen z rdečimi plameni večerne zarje. Na lesenem mostu je nepremično stal črno-uniformiran stražar s puško na rami. Sonce je sijalo ob njegovih ramenih in videti je bilo, kot da je na straži med nebom in zemljo ognjen gestapovec.

Poleg nje so deklice šepetale: »Si videla napis? Delo je veselje!«

»Dela me ni strah. Ne bojim se ga.«

»Tu se nam končno ne bo treba bati, da nas bodo spet kam odpeljali. Vsaj to imamo za sabo.«

»Veseli me, da sem končno tukaj. Samo da sem se znebila tistega getskega pekla.«

»Seveda je tukaj čisto. Nemci ljubijo čistočo.«

»V getu mislijo, da v nemških taboriščih ubijajo ljudi. Si videla napis zunaj? Mogoče je delo tu lažje kot v getu.«

»Škoda, da ne moremo biti tu z družinami.«

Harry! Ko bi le mogla najti Harryja... Nemara bo slučajno naletela nanj. Kakor hitro se bo udomacila, bo začela poizvedovati. Morda bosta lahko celo skupaj delala. Takole taborišče bi bilo idealen kraj, da počakata konec vojne. Saj ne bo večno trajala.

Blizu so na klopek ob vratih sedeli gestapovci — straža in spremstvo, ki so pazili na transport. Zdaj so bili njihovi obrazi drugačni, bolj človeški. Ne tako strahotni kot prej. Utrujeni so sedeli na klopek, kot nosači, ki počivajo, potem ko so znosili težko pohištvo v vrhne nadstropje.

Omahnetov Tomaž — to je bil njegov priimek — stisnil je oči za trenutek in iz njegovega grla se je čulo nekaj, kakor zatrt kašel, a obrnil se je in odšel v hlev. Bil je to bližnji sosed Topolščakov, stanujoč v na pol podrti koči pod klancem. Druga posestva ni imel, zaslužil si je pa živež in časih tudi še kaj več, s tem da je pri Topolščaku, kadar je bil večji promet, opravljal službo drugega hlapca, točaja ali sploh kar je bilo treba. Zaslužek njegov pa je vedno ostal tudi pri Topolščaku, kajti Tomaž ni mogel videti ali čutiti kaj okroglega v žepu, nego je spotoma vse zapil tam, kjer se mu je dalo. Ljudje so o njem časih čudno govorili ter pripovedovali, da je še starem Topolščaku, Miklavževemu očetu, pomagal ubežne Francoze moriti, in kako je bil komaj ušel, da ga niso z drugimi vred ustrelili tam za Sv. Krištofa zidom pred Ljubljano. Tomaž sam pa o onih časih ni rad kaj znil. Proti noči se je pripeljal zdravnik z Vranskega. Mali okrogličnj in trebušni možič se je malo dalje mudil pri bolniku, kakor je bila sicer pri drugih njegova navada, ukazal pokladati mu mokre rute na glavo in dal mu nekoliko kapljic črne tekočine, katero je bil prinesel s seboj. Bolniku je bilo nekoliko odleglo in hotel je zaspati. Doktor pa je obljubil, da se drugi dan zopet vrne.

Ostal je še pozno v noč v krčmi, odhaja je pa omenil, kar je bil prej že stokrat ponovil: »Slab je, pa mi ga spravimo na noge!«

Kmalu po polnoči je prišla Urša klicat gospodarja, ki je po odhodu gostov legel spat. Tujec se je bil zbudil in jel vnovič kri bljuvati. Topolščak in njegova sestra sta ravnala, kakor je bil zdravnik ukazal za take slučaje, in bolniku je vnovič odleglo, da je zaspal; sedaj je Miklavž ostal pri njem ter poslal sestro spat.

Ta se je v malo trenutkih vrnila in stoječa med vrati migala bratu, naj pride k nji; bila je vsa za-

Janko Kersnik: TESTAMENTI

sopena in tresla se je kakor trepetlika v vetru. Bolnik je zopet dremal.

»Kaj ti je?« vpraša krčmar malo nejevoljno ter stopi k vratom.

»Spomin, Miklavž, spomin je bil to! Umrl bo, umrl!«

»Beži, beži, šalobarda! Kaj pa si videla?«

»Ko sem šla po stopnicah dol, smuknilo je nekaj velikega, črnega pred menoj čez stopnice — človek ni mogel biti, ker je bilo to tako naglo in tako tiho; svetilka mi je padla iz rok in ne vem, kako sem se vrnila!«

»So li hišna vrata zaklenjena?«

»Če jih nisi ti zaprl, gotovo niso.«

»Ej, vrag, pa že blodi kdo tu okoli!«

Rekli, je užgal gospodar drugo svetilnico ter šel po hiši gledat, je li vse zaklenjeno in zaprto. Duri v veži so bile sicer priprte, a zapah je bil odrinjen. Krčmar je svetil po vseh kotih, celo dol v klet, potem pa porinil velik zapah za vežna vrata in se vrnil gor k bolniku. Akoravno je bil pogumen mož, brez vraž in enakega strahu, vendar mu je bilo nekako neprijetno pri srcu, ko je gledal in stikal po temnih kotih in mu je razgreta domišljavost vzbujala razne misli. Vrh tega mu bolni tujec in njegovi težki kovčki niso hoteli iz glave.

Poslal je vnovič sestro stran in sam sedel k

bolnikovi postelji.

»Pošljimo po gospoda!« šepnila je Urša še enkrat pred vrati.

»Ej, saj je dejal doktor, da se ni bati! Kdo ga bo sedaj budil in trudil? Jutri pa se lahko zgodi, če bo temu prav!« odgovoril je brat.

Krčmar je ostal sam pri tujcu. Akoravno je bil truden, vendar ga spanec ni mogel premotiti. Nekaj čudnega, nenavadnega mu je vrelo po glavi. On je bil pošten in vesten mož in zaradi tega čislán od vseh, čeravno ni mogel prikriti neke odurnosti ali surovosti, ki se je kazala zlasti, kadar ga je kdo izmed podložnih ali sovrstnikov ujezil. Bil je tudi, kakor so dejali sosedje in ž njimi ves Graben, to je, vse občine po dolini, bogat in dolžnikov svojih ni neusmiljeno terjál ali morda celo rubil. Vresnici pa Miklavž Topolščak ni bil več tako premožen ko pred malo leti ali vsaj, kakor so mislili drugi ljudje. Zakopal je bil nekoliko tisočakov, ko ga je bil nedavno pregovoril inženir, ki je nadzoroval pripravljavanje hrastovih blazin, katere so rabili za železnico ob Savi, in tesali po gozdih krog Trojan in onkraj Učaka, da sta jela v bregu ob Radomlji kopati rudo — svinec, kakor je trdil inženir. Izkopali so nekaj podobnega, toda ker je le veljalo in veljalo, spečalo se pa ni ničesar, ustavila sta naposled delo in Topolščak je bil ob svoj denar. Ljudje so sicer mnogo govorili o tem, toda pravega ni nihče znal, in Miklavž sam tudi ni črnil besede, da je s to špekulacijo zapravil mnogo, mnogo prihranjenega denarja. Sedaj je bilo treba hraniti, zlasti ko je sin Andrej učeč se v Ljubljani, tudi več potreboval in ko je moral stari misliti, kaj bo dalje s sinom. Dvomil sicer ni, da bo Andrej — gospod, kakor si ga je mislil vedno, namreč duhovni gospod, a tudi takemu nasproti svoji prirojeni oholosti ni hotel biti — premalo, preubožen. Pa pri vsej varčnosti vendar ni mogel prav kvišku.

Občni zbor podružnice Slavističnega društva Slovenije v Novem mestu

Podružnica Slavističnega društva Slovenije v Novem mestu je imela svoj letni občni zbor v sredo, 16. dec. Na njem so dolenski slavisti ob navzočnosti delegata centralnega odbora SDS dr. Tineta Logarja pregledali delo svoje podružnice v minulem obdobju in si začrtali naloge za prihodnje leto. Iz predsedniškovega in tajniškega poročila in iz razprave, ki je sledila, bi se dalo povzeti naslednje ugotovitve:

Podružnica SDS eksistira v Novem mestu že pet let. Ustanovljena je bila z namenom, da bi bili dolenski slavisti in vsi, ki jim je mar materin jezik, tesneje povezani med seboj, da bi se na raznih predavanjih, ki bi jih organizirala, tudi na tem področju popularizirali izsledki slavistike, da bi se širilo zanimanje za jezikovno kulturo in da bi se dvignila strokovna in pedagoška raven slavističnih predmetov na naših šolah. Odbor podružnice si je po svojih močeh prizadeval uresničevati vse te naloge, npr. s poučnimi predavanji za javnost, sestanki in ekskurzijami za člane ipd., vendar je v teh svojih prizadevanjih nalotel tudi na vrsto težav. Ena izmed njih je v tem, da so prosvetni delavci še vedno prezaposleni in da si komaj utrgajo čas za društveno delo, pa zato sestanki in predavanja niso bili vedno tako obiskani, kot je bilo želeli. Druga ovira za večjo dejavnost pa je finančne narave. Podružnica se namreč vzdržuje zgolj s 50% od vplačane članarine. Ker društvo s svojimi predavanji po svoje pomaga poživljati podobo kulturnega življenja v Novem mestu, bi bilo prav, da bi mu ustrezni organi pri skupščini občine Novo mesto nudili vsaj skromno denarno podporo.

Kljub vsem težavam pa člani niso izgubili volje do dela. Tako so si postavili za prihodnje leto poleg tradicionalnih predavanj še nekaj omembe vrednih novih nalog. Prva med njimi bi bila dokončna ureditev Trdinove sobe v Gračarjevem turnu. Odbor se je povezal z Dolenskim muzejem in Zavodom za kulturno dejavnost pri občini Novo mesto in bo pomagal pripra-

»Mišelovka« v Šentjanžu

Kulturno društvo v Šentjanžu je v režiji upravitelja šole priredilo dramo v treh dejanjih »Mišelovka«. Nastopajoči so vložili v študij vlog mnogo dela, zato uspeh ni izostal. Gledalci so bili z igro zadovoljni in si nastopov domačih igralcev še želijo!

M.

viti in urediti ustrezno literarnozgodovinsko gradivo. Z ureditvijo te sobe bi Dolenski dobila prvi miniaturni literarni muzej in bi se tako ob 60-letnici oddolžila spomnu na velikega pisatelja, ki je pretežni del svojega življenja in dela posvetil prav deželni pod Gorjanci. K raznim prireditvam ob 600-letnici Novega mesta bi se s tem uvrstilo še eno pomembno kulturno dejanje.

Tudi druga naloga je v zvezi z imenom J. Trdine. Med slavisti že nekaj let teče beseda o tem, da bi za mladino osnovnih in srednjih šol organizirali tudi na Dolenskem tekmovanje za Trdinovo značko, kot imajo podobna tekmovanja že tudi po drugih pokrajinah (npr. Koroška, Goriško, Ljubljana). Mnenja so, da bi preizkušnje v poznanju slovenskih literarnih del, izbranih za posamezne starostne stopnje, speljalo

mного energij mladih ljudi v koristno strugo, da bi vzgojno pozitivno vplivalo na mladino in obenem še bolj populariziralo našo književnost. Konec tekmovanja in podelitev značk bi bil vsakokrat združen s srečanjem z našimi vidnejšimi književniki in z obiskom prej omenjene Trdinove sobe. Društvo samo seveda organizacije tega tekmovanja ne more izvesti, člani pa so pripravljeni pomagati tako pri pripravah kot tudi kasneje v komisijah, ki bodo preverjale znanje kandidatov.

Mimo teh nalog, ki se tičejo širše javnosti, pa bo podružnica za svoje člane in za druge prosvetne delavce — če bo za to dovolj denarja — pripravila še literarnozgodovinsko ekskurzijo na Primorsko in Goriško z ogledom krajev, od koder izhajajo Kosovel, Gregorčič, Pregelj in Kosmač

Obsežno grajsko poslopje v Kostanjevici je bilo tako porušeno, da je ljubljanska Opera leta 1957 kar takole porabila ruševino za celo vas, za prizorišče Smetanove opere »Prodana nevesta«. Danes je po zašlugi republiškega in zveznega Zavoda za varstvo kulturnih spomenikov ter po zaslugi republiškega in zveznega Sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti, bivšega okraja Novo mesto in občine Krško ter mnogih drugih, ki so z zastavno besedo in obilno pomočjo kakorkoli pomagali, grad spet v celoti pozidan. Ne do konca, treba bo še veliko truda, veliko naporov in sredstev, vendar — led je prebit! Prav na tem mestu, kjer je pred sedmimi leti prvakinja ljubljanske Opere in naša rojakinja Vilma Bukovčeva doživljala ljubezen in navidezno prevaro svojega oboževalca Janka in kjer je leto nato pel svojo hudomušno pripoved o onem svetu veliki tenorist Jože Gostič, stoji danes mogočni dvonadstropni trakt, okrašen s celo vrsto arkad, kjer bo našla svoje prostore Gorjupova galerija. Kako že pravi Zupančič: »VELIKIM PEVCEM SO NEDANJE DNI ZIDALA MESTA SE NA STRUNE ZVOK...« Ali ni morda tudi tu pesem opravila svoje?

20. decembra so v Dolenski galeriji v Novem mestu odprli razstavo platen slikarjev BOJANA HROVATIČA iz Krške vasi in JOZETA IPAVČA iz Sentjurja pri Celju. Umetnika je predstavil prof. Janko Jarc.

Hrovatič in Ipavec nimata v slikarskem izpovednem svetu skoraj nič skupnega in se zdi, da sta se v Dolenski galeriji prav slučajno srečala.

Milina proti globini

Ob otvoritvi nove slikarske razstave v Dolenski galeriji

V kolikor so Hrovatičeva dela polna miline, nadahnjena ob probojnih preprostosti in idilski dolenski zemlji, so Ipavčeva platna izraz v posebno izpovedno obliko presajene krute resničnosti. — Vsebinsko in izrazno nasprotujoča si platna obeh slikarjev pa so v gledalčevih očeh vendarle združljiva in omogočajo vzporeditev. In ob tem prepletanju miline z globino, ob tem različnem upodabljanju sveta se razkrije bistvo izpovedovanja.

Hrovatičevih osem platen je ubranih na motiv krajine, tiste krajine, ki jo umetnik nosi v sebi. To je krajina z odmišljeno grobstvo, krajina podzavesti, v katero se slikar vrača venomer, da bi jo lažje (očiščeno vsega) prenesel na platno. To je zemlja, ki s svojo milino umirja duha.

Ipavec je izrazno zahtevnejši, bolj poglobljen v bistvo otipljivega sveta. Vria v ozadije resničnosti. Neusmiljen zbrise lepote danega. Predmet je tak, kot ga odkrije umetnikova podzavest, kot se ga ta podzavest dotakne. Čopič, barva, platno in roka so samo nujni pripomočki za upodobitev v podzavestno resničnost potopljenega sveta. S to globino umetnik pritegne in hkrati utruja.

V tem skopem zapisu, bolj o osebnih vtisih z razstave, ni prostora za obširnejše razglabljanje o ustvarjanju in ustvarjalnosti prvega in drugega gosta Dolenske galerije. To tudi ni namen tokratnega srečanja s slikarjema. Prejkone hočejo na hitro nametane misli prej vzbuditi pozornost, s kakršno bi morali sprejemati v svojo sredino vsakega umetnika, zlasti se, če je ta gost. Razstava je vsekakor vredna, da si jo ogleda več obiskovalcev kot pesnica teh, ki je bila prisotna ob otvoritvi.

IVAN ZORAN

Stane Jarm: AKAD. SLIKAR VLADO LAMUT (iz Gorjupove galerije v Kostanjevici) — Ob otvoritvi Dolenske galerije v Novem mestu je bil prvi bronasti odlitek tega portreta postavljen kot nagrobnik, drugi je v preddverju Dolenske galerije, tretji pa bo ob vhodu na Lamutovo razstavišče v Kostanjevici

Pionirska knjižnica v Novem mestu je že premajhna!

Knjižnico za najmlajše je Novo mesto pogrešalo od osvoboditve. Skoraj dve desetletji je bilo treba čakati, da so do ustanove prišli tudi tisti mladi občani, katerim so bila sicer odprta vrata jako imenovane knjižnice za odrasle, vendar pa v njih niso vedno dobili želenega čtiva. Nalogo za ureditev take knjižnice je občinska skupščina v Novem mestu zaupala Studijskemu knjižničarju Miranu Jarca. Ob izdatni pomoči občine in sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti SRS je študijska knjižnica v dobrem letu ukrenila vse potrebno in izročila ključne novi Pionirski knjižnici ob letošnjem občinskem prazniku.

Pionirska knjižnica je začela delati 16. novembra in je v treh tednih izposodila že 2500 knjig. Do zdaj je imela 850 obiskov. Rednih bralcev je vpisalo 212. Za tolikšno število bralcev in obiskov pa je 1800 knjig, kolikor jih ima knjižnica, premalo. Premajhni postajajo tudi lepi, značni, svetli in sodobno opremljeni prostori.

Pionirska knjižnica si prizadeva svoje bralce čimbolj zadovoljiti in je začela poučevati tuje jezike. Angleški tečaj se je že začel, tečaje za druge jezike pa pripravljajo.

V Črnomlju se odločajo za lokalni muzej

Članj sveta za turizem, gostinstvo in trgovino so na seji 18. decembra razpravljali o poživlji turizmu in pretresali pogoje za njegov nadaljnji razvoj. Med drugim so bili mnenja, da bi morali muzejske predmete in znamenitosti, ki so na področju občine, popisati ter jih pripraviti za muzej, katerega naj bi v Črnomlju odprli kot oddelek Belokranjskega muzeja v Metliki. Svet je predlagal skupščini, naj imenuje posebno komisijo, ki bo izvedla popis teh predmetov. Hkrati s tem pa je treba misliti na prostore za muzej in jih čimprej zagotoviti, da bodo lahko strokovnjaki začeli urejevati muzejske predmete.

8.

Kostanjevica je bila živahna

Kostanjevica je tudi v letošnjem letu bila deležna dveh pomembnih kulturnih akcij: IV. mednarodnega simpozija kiparjev in V. Dolenskega kulturnega festivala. Obe prireditvi sta se čvrsto zakoreninili, si pridobili velik ugled in je prebivalstvo Kostanjevice in okolice pomnožilo.

Mednarodni simpozij kiparjev Forma viva je bil osnovan v letu 1960 in je na poletje 1961 začel redno delovati. Prireditvev je bila že na samem začetku velika atrakcija in je bistveno vplivala na dotok domačih in tujih turistov. Že v prvem letu delovanja simpozija smo za beležili nad 15.000 obiskovalcev kar se je leto dni pozneje podvojilo in slednjic v letu 1963 preraslo številko 30.000.

Množične kulturne akcije so se pričele v Kostanjevici leta 1956, ko je bil izveden spored I. Dolenskega kulturnega festivala. Tedaj se je udeležilo vseh prireditvev nekaj manj kot 10.000 ljudi. Leta 1957 je gledalo festivalski program že blizu 20.000 ljudi. Višek obiskov pomeni leto 1958, ko se je udeležilo prireditvev nekaj manj kot 30.000 obiskovalcev. Ta porast v letu 1958 je pripisati v veliki meri tudi mladinskim delovnim brigadam, ki so prav tedaj gradile Černo bratstva in enotnosti. Festivalski programi so po svoje vplivali tudi na razvoj nekaterih drugih dejavnosti. Namestitvev tovarne »Laboda« v Kostanjevici, ki je sprva delovala v Domu kulture, zdaj pa deluje v kostanjevskem gradu in zaposluje že blizu 300 delavcev, je bila sprožena in realizirana

na prav po zaslugi kulturnih prireditvev v letu 1957, ki so pokrovitelja seznanile z izredno težko situacijo, ki jo je takrat predstavljala nezaposlena ženska delovna sila.

Mного ljudi je v razdobju 1958—1961, ko ni bilo festivalov ne simpozija, obiskovalo Kostanjevico zaradi uspešne propagande, ki je vabila na obisk in ogled občasnih kulturnih in zabavnih prireditvev (občasna likovne razstave, stalna likovna zbirka v šoli, gostovanja uglednih poklicnih gledališč, pustni karnevali itd.).

Medtem ko se je udeleževalo kulturnih prireditvev v Kostanjevici do leta 1961 skoraj izključno le jugoslovansko občinstvo, je po letu 1961 vse več in več tujcev. Značajni simpoziji je namreč po svoji organizacijski struk-

turi in pomenu — mednarodni.

Simpozija v Kostanjevici se je doslej udeležilo 35 umetnikov iz šestnajstih držav in z vseh kontinentov. V letošnjem letu sta bili prvič zastopani ČSSR s kiparjem Vladimirom Preclikom in Avstrija s kiparjem Othmarjem Jandlom. Deležo vzhajajočega sonca je zastopal Ko Murai, Grčijo Gabrielja Simossi, ZDA Bernard Segal. Jugoslavijo pa Hrvatica Ksenija Kantoci.

Novost letošnjega simpozija, ki je združeval 18 umetnikov, je bila, da smo odprli v železarskih Ravnah tretje delovnišče — za umetnike, ki delajo v kovini.

Udeleženci simpozija v Kostanjevici so tudi letos stanovali v kostanjevski šoli, ki se vsako leto na poletje spreminja v nekak hotel in tako pomaga reševati poredke pomankanje gostinskih kapacitet. Tudi sicer so umetniki, ki se udeležijo te mednarodne kulturne akcije radi sku-

paj, kar pa je v Kostanjevici za zdaj uresničljivo samo v šoli. Umetniki imajo večkrat s seboj tudi družinske člane.

Ustvarjalna vna letošnjih udeležencev je bila izredna. Že v juniju je prišel na delovnišče Vladimir Preclik iz Prage. S seboj je pripeljal ženo, Zdeno Fibichovo. Leto je imela v šoli svoj atelje, kjer je iz posebne mase delala miniaturne plastike, katere je v avgustu pokazala na samostojni razstavi, prirejani v okviru Dolenskega kulturnega festivala. Vladimir Preclik je ustvaril štiri metre visoko plastiko, ki jo je imenoval »Orkestriona«. Plastika je že postavljena na stalno mesto neosredno ob vhodu v grad. Prav blizu Preclikove plastike stoji delo Grkinje Gabrijele Simossi. Poimenovala jo je »Kariatidas«. Japonci vsako leto presenetijo in tako so tudi letos. Ko Murai je ustvaril imponantno skulpturo »Človek in atomska sila«. Bernard Segal je izdelal kake tri metre visok mo-

ški torzo, Othmar Jandl pa skrajno premišljeno in pretehtano »Vertikalos«. Tudi Jugoslovanka Ksenija Kantoci ni hotela zaostajati. Na svoj značilni rusični način je pričarala dve sedeci ženski figuri, ki v časih spominjata na Kraševke Rika Debenjaka.

Kostanjevsko prebivalstvo se je tudi letos tesno povežalo z udeleženci simpozija in kmalu ustvarilo prirske stike. Tudi letos so bili umetniki v Kostanjevici sicer vse poleže, Japonec celo do srede septembra, ker je po ključku simpozija delal plastiko še za Gorjupovo galerijo. Ta plastika je bila narejena za dvorišče Lamutovega razstavišča. Umetnik je lepo vkomponiral svojo plastiko v baročno okolje kostanjevsko starega »ali farovža«. Dva metra visoka skulptura, ki je v okras dvorišča in obenem tudi simbol, ki nakazuje vlogo bližnjega Lamutovega razstavišča, kjer so občasne likovne razstave.

(KONEC PRIHODNJC)

SIAMSKI DVOJČKI LOČENI

Kirurgi bolnišnice v kambodžski prestolnici Pnom Pen so z uspehom ločili pred kratkim rojena siamska dvojčka. Neka kmetica je namreč rodila dečka, ki sta bila zrasla s trebuhoma. Po najnovejših vesteh se dvojčka dobro počutita.

KOLIKO STANE POT V VESOLJE

Povratna vozovnica za pet let v vesolje leta 1970 v ameriški raketi in trimesečno bivanje v vesoljski postaji bo stalo bodočega potnika milijon dolarjev. Te podatke je objavil ameriški znanstvenik Koelle v najnovejši številki časopisa Astronautika in aeronavtika. Po mnenju pisca naj bi vozovnice ponudili tudi ljudem v tujini, če imajo toliko denarja.

NOVO SLIKANICO

iz partizanskega življenja bomo v počastitev 20. obletnice osvoboditve začeli objavljati takoj po novem letu 1965! Ne zamudite »VIHARNE POMLADI« — naročite si Dolenjski list na domači naslov, če ga morda tja še ne dobivate ali pa ga še vedno spolpi kupujete v trafikah!

Komandant sprejel novomeško mladino

V ponedeljek dopoldne je komandant novomeške garnizije, polkovnik Ivan Slapnik — Blisk priredil sprejem za pionirje in mladince iz solskih in delovnih kolektivov novomeške občine. Predstavniki vseh aktivov so prinesli komandantu sopleke rdečih nageljnov in njemu ter prisotnim oficirjem čestitali za dan armade. Polkovnik Slapnik se je zahvalil sbranim pionirjem in mladincem za izkazano pozornost in poudaril, da je praznik armade pramnik vseh delovnih ljudi Jugoslavije. Danes domovine ne bi branili samo vojaki — vsak državljan bi po svojih močeh pomagal preganiti sovražnika. Prva bi potekala tako po stičnih krajih kot po tovarnah in poljedelskih združenjih. Mi vsi smo ena sama velika armada. Po zaključku sprejema so nastanku in svojemu ljudske armade. Brala se je Ana Baraga iz ekonomske srednje šole, Lilijana Markan iz osnovne šole Kraljeva in Marija Hladik iz učiteljske. Nje in še druge avtorje najboljših sestavkov je komandant nagradil s knjižnimi darili. Sestavke je ocenjevala komisija profesorjev in predstavnikov armade.

DEKLE BREZ SPOMINA

Policija v švicarskem mestu Lausanne še vedno ne ve, kdo je mlado plavalco deklo, ki so jo 4. novembra našli nezavestno na robu gozda pri Lausanni. Dekle, ki leži v lausanski bolnišnici, si cer razume in govori nemško in angleško, vendar ne more ničesar povedati o svoji identiteti in preteklosti. Po mnenju zdravnikov kaže deklo znake zastrupljenja z mamilom. Policija ne verjame, da je deklo žrtev prometne nesreče, ker so jo našli kakih sto metrov od ceste.

Akademija ob dnevu JLA

V ponedeljek zvečer ob 19. uri, pred praznikom JLA, je novomeška garnizija priredila v Prosvetnem domu svečano akademijo za oficirje in prebivalce Novega mesta. Považili so tudi predstavnike občinskih skupščin in delovnih organizacij. Zbor recitatorjev in pevcev je izvajal glasbeno dramski recital DO ZMAGE. — Po predstavi so se zbrali pripadniki armade s svojimi družinami na družabni večer v Domu JLA, v torek dopoldne pa je skupina oficirjev, ki jo je vodil major Knežević, položila vence v spominski lozi na vratih.

Čestitka iz Kumanova

Vsem vašačanom, posebno pa domačim in mladini, želi ta srečno in veselo novo leto Rudi Pavličič iz Gradca in Zeljko Jakob iz Gribevič, ki sta zdaj pri vojaki v Kumanovu.

Čestitka iz Egipta

Vojak Jože Pungerčar, ki služi vojaški rok v Egiptu, čestita za novo leto 1965 vsem občanom trebanjske občine, posebno pa domačim in mladini.

Veliko nagradno križanko

bomo objavili prihodnjo sredo v naši novoletni številki! Ne zamudite tudi drugega zanimivega branja, ki smo vam ga pripravili za bližnje praznike. Med izžrebane reševalce križanke bomo tokrat razdelili 50 lepih nagrad!

NOVOLETNA ŠTEVILKA

bo izšla že v sredo, 30. decembra 1964. — Pošljite nam naslove svojih prijateljev, znancev in sorodnikov, da jim pošljemo izvod našega tednika brezplačno na ogled! Razveselite sorodnike in prijatelje, ki žive v drugih republikah SRJ ali v inozemstvu, z domačim pokrajinskim tednikom — veseli bodo vaše pozornosti. Naročite jim Dolenjski list, glasilo devetih občinskih odborov SZDL Dolenjske, Kočevske in Spodnjejske Posavja!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

Pogled na kostanjevski grad v noči 29. avgusta 1964, ko je bil v njem slovesno zaključen IV. mednarodni simpozij kiparjev FORMA VIVA in V. Dolenjski kulturni festival

Zbirališče sladkosnednežev na brežiški postaji

V mali slaščičarni Djabira Demirovića na železniški postaji v Brežicah so otroci najpogostejši obiskovalci. Poznajo jo do vseh potankosti in draslemu kupcu prav radi razkrijejo, katere sladke dobrote so najboljše. Med najbolj priljubljene slaščice prštevajo turški med, s katerim je mojster Demirović vedno dobro založen. Pri njem se zelo radi ustavljajo tudi šolarji-vozači in si tešijo lakoto z različnimi slaščicami.

Protest pri kraljici

Britanska kraljica Elizabeta je te dni dobila nenavadno protestno pismo. Pismo ji je poslala britanska liga za borbo proti grdim sporom. V protestnem pismu zahtevajo člani te lige, naj Elizabeta vpliva na svojo hčer, princeso Ano, 14-letna princesa se namerava v kratkem udeležiti lova na lisice in ta »grdi sport« je kamen spikite za ligo.

Zrcala varujejo divjad

Na nekaterih severnoameriških avtomobilskih cestah, ki vodijo skozi gozdovna prostranstva, povzročajo vozniki avtomobilov med divjadjo pravece pokole. V zadnjem času so napravili poizkuse z velikimi zrcali, ki so jih namestili na nepreglednih mestih, tako da ponoči odbijajo žarke avtomobilskih žarometov in jih razpršene usmerjajo v gozd. Divjad se tega svetlobnega zidu ustraš in se ne približa cesti.

Z nedeljskega srečanja jublantanov in upokoencev pri novomeškem SGP Pionir

SGP PIONIR: niso pozabili 10-letnikov in upokoencev

20. decembra dopoldne se je v družbenih prostorih SGP Pionir v Novem mestu zbralo blizu 100 ljudi, ki so sodelovali v prisilni in lepi prireditvi. Predstavniki organov samoupravljanja in upravnih služb podjetja so podelili 55 članom kolektiva, ki delajo pri SGP Pionir že 10 let, lepe denarne nagrade (po 20.000 din), upokoencev, ki so bili upokojeni lani in letos in so v delovnem razmerju pri SGP Pionir prebili po 5 let, pa so podelili zapeljne ure.

Zbranim upokoencev in jublantanom je po uvodnem pozdravu spregovoril direktor Ivan Kočevar. Na kratko je opisal razvoj gradbenega podjetja Pionir ter posebej poudaril skrb za ljudi, s katero so prebrodili vse težave. Omenil je veliko fluktuacijo samoupravnih organov prav s delavcev ter poudaril, da so s kolektivom na nagrajevanju članov kolektiva, ki ostanejo pri podjetju 10 in 20 let, skušali dati posebno priznanje tistim, ki imajo za njegov razvoj največji zaslug. Ko je govoril o upokoencev, se jim je zahvalil za vse delo in ves trud, ki so ga vložili za procvit podjetja ter omenil, naj jim bodo zapešne ure samo jim bodo spomin na kolektiv, skromni spomin na kolektiv, v katerem so delali. Povabil jih je, naj kolektiv še obiskujejo, naj mu pomagajo s svojimi nasveti in izkušnjami in hkrati obljubil, da jih člani kolektiva tudi v bodoče ne bodo pozabili. Občujim, jublantanom in upokoencev, sta se nato zahvalila še predsednik SP ter sekretar osnovne organizacije ZK ter jim čestitala.

Lepo slavlje se je nadaljevalo ob pogostitvi; vsi ude-

Vsem Belokranjcem

Edo Ferik in Jože Suštaršič iz Gradca, zdaj vojaka v Kranju, pošljata vsem domačim, fantom, dekletom in znancem, posebno pa vsem Belokranjcem prisrčne novoletne pozdrave.

Pozdrav Dolenjcem

Naši fantje, ki so pri vojaki v Varaždinu, pozdravljajo vse domače in dekleta ter jim želijo srečno in uspešno leto 1965; Anton Godina iz Orehovce, Franc Zupan iz Dol pri Smarjeti, Milan Stravs iz Semiča, Jože Flajnik iz Hrusta pri Vinici, Metod Lampe in Sentjerneja, Jozef Cvetbar iz Dobrovoce, Martin Pirkovič iz Orehovce.

Dolenjski fantje

Naši fantje, ki so pri vojaki v Štipu, pozdravljajo za novo leto vse domače in prijatelje in jim iskreno voščijo vse najlepše: Jože Nose iz Dol. Sušič, Franc Hrovatič iz Stranske vasi, Jaki Kralj iz Rake, Jože Duh iz Ledce vasi, Jože Golobčič z Dolža, Jože Jesih iz Orli, Jože Brulc iz Mirne peči, Tone Koren iz Gor. Kriza in Alojz Povše iz Skočjana.

Novoletni pozdravi

Vsem bralecem Dolenjskega lista, staršem, sorodnikom in belokranjski mladini želi srečno novo leto Franc Kumič, vojak v Pulji.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE „PIONIR“ NOVO MESTO obvešča

vse delovne organizacije in zasebnike na območju Novega mesta, da je pričelo z gradnjo stanovanjskih stolpcev na Mestnih njivah v Novem mestu kot gradnjo stanovanj za trg.

Dograditev teh stolpcev je predvidena ob koncu leta 1965. V vsakem stanovanjskem stolpcu so: trisobna, dvosobna in enosobna stanovanja ter garsonjere. Vsa stanovanja so komfortna, ogrevala pa jih bo centralna kurjava. Število stanovanj je omejeno.

Ne zamudite priložnosti in si pravočasno zagotovite potrebna stanovanja!

— Vidim, da si spet branil svoje borbene ideje!
— Pusti ga, naj bere! Tako vsaj ne bo zaspal za krmilom!

SMEH STOLETIJ

Med grškimi govorniki Soloni, ki so uče vrsto imenitnih javnih delavcev, je bila znana tudi Izokratova sola. Hudo klepetav mož se je hotel vpsati v Izokratovo govorniško solo. Slavnj vzgojitelj pa je zameval da njega dvojno solino. Ko se je možak zaradi tega pritožil, mu je Izokrat pojasnil: »Za prvo solino se boš naučil molčati, za drugo pa govoriti.«

Kljub ponesrečenim grškim poskusom, da bi osvojili Sirakuze na Siciliji, je sirakuski tiran Dioniz cenil grško umetnost in se zelo trudil, da bi se ji približal, čeprav se pri tem ni mogel ravno pohvaliti z uspehi. Na svojem dvoru je imel grškega pesnika Filokseno, ki je kritično presojal vladarjevo prizadevanje. Ko so tiranovi izumi na moč hvalili njegove pesmi, je Filoksen prostočasno izjavil, da mu pesmi niso všeč. Ogorčeni tiran ga je poslal na delo v rudnik.

Toda pesnikovi prijatelji so kmalu pregovorili Dioniza, da je resnicoljubneza spustil na svobodo. Kmalu je spet nanesla prilika, da je Dioniz bral svoje umotvore in pri tem z zanimanjem pogledoval Filokseno. Ta je recitiranje nekaj časa molče poslušal, nato pa vstal in se odpravil proti vratom. »Kam greš?« ga pobara Dioniz. »Nazaj v rudnik.« se je zaslišalo med vrati.

Ob neki drugi priložnosti je Dioniz prebral pesniku svojo dramo in ga vprašal, kakšna se mu zdi. »Zelo žalostna.« je rekel Filoksen dvoumno, toda vladar si je kritiko razlagal po svoje in bil kar zadovoljen.

Izokrata so vprašali, kako da se je pri njem Solalo toliko odličnih govornikov, sam pa ni nikdar javno govoril. Izokrat je odgovoril: »To ni nič čudnega. Brus, ki ostri nože, tudi ni oster.«

ARGONAVTI

NE LE UGOTAVLJATI, AMPAK TUDI VPLIVATI!

Sevniški komunisti se naslanjajo na lastna prizadevanja — Globoki vtisi predkongresne aktivnosti med članstvom ZK — Močnejše izražena osebna odgovornost

Splošna ocena rednih letnih konferenc osnovnih organizacij ZK v občini Sevnica je letos ugodna. Značilno zanje je, da so bile bolj kot kdaj prej usmerjene na konkretne probleme. Predvsem velja to za konference v gospodarskih organizacijah. Komunisti so tokrat mnogo bolj poudarjali osebno odgovornost do določenih pojavov in problemov. Prevladovala je zavest, da so mnoge stvari rešljive z njihovimi lastnimi prizadevanji.

Na takšna spoznanja je po oceni občinskega komiteja vplivala zlati predkongresna aktivnost, ki je pustila v ljudih globoke vtise. Vaške organizacije ZK so na letnih konferencah sprejele konkretne delovne programe. V ospredju so bile razprave o družbenih službah, predvsem o šolstvu in otroškem varstvu. Obravnavali so tudi probleme trgovine in obrti, kakor jih občutijo občani—potrošniki. Komu-

nisti so se ustavili razen tega še ob problemih mladine in vlogi ZMS. Analize, ki so jih pripravili, so bile plod skupinskega dela. Zaradi tega so bile temeljite in so razčlenjevale vzroke in posledice posameznih pojavov. Organizacije zveze komunistov so jih koristno uporabljale pri sestavljanju programov za nadaljnje delo. Velik napredek njihovega dela se kaže predvsem v tem, da so člani ZK spoznali, da imajo kot uprav-

ljavci na najrazličnejših področjih družbenega in gospodarskega življenja možnost ne le ugotavljati probleme, ampak tudi vplivati na njihove rešitve. Komunisti sevniške občine se po uspešnem poteku letnih konferenc v osnovnih organizacijah povsod intenzivno pripravljajo na občinsko konferenco Zveze komunistov, ki bo v drugi polovici januarja. Novo izvoljena vodstva se zavedajo, da bo treba delo v organizacijah še izpopolniti in upoštevati pri tem dragocene napotke VIII. kongresa ZKJ. Letne konference so pokazale, da je led prebit in da so na pravi poti, saj so opozorile na veliko problemov, ki so bistveni za delovne organizacije in za vsakega občana posebej. Pri tem so komunisti še posebej poudarili, da je marsikaj možno rešiti z lastnimi močmi, to pa terja predvsem večjo aktivnost slehernega člana organizacije.

Drevesnica na Blanci lepo uspeva

Drevesnico na Blanci si je ogledalo že več strokovnjakov in vsi so jo zelo dobro ocenili. V treh letih obstoja pa je bilo potrebnega mnogo dela, predno so bili doseženi sedanji uspehi. Drevesničar tov. Dobršek je o delu tega obrata kmetijske zadruge povedal:

— Pred tremi leti smo vzeli od kmetja zemljo v zakup za 15 let in jo pripravili za gojenje dreves.
— Kje ste si pridobili znanje za ta poklic?
— Obiskoval sem dvoletno nižjo kmetijsko šolo v Mariboru in na Kapeli pri Radencih. Precej pa sem pridobil pri prof. Priboju v Mariboru in tudi pri drevesničarju Dolinšku, ki ima svojo drevesnico.
— Kakšne vrste dreves gojite?
— Jablane, hruške, breskve, češnje in orehe. To so

samo enoletne in dvoletne sadike, ki jih prodajamo na drobno in debelo. Zdaj zasajamo dvoletne sadike na novourejenih nasadih v Canjah. Za dobro urejeno drevesnico pa je potrebno mnogo gnojil. Prav pred usodno poplavo ga je zadruga nabavila 400 ton, a ga je več kot pol odnesla narasla Sava. Tako je zadruga utrpela 7 milijonov din škoda. V baraki, kjer imamo spravljeno orodje, je bilo meter visoko vode, ki je uničila tudi nekatere važne listne Veliko drevo, ki ga je Sava prinesla s seboj, je pravzaprav obvarovalo barako, da je voda ni odnesla.
— Koliko zemljišča obsega drevesnica?
— Okoli 3,5 hektarov zemljišča, v pripravi pa sta še 2 hektara površin. Trenutno imamo 20.000 drevesc I. letnika in okoli 3.000 drevesc II. letnika. Vse delo opravi 7 de-

lavk, v sezoni pa jim pomaga še nekaj sezoncev.
Kdor se pelje z vlakom proti Brestanici, naj le pogleda drevesnico — ik postaje Blanca, na desni strani proge, ki tako lepo uspeva

STANKO SKOČIR

Iskrena čestitka

Vsem pripadnikom JLA čestitam za njihov minul praznik 22. decembra, hkrati pa pošiljam priskrbeno novoletno pozdravo staršem, znancem in mladini iz okolice Otočca. Anton Vidmar, vojak v Strugi, Makedonija.

Novoletno voščilo

Srečno in uspešno polno leto 1965 želim vsem bralcem našega domačega lista, vsem domačim, znancem in prijateljem, posebno pa delavcem v kolektivu podjetja »Dolenjca« v Sentjerneju. Franc Bregar, vojak v Bjelovaru.

Hvala

za razumevanje!

Člani sicer aktivnega šahovskega kluba »Milan Majcen« iz Sevnice imamo veliko neveselosti, ker klub nima svojih prostorov. Zavoljo tega prirejamo vsa tekmovanja in se zbiramo na sejah v Kolo-dvorski restavraciji v Sevnici. Kolektiv naše težave razume in nam s tem veliko pomaga, zlasti pa direktor Mirko Dolinšek in poslovodja Maks Maršek. Kolektivu in obema tovarišema se za razumevanje vsi sevniški šahisti javno zahvaljujemo!

Dušan Brelih, predsednik kluba

Kratke iz Tržišča

Pred kratkim je v Tržišču v 79. letu umrla Okornova mama. Bila je dobra mati številnim otrokom. Do zadnjega dne je opravljala vsa kmečka dela, kjer jo je tudi doletela smrt. Lep pogreb, na katerega so prihiteli znanci in sorodniki z vseh strani, je dokaz, da je bila priljubljena daleč naokrog. Z njo smo izgubili v Tržišču eno izmed starejših dolenjskih korenin.

SZDL Tržišče je imela prvo sejo novoizvoljenega odbora. Odborniki so sprejeli svoje dolžnosti, tako ureditev vaških potov, pobiranje članarine, pridobitev novih članov in prenos televizijskega aparata v šolo.

Gozdni obrat Sevnica je v Tržišču in na Telčah organiziral sestanek s kmetovalci, na katerem so obravnavali problematiko gozdnih proizvajalcev, tolnačili so krojenje za racionalnejše izkoriščanje lesa in onkaj ter planirali popravilo gozdnih poti.

V Tržišču je imel redni letni občni zbor RK. Po poročilih se je razvila razprava, v kateri so kritizirali člani, ki počejo več plačevati članarino, odkar od organizacije ne dobivajo več materialne pomoči. V prihodnjem letu bo RK organiziral tečaj za nego bolnišnic, razpravjal bo o problemih pitne vode v oddaljenih vaseh ter si prizadeval za več čistote v teh krajih.

19. decembra je bil tudi občni zbor Zveze borcev. V razpravi so se borci zanimali zlasti za svo-

je pravice in priznana vojna leta. Na vsa vprašanja je v imenu občinskega odbora ZZZ odgovorjal Franc Papež, ki je tudi pohvalil delo krajevne organizacije v Tržišču. V novem letu si bodo člani ZZZ prizadevali predvsem za vgrajitev nove spominske plošče padlim borcem na kulturnem domu v Tržišču.

Novo v Brežicah

Predsedniki občin Brežice, Krško in Sevnica so v ponedeljek popoldne skupaj s komandantom garnizona Cerklje priredili svečan sprejem za čestitke praznika naše armade. Sprejem je bil v gornjih prostorih Narodnega doma. Udeležili so se ga predstavniki JLA in družbeno politični delavci iz spodnjeposavskih občin. Zvečer je bila v Prosvetnem domu predstava zagrebškega gledališča »Komedijas«. Uprizorili so komedijo Branislava Nušića »Zaljubljeni ostalci«. To je bilo v letošnji jeseni tudi prvo gostovanje tuje gledališke hiše v Brežicah. Obiskovalci so bili z uprizoritvijo zelo zadovoljni.

Za novo leto so v knjigarni in trafikah dobro založeni z voščilnicami. Kaže, da jih letos ne bo zmanjkalo, kar se je pred leti prav rado dogajalo. Za čestitke je poskrbel tudi foto klub osnovne šole II v Brežicah. Pripravili so nekaj parov lepih voščilnic z lastnimi posnetki.

Kmetijsko gozdarsko podjetje je v maloprodajnem oddelku kuriva v ponedeljek dobilo 400 smrečic, s katerimi vsako leto oskrbuje meščane. V kolikor to število ne bo zadostovalo, jih bodo še posekali. Smrečice proizvajajo no-

500 do 1500 dinarjev. Gospodinjje se sicer pritožujejo, da so drage, kupi pa jo skoraj vsaka, posebno še, če ima doma otroke. Na trgu smrečic ni bilo do sedaj še nič.

Vsi gostinski lokali vabijo na silvestrovanje. Novoletni ples prireja Kolo-dvorska restavracija v obnovljenih prostorih na postaji, v mestu pa bo silvestrovanje v Narodnem domu. Tudi v Cateških toplicah bo poskrbljeno za prijetno praznovanje novega leta. Zabave in plesne napovedujejo v vseh večjih krajih brežiške občine. Novoletni ples bo priredila tudi gimnazijska mladina.

Na trgu se zmanjšuje izhaz zelenjave, je pa napredaj kar dovolj pocenine. Pred prazniki je znajo veliko povpraševanje, zlasti za purane in rakce. Za jajca je še vedno težko in ker jih je malo, se tudi ne počenijo. S solato je dobro založena zelenjavna trgovina. Endevlja je zdaj zelo draga, po 280 dinarjev kilogram. Kislo zelje je po 80 dinarjev, kisla repa pa po 90 dinarjev. Prodajalci oboje pripravljajo sami. Zda je tudi čas za prodajo orehov. Jedron so v trgovini po 1.400 dinarjev kilogram. Dobro so založeni tudi s pomaranjami in limonami. Oboje je po 300 dinarjev kilogram.

Premalo sredstev za pomoč ostarelim

Za socialno varstvo je bila letos v brežiški občini odobrena zelo skromna vsota, ki ne zadostuje za mnogo večje potrebe. Socialno-varstvena služba je do 30. septembra porabila za razne oblike pomoči 21 milijonov dinarjev, torej vsa razpoložljiva sredstva. Do konca leta bo te izdatke povečala še za 10 milijonov dinarjev.

Redno socialno podporo prejema 184 ljudi. Najnižja podpora znaša 3.000, najvišja pa 10.000 dinarjev. V domovih za odrasle vzdržuje občina 17 ljudi. To so stari ljudje brez svojcev, invalidi in duševni bolniki. Mesečna oskrbina je povprečno 27 tisoč dinarjev. V občini je še veliko

onemoglih in ostarelih ljudi, ki živijo v zelo težkih razmerah. Ti dobivajo le občasno podporo, čeprav bi nujno potrebovali redno starostno oskrbo.

V zadnjem času je v brežiški občini tudi vedno več kmetov, ki so na stara leta ostali sami na svojih kmetijah. Mladina noče več delati na zemlji in vedno bolj zapušča kmečke predele. Starši, ki niso več sposobni za delo, potem le še životarijo. Marsikje bi si z uporabo malih kmetijskih strojev lahko uredili življenjske pogoje, a za sedaj te mehanizacije ni dovolj na razpolago.

Socialno varstvena služba bo za reševanje problemov ostarelih kmetov pripravila dolgoročni program, za kar potrebuje natančno analizo o dosedanjih in bodočih spremembah na vasi.

Na konferencah je bil izvoljen nov 15-članski odbor, za predsednika pa je bil ponovno izvoljen Slavko Veble. Krajevne konference se je udeležil tudi predsednik občinske

Tudi v Kapelah bo krajevna skupnost

Krajevna organizacija SZDL Kapele, ki zajema 448 članov iz vasi Kapele, Podvinje, Vrh je - Slogonsko, Rakovec - Jerslavac in Zupelevec, je imela 17. decembra letno konferenco. Eden najbolj perečih problemov, ki so jih tedaj obravnavali, je vsekakor dostava pošte.

Precej so razpravljali tudi o mostu pri Rakovcu, katerega je odnesla ob poplavi Sotla, in o Figarjevem mostu, ki je za promet z vozili nepre-

Širši zaščitni pas ob črpališču vodovoda

Analiza pitne vode iz brežiškega vodovoda je pokazala, da je treba vodne vire bolj zaščititi. Zaradi tega je občinska skupščina na seji 28. novembra sprejela odlok o razširitvi varstvenega pasu ob črpališču vodovoda v Brezini. Do sedaj je bil zavaran le 50-metrski pas, v prihodnje pa bo ta meja pomaknjena še za 150 metrov dalje. V tem pasu je prepo-vedana sleherna gradnja, kopanje jarkov in gramoznih jam, predvsem pa gnojenje.

ga odbora SZDL Vlado Deržič. Obljubil je za rešitev poštne dostave sklicati sestanek vaških odborov s predstavniki pošte v Krškem. Pojasnil je tudi pomen krajevnih skupnosti, zaradi katere se bomo v Kapelah ponovno sestali v začetku januarja. D. V.

VCERAJ NA SEJI OBS V SEVNICI

DRUŽBENE SLUŽBE ZAOSTAJAJO

Na večerajšnji seji občinske skupščine je bila na dnevnem redu analiza njenega dela od izvolitve do zadnjih dni. V tem obdobju je skupščina pretežno obravnavala gospodarska vprašanja s področja industrije, kmetijstva, obrti in gostinstva. Najbolj delovni sveti so bili: svet za družbeni plan in finance, svet za gospodarstvo ter svet za kmetijstvo in gozdarstvo. Sveti za zadeve družbenih služb so bili manj razgibani, kar je verjetno tudi odraz nerazvitenosti tega področja zaradi pomanjkanja kadrov in finančnih sredstev. Za dosedanje delo občinske skupščine je kljub pomanjkljivostim značilno poglobljeno izgrajevanje družbenega in delavskega samoupravljanja in komunalnega sistema.

Razpravi o delu skupščine je sledila vrsta odlokov. Sprejet je bil odlok o začasnem financiranju občinskih potreb v prvem tromesečju 1965, odlok o mesečnih nagradah vajencev, odlok o določitvi prve akontacije na dohodke iz kmetijstva zasebnih kmetijskih proizvajalcev za prve tri mesece prihodnjega leta in še nekaj drugih odlokov. Poroštvene izjave je skupščina potrdila za kmetijsko zadrugo Sevnica, za KZ Krmelj, za komunalno obrtno podjetje in kovinsko podjetje v Sevnici.

Na seji so imenovali tudi občinsko volilno komisijo in komisijo za volilne imenike, ker je potrebno za pomladanske volitve. Izmenjana bo polovica odbornikov in trije poslanci republiške skupščine.

V Sevnici za novoletno jelko

Delovni kolektivi bodo tudi letos prispevali svoj delež, da bi mladi rod kar najlepše praznoval prihod dedka Mraza in novo leto. Zbranih bo toliko sredstev, da bo vsak šolski in predšolski otrok obdarovan v vrednosti 250 dinarjev. Šolski otroci bodo poleg posameznih daril prejeli še kolektivna (radijski sprejemniki, magnetofoni, fotoaparati itd.), predšolski pa samo posamezna darila. Osnovna šola v Sevnici pripravila bogat program. 23., 29. in 30. decembra bo v Domu Partizana ranjanje za učence od 1. do 5. razreda osnovne šole. Vsak

razred bo predvajal po eno točko programa, vse pa bo obiskal dedek Mraz. Učenci 6. in višjih razredov si bodo v Celjskem gledališču ogledali predstavi »Pojoča skrinjica« in »Cesarjeva nova oblačila«. Lepe programe za svoje otroke pripravljajo tudi druge šole in predšolske ustanove. Br. D.

Voščilo za novo leto

Dolenjski fantje: Lojze Becele, Jože Saje, Marijan Bračička in Tone Golob, ki so pri vojaki v Dugem selu, želijo domačim, sorodnikom in vsem znancem v novem letu obilo sreče in zadovoljstva.

RADIO BREŽICE

- NEDELJA, 27. decembra 1964:
- 10.30 — Poročila iz naše kmetne
  - Priprave na volitve v predstavniki organe
  - Magnetofonski zapisek: Obisk v Globokem
  - Za naše kmetovalce
  - Delo mladine v brežiški občini
  - Poročilo higijensko tehnične komisije
  - Pozor, nimaš prednosti!
  - Pogovor s poslušalci
  - Obvestila in sporod. kinematografov
- 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo
- SREDA, 30. decembra 1964:
- 17.00 — Vladimir Curin: Puberteta, važno obdobje človekove osebnosti (nadaljevanje)
  - Sportni komentar
  - Od srede do srede v brežiškem kinu
  - Obvestila
  - Novoletni glasbeni program
- PETEK, 1. januar 1965:
- 9.00 — Novoletne čestitke delovnih kolektivov
  - 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo ob novem letu
- NEDELJA, 3. januar 1965:
- 10.30 — Novoletni program
  - 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo

Obhod dedka Mraza

Zveza prijateljev mladine v občini Brežice je zbrala za novoletno praznovanje 1.033.000 dinarjev. Društva imajo možnost dobiti še dodatna sredstva, če se uspešno vključijo v tekmovanje, ki ga je razpisala občinska zveza DPM. Letos je na razpolago precejšnja vsota za obdarovanje, zato bodo za predšolske otroke in učence nižjih razredov osnovnih šol priredili pogostitve, učenci višjih razredov pa bodo prejeli kolektivna darila. V občini je okrog 7.000 otrok. Iz razpoložljivega denarja res ni bilo mogoče organizirati obdarovanja, saj pride na vsakega otroka komaj po 150 dinarjev.

Za praznik novoletne jelke pripravljajo na vseh osrednjih šolah v občini programe z igrkami, recitalijami in s pevskimi nastopi. Ob zaključku bo obiskal otroke dedek Mraz s svojim spremstvom. Te obiske organizira občinska zveza DPM iz Brežic. Na centralnih šolah bodo prisostvovali prireditvam in obisku dedka Mraza tudi učenci podružničnih šol. Razpored obiskov po posameznih krajih je objavljen v naslednjih vrsticah:

V SOBOTO, 26. decembra, ob 15. uri se bo spreved dedka Mraza ustavlil v Dobovi, ob 17. uri pa na Mostcu; V NEDELJO ob 9. uri je napovedan obisk na Veliki Dolini, ob 11. uri v Cerkljah in ob 14. uri v Krški vasi; V PONEDELJEK ob 9. uri bodo pričakali pravilni spreved z dedkom Mrazom v Arčičah, ob 11. uri v Globokem, ob 14. uri v Pišcrah in ob 17. uri v otroškem vrtcu v Brežicah. NA BIZELJSKO se bo pripeljal dedek Mraz v torek ob 9. uri, ob 11. uri v Staro vas, ob 15. uri v Prosvetni dom v Brežicah in 17. uri v brežiško bolnišnico. S tem bo njegov obhod za letošnji končan in otroci se ga bodo radi spominjali še let za.

V kočevski občini bo 13 krajevnih skupnosti

Krajevne skupnosti v kočevski občini so občani pričeli oblikovati že letošnjo pomlad. Tako so bile tedaj ustanovljene na območjih Fara, Mozlja, Strug in Banja loka, nadaljnje delo pa so zavrele nejasnosti okrog servisov. Nove krajevne skupnosti bodo imele v glavnem enake namene kot dosedanje krajevni odbori in stanovanjske skupnosti, le da jim je ustava dala močnejši pravní značaj, zaradi česar je potrebno graditi krajevne skupnosti na tradicijah krajevnih odborov in stanovanjskih skupnosti. To seveda ne pomeni, da so potrebne KS povsod, kjer so bili krajevni odbori, pač pa le tam, kjer sta krajevni odbor ali stanovanjska skupnost že doslej uspešno delala, se pravi, kjer občani čutijo potrebo po njej.

Krajevni odbori so se doslej ukvarjali le z osnovnimi vprašanji komunalnega stan-

Rudniku ter mlečna kuhinja Metka bodo posledje tvorili samostojen otroško varstveno zavod, servis za vzdrževanje stanovanjskih lhih in servis za pomoč hišnim svetom se priključita stanovanjskemu skladu, pralnica, krpalnica in kopalnice bodo še naprej pri KS ali pa jih bo treba dati v zasebno upravljanje. Mizarstva delavnica, gradbeniška in prevoznikova skupnosti na Rudniku so se odločili za samostojno poslovanje v okviru obrtno storitvenega podjetja Rudnik.

Ko so o formiranju krajevnih skupnosti razpravljali na

zadnji občinski seji, so sprejeli tudi odlok o območjih skupnosti. *Le-teh bo 13: Kočevje—mesto, Kočevje—Rudnik, Struge, Stara cerkev, Dolga vas, Livolda, Mozelj, Predgrađ (prebivalci Poljanske doline naj se sami odločijo, ali bodo imeli eno KS ali pa bo gornji konec—Vimolj, Ceplje—izven krajevnih skupnosti), Kočevska Reka, Banja loka, Fara, Osilnica, Draga.* Statuti krajevnih skupnosti morajo biti pripravljene do 31. marca prihodnje leto, registrirane pa morajo biti na oddelku za gošpodarstvo pri občini do 15. januarja. Podrobnosti o območjih krajevnih skupnosti boste lahko prebrali v odloku, ki bo objavljen v kratkem v našem listu.

TE DNI V KOČEVJU

Kočevski filatelisti so lepo izpolnili program proslav v počastitev dneva JLA. Razstavo je obiskalo veliko mladin in občanov, med njimi tudi nekateri, ki so sedaj prvič videli ta poseben svet poštnih znamk. Razstava je bila smotno urejena in vsebinsko prilagojena proslavi. — Ing. Milenko Horzák je prispeval zbirko znamk NOB in kuverte prvega dne iz proslav NOB. Tone Mihelič je lepo prikazal razvoj razvika kozmonavtične na znamkah. Janez Levstik je razstavil del klasične svíce, Andrej Arko pa kompletno zbirko nove Jugoslavije od leta 1945 dalje. Razstavili so tudi pionirji in mladinici svoje značilne, a že kar lepe zbirke.

Razstava je bila vsem obiskovalcem zelo všeč. Filatelisti upajo, da bodo z njo pridobili precej novih članov, predvsem med pionirji in mladinico.

Tudi v Kočevju se pripravljajo na silvestrovanje. Večje družbene prireditve ne bo, ker ni na razpolago za to primernih dvoran in stranskih prostorov za gostinske usluge. Prireditve bodo v posameznih gostinskih podjetjih, kjer so že vsi prostori rezervirani in oddani.

Konzumacija je uvedla kavarna »Zvezda« po 1.600 din, in hotel Pugled po 3.000 din za osebo. Tudi te rezervacije so že vse oddane. Veliko občanov bo šlo na silvestrovanje v druge kraje.

KOČEVSKÉ NOVICE

darda, kar je bilo za njihovo območje najnujnejše. Z razvojem posameznih krajev se bodo seveda večale tudi možnosti za urejanje zahtevnejših potreb. Tako na primer je področje socialnega varstva, kjer KS lahko uspešno sodeluje z organi občine itd.

Krajevna skupnost v mestu bo delala pod bistveno drugačnimi pogoji kot v ostalih krajih. Delo stanovanjske skupnosti je pokazalo, da se v njenih okvirih ne da rešiti vprašanje uslužnostne dejavnosti, zaradi česar se vse te dejavnosti odcepijo ali osamosvojijo. Kritično je tudi vzdrževanje hiš; nad 40 odstotkov stanovanj je zastarelih ali skoro neuporabnih, jih je pa treba nujno popraviti ali porušiti. Zato je treba ustanoviti ustrezno komunalno organizacijo; posledje bo skrbel za vzdrževanje hiš stanovanjski sklad občine, prav tako pa tudi, kako skrbijo hišni sveti za stavbe. Krajevna skupnost Kočevje bo morala organizirati službe, ki jih občani potrebujejo vsak dan, ni pa izključeno, da kljub odcepitvi storitvenih dejavnosti ne bi opravljali posameznih dejavnosti, kot je pranje perila ipd., ne da bi za to ustanovila posebno delovno organizacijo. KS bo seveda še naprej ustanovljala posamezne servise, ki pa bodo samostojne delovne organizacije in bo imela do njih le ustanoviteljske pravice.

Trije otroški vrteci v Kočevju, vrteci v Stari cerkvi in na

Želja Slemencev

Prebivalci Slemen želijo, da bi občinska skupščina v Zlebiču ponovno dovolila obratovanje Riglerjevè žage venecianke. Zdaj vozijo hode na žago na Vinice in drugam. Zlebič pa je mnogo bližji. Verjetno pa Slemencev ne bo mogoče ustreči. Inlesov žagarski obrat v Ribnici bi namreč lahko zrezal vso hodo iz vse doline. Pa še to: razrez na sodobni Inlesovi žagi je bolj kakoviten kot na veneciankah.

Kje so garaže?

Gradimo stanovanja, pozabljamo pa na avtomobile. Ta ugotovitev velja tudi na Ribnici, kjer je avtomobil vedno več, z garazami pa smo vedno bolj na tistem. Tudi nove stolpnice so brez garaz, kakor tudi stavbe, ki so bile že pred leti zgrajene z družbenimi sredstvi.

Nasprotno pa vsi zasebni graditelji stanovanjskih hiš tako v Ribnici kot v okoljskih vaseh puščajo prostor za garaže. Ker je v Ribnici že tako veliko avtomobilov, mnogo pa je zanje še interese, bo treba resno misliti na gradnjo garaž, saj je avtomobil dragocena stvar in je res škoda, da jih del in mraz tako množično uničuje.

Kletarski tečaj za gostince

Pred kratkim se je v Kočevju končal kletarski tečaj za gostince, katerega je obiskovalo 40 gostincev iz kočevske in ribniškega področja. Tečaj je organizirala Delavska univerza Kočevje v sponzorstvu z obema občinskima skupščinama Kočevje in Ribnica ter gostinskim centrom v Ljubljani.

Obiskovalci tečaja so se v teoretičnem in praktičnem delu pouka seznanili z osnovnim znanjem iz kletarstva, z organizacijo in tehniko gostinskega poslovanja, kuharstva, ureditvi gostinskih obratov in strežbo, ter z osnovnimi predpisi v gostinstvu. Hotel Pugled je dal na razpolago prostore in inventar.

Ob zaključku tečaja so na ustni konzultaciji tečajniki dokazali, da obvladajo podano snov in so dobili potrdila

o opravljenem tečaju, na podlagi katerih jim bodo pristojni organi občinske skupščine izdali dovoljenja za točenje odprtih vin v svojem obratu.

K dobremu razpoloženju je po zaključku formalnosti pripomagnala požičujna žganih pišč in vin, ki sta jih tečajnikom nudila podjetje Trgopromet iz Kočevja in vinska zadruga Goriška Brda.

Nov odbor KO SZDL v Kočevju

Na nedavni seji dosedanjega in novoizvoljenega odbora KO SZDL v Kočevju so izvolili novo vodstvo KO. Za predsednika so predlagali Ivana Siraja, za tajnika Janeza Zužka, za blagajnika pa Toneta Vukana. O delovnem programu bodo razpravljali na eni prihodnjih sej.

V Ribnici so dobro gospodarili

Pred kratkim je imel v Ribnici sejo svet za industrijo in obrt, kjer so člani sveta pregledali uspehe gospodarskih organizacij v preteklih devetih mesecih. Rezultati so ugodni in je vrednost proizvodnje v letošnjem letu v primerjavi z letom 1963 v podjetjih narasla, posebno

Svet delovne skupnosti v Komunalni

»Komunalna« in Stanovanjska skupnost Ribnica imata skupno sindikalno podružnico. V sredo, 16. decembra, je imela podružnica letno konferenco. Na njej so pregledali dosedanje delo in pri tem ugotovili, da bo v bodoče potrebno več samostojnosti. Pregledali so tudi dosežene gospodarske uspehe v obeh organizacijah in ugotovili, da sta oba kolektivna dobro gospodarila. Pred konferenco so imeli člani »Komunalne« ločen sestanek, na katerem so razpravljali o volitvah sveta delovne skupnosti, ki ga bodo volili prvič v zgodovini tega podjetja. Na konferenci so govorili o raznih problemih, s katerimi se srečujejo pri vsakdanjem delu: o izobraževanju organov samoupravljanja, rekreaciji in drugem. Izvolili so nov upravni in nadzorni odbor ter dva delegata za občinsko sindikalno konferenco. Na prvi seji novo izvoljenega odbora je bil za predsednika sindikalne podružnice izvoljen France Zajc.

pa velja to za Inles, kjer je bil dosežen indeks 137 odst., indeks izvrševanja letošnjega plana pa znaša 103 odst. Slabše uspehe so dosegli le v Opačnem in v Gostinskem podjetju.

Svet je obravnaval tudi predlog delavskih svetov Gradbenika in Opetarne, ki sta predlagala združitev podjetij s 1. januarjem 1965. Iz podrobne analize predloga je razvidno, da bo združeno podjetje lahko uspešneje poslovalo in da bi z novo organizacijo dela lahko znatno povečalo proizvodnjo opečnih izdelkov, nameravajo pa tudi začeti s proizvodnjo cementno-betonskih izdelkov. Združitev je videti umestna in ekonomsko utemeljena, saj bo omogočena tudi nadaljnja reprodukcija, zato je bil svet mnenja, da je za gospodarstvo občine koristna.

Daj časa ko se zadržali pri obravnavi zasebne obrti. Zaradi neurejenih odnosov v pokojninskem zavarovanju je zasebnih obrtnikov vedno manj, zato bi morali vprašanje čimprej urediti. Obrtnikov šušmarjev pa je v občini še kar precej, zato so sklenili tudi to stvar čimprej urediti. Obrtniki, ki bodo pripravili obrt, bodo deležni nekaterih olajšav, tako da da-

Avla doma telesne kulture v Kočevju (Foto: Andrej Arko)

Ureditev obore lovišča ROG

Gojitevno lovišče »Rog«, obrat KGP Kočevje, se je odločilo za ureditev obore, da bi povečalo število divjadi na Kočevskem. To je okoli 1200 hektarov velika površina, ki zajema gozdove, travnike in pašnike nad vasjo Smuka ob cesti Stari log—Lašče nad Dvorom. Dela pri gradnji obore, ki ima dva metra visoko žično ograjo, so bila zaključena v jeseni. Zdej nameravajo lovci spraviti v ogrado čim več divjadi. Tako bodo preprečili, da bi še naprej delala škoda na poljih, hkrati pa bodo poživili lovski turizem na Kočevskem, za katerega je precej zanimanje tudi v inozemstvu.

Prizadevno delo poravnalnega sveta

Poravnalni svet v Kočevju, ki deluje tudi na območju Stare cerkve, Rudnika, Šalke vasi, Dolge vasi, Livolda, Mozlja in nekaterih drugih krajev v okolici, je dosegel lepe uspehe. Lani je obravnaval 105 primerov, letos pa do decembra 60. Letos so člani uspeli s prizadevnim delom

poravnati okoli 90 odstotkov sprtih strank. Prav bi bilo, da bi v prihodnjem letu pristojni organi odstopali več zadev prav temu svetu, saj z uspešnim delom razbremenuje sodišče. Ker člani opravljajo delo brezplačno, bi jih kazalo nagraditi.

Kako je bilo v Sodražici

Konferenco KO SZDL so imeli pred dnevi tudi v Sodražici. Poročilo predsednika odbora je zajelo širšo problematiko Sodražice in bližnje okolice. Poudarek je bil na prizadevanju za poživitev KO SZDL ter za njeno vsebinsko in načrtno delo. Omenjena je bila tudi vloga, namen in pomen krajevne skupnosti ter spomladanskih volitev. V razpravi so podčrtali nujnost za pridobitev potrebnih prostorov v zadržnem domu, KZ Ribnica, ki je lastnik te zgradbe, je načelno že pristala, da dobijo družbene organizacije in knjižnica prostore v domu. Z njimi bo upravljala krajevna skupnost. Nadalje so govorili o vlogi mladine in ugotovili, da bo morala SZDL nuditi mladim večjo pomoč in moralno podporo, ker je za vzgojo mladine odgovorna tudi SZDL.

Razveseljivi uspehi sindikalne podružnice družbenih služb

Na občnem zboru sindikalne podružnice družbenih služb pri OS Kočevje, v katero so vključeni oslužbenec OS, občinskega sodišča, tožilstva, računovodskega biroja in množičnih organizacij, so ugotovili, da je bilo delo te podružnice v minulem obdobju plodno. Doseženi so bili vidni uspehi na področju samoupravljanja in v javni upravi in v nagradjevanju zaposlenih. Navzlic doseženim uspehom so bili mnenja, da bo v prihodnje treba vložiti več naporov za boljše uspehe. Zmanjšalo se je število nerešenih zahtev, čeprav se je znižalo število uslužbencev, zlasti pri občinskem sodišču. Zivahna je bila razprava o izobraževanju zaposlenih, o letnih dopustih, o rekreaciji in drugem. Da bi v prihodnje dosegli še večje uspehe, so na priporočilo OBSS sprejeli sklep, da uslužbenec pravosodnih ustanov ustanovijo lastno podružnico. S tem so se strinjali tudi zaposleni v teh ustanovah.

Siruge potrebujejo gasilsko brizgalno

Člani gasilskega društva v Strugah zadnje čase vlagajo vse napore, da bi čimbolj uresničili program. Razen ureditve doma se zavzemajo za novo motorno gasilsko brizgalno, ki so je močno potrebni. Precej sredstev so prispevali sami, upajo pa, da jim bosta na pomoč priskočila občinska gasilska zveza in gasilski sklad iz Kočevja. Gasilci ugotavljajo, da je vedno manjše zanimanje za članstvo v tej organizaciji.

REŠETO

ga motoriziranega turista od teh krajev. Razpravljali so o nekaterih komunalnih vprašanjih, tako o gradnji gozdne ceste na Travno goro in gradnji gasilskega doma v Sodražici. Podčrtali so tudi potrebo po tečajevnici za Partizanov v Sodražici, kopalnega bazena itn. Govorili so tudi o stanovanjskih prostorih za prosvetne delavce. V bodoče bo treba temu problemu posvetiti večjo pozornost.

Lep obisk v Jurjevici

Zelo lepa udeležba na konferenci SZDL v Jurjevici pri Ribnici je pokazala, da člani živijo s svojo organizacijo. To je bilo tudi opozorilo odboru, da bo moralo biti delo v bodoče boljše. Na konferenci so med drugim razpravljali o ustanovitvi krajevnih skupnosti, ki bo obsegala vasi Jurjevica, kjer bo sedež skupnosti, Kot, Breže in druge. V razpravi je prevladalo mnenje, da je kmetijsko proizvodni okoliš nepravilno kvali-

ficiran, češ da spada zemlja v slabši razred, zato bi morale biti tudi davčne dajatve nižje. Pereče je vprašanje prostorov za družbeni center. V nekdanjem zadržnem domu, kjer je bilo dovolj prostora za družbeno in politično izživljanje društev in organizacij, ima svoje prostore tekstilna tovarna »Sukno« Zaguje. Na konferenci so evidencialno tri kandidate, ki bodo prišli v poštev kot odborniki za občinsko skupščino na spomladanskih volitvah.

Kolektivna darila dedka Mraza

Predsednik občinske zveze prijateljev mladine v Ribnici Drago Turnšek nam je povedal, da se že intenzivno pripravljajo na novoletno praznovanje. Spreveda dedka Mraza letos zaradi pomanjkanja denarja sicer ne bo, bo pa obiskal pionirje na vseh šolah in jim izročil lepo kolektivno darilo. Občinska zveza že ima nekaj sredstev, gospodarske organizacije pa so zaposlili, naj tudi prispevajo iz sredstev, namenjenih za novoletno jelko, del za občinskega dedka Mraza, ki bo nakupil za šole kolektivna darila in jim jih pred novim letom slovesno izročil.

Za tesnejše stike z občani

Pred kratkim je bila v Ribnici konferenca KO SZDL. Poročilo je zajelo delo in vlogo SZDL in poudarilo večjo nujnost odbora krajevnih organizacij v odnosu do občinskega odbora SZDL. Opozorilo je razširjanje stikov z občani na javnih tribunah, razgovorih in podobno. Načeto je bilo tudi vprašanje obveščanja občanov. V poročilu so bila obravnavana tudi vprašanja, ki so zdaj zelo aktualna, tako gradnja nove šole v Ribnici, otroško varstvo, obrat družbene prehrane, odnos krajevne organizacije SZDL do organi-

PREDLOGI, KRITIKA, DOBRI NASVETI IN MNENJE

TALČJI VRH: 16 hiš še brez elektrike

Na nedavni krajevni konferenci SZDL na Talčjem vrhu so dobesedno del razprave posvetili delu organizacije RK, ki šteje le 51 članov. Dokler so od organizacije prejeli pomoč, so bili aktivni, odkar pa je ta prenehala, ne delajo več. Kritizirali so odbornike RK, ki so prenoč razdeljevali samo med člane organizacije, niso pa upoštevali drugih potrebnih občanov.

Ko so v vas napeljevali elektriko, so pomagali delati vsi vaščani. Zdaj je še 16 hiš v Rodinah ostalo brez elektrike in bi jo tudi tam radi imeli, vendar se za skupno akcijo ne morejo sporazumeti. Gospodarjem, pri katerih že sveti električna luč, skupno delo ni več mar in nočejo pomagati tistim, ki elektrike še nimajo.

Na konferenci so ljudje povedali, da njihov občinski odbornik ne hodi na sestanke in da zato ni seznanjen z vso krajevno problematiko, ki bi jo moral v skupščini posredovati. — V novi 9-članski odbor SZDL so izvolili predvsem mlajše ljudi.

STRAŽNJI VRH: prevoz za šolarje ni urejen

Da morajo otroci s Stražnjega vrha pešati tudi po 7 kilometrov daleč v šolo po neurejeni cesti in da pridejo k pouku vsi mokri od slabe poti čez travnike, so kritizirali na krajevni konferenci v Stražnjem vrhu. Ljudje želijo, naj bi avtobus vsaj v zimskem času prihajal do podnožja hriba in da bi vsaj od tam dalje vozil otroke v šolo in nazaj.

Med drugim so se občani zanimali, zakaj so elektrificirali kočo na Toplem vrhu, ki ni izkoriščena, nekaj hiš v bližini pa še nima elektrike. Tok je v vseh teh vaseh zelo slab.

V Doblički gori si želijo več stikov z odbornikom, povsod pa tudi več sestankov, na katere naj bi prišli tudi predstavniki občinske uprave. Mnenja so, da bi se dalo tako marsikaj urediti tudi brez vloge na občino.

Volitve v novi odbor SZDL so bile zelo živahne in so pokazale, da so občani novo vodstvo izbirali s premišlekom.

BUTORAJ: odslej samostojna organizacija SZDL

Krajevna organizacija SZDL je delovala doslej kot podružnica črnomaljske organizacije, pokazalo pa se je, da stiki niso bili najboljši. Vaščani iz Butoraja so se zato odločili za svojo krajevno organizacijo. V pretekli sezoni so člani SZDL skupno z gasilci veliko delali pri gradnji gasilskega doma, saj so dobili le 200.000 din družbene pomoči, nedograjeni gasilski dom pa je že zdaj vreden 2.600.000 din. V letu 1965 nameravajo dokončati vsaj dvorano in garažo za brizgalno.

Vaščani želijo, da bi organizirali prevoz za učence, ki morajo hoditi v črnomaljsko šolo več kot 6 km daleč, in da bi vaška žaga vsaj v sezoni lahko obratovala. Na konferenci je dal obračun svojega dela tudi občinski odbornik Franc Kure, za katero pa se je razvila razprava o kmetijstvu. Ljudje menijo, da bi jim še več kmetijskih nasvetov ne škodilo in si želijo, da bi jih kmetijski strokovnjaki v zimski sezoni večkrat obiskali.

ČRMOŠNJICE: dosedanji odbor je bil zelo delaven

Na krajevni konferenci SZDL v Črmošnjicah so največ govorili o otrocih, ki so bili prešolani v Črnomelj in stanujejo v tamkajšnjem internatu. Starši in marsičem niso zadovoljni in želijo, da

OBČANOV

bi bil prosti čas gojencev internata bolj izkoriščen. Razpravljali so tudi o zadevah borcev in o organizacijskih zadevah SZDL.

Dosedanji odbor je bil zelo delaven, saj je med redkimi pobral vso članarino in tudi druge naloge uspešno opravil. Tudi v novoizvoljenem odboru je ostala še polovica starih odbornikov, zato ljudje pričakujejo, da bo organizacija SZDL tudi v bodoče delavna.

ŠTEKRLJEVEC: neresnosti na sestanku

Od 200 članov SZDL jih je na letno konferenco v Štekriljevcu prišlo le okoli 40, šti pa so bili zelo neresni, ne

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

kateri celo vinjeni. Razprava ni načela posebne problematike. Padali so le očitki, da je en učitelj v vasi premalo, da je šola neometana itd.

Stari odbor SZDL ni dobil razrešnice, ker ni pobral članarine in bo najprej moral to stvar urediti, šele nato bo posle predal novoizvoljenemu odboru, od katerega občani več pričakujejo.

VINIŠKE DROBTINE

5. januarja se bo na Vinici začel krojno šiviljski tečaj, ki ga organizira Socialistična zveza. Prijavljenih je že 28 žensk, vsak dan pa se še priključujejo nove tovarnice, zato bodo prosili predavateljca Ivana Krajca iz Ljubljane, da bi tečaj ponovil.

Krajevna organizacija Rdečega križa je s pomočjo SZDL zbrala med prebivalstvom 93.270 din za pomoč prizadetim v poplavih. Denar so prispevala vsa gospodinjstva za območju krajevne organizacije RK.

V počastitev dneva JLA so pripadniki črnomaljskega garnizona predvajali 18. decembra na Vinici film o napadu Nemčije na Jugoslavijo.

Nova številka »ČAS HITI«

Po dolgem času je izšla nova, 9. številka lista Čas hiti. Metličani so se je razveselili, saj je kazalo, da bo delo zamrlo. Mislim, da zasluži največ pohvale novi urednik Zoran Hočevar, ki je tudi napisal večino člankov. Morda je prav zato list bokrat dolgočasen in nerazgiban. Izdajanje glasila sloni na enem ali dveh ljudeh, da pa bi postalo res glasilo Metličanov, bi bilo treba pritegniti več ljudi. Finančnih težav list nima, ker je pred tedni dobil na tekmovanju najboljših slovenskih mladinskih listov tretjo nagrado (40.000 din). Novo uredništvo naj dokaže, da nagrado res zasluži. NI

Kaj je novega na Suhorju

Pred pratekim so se člani SZDL zbrali na letni konferenci, vendar sta bila poročila o delu, kot obravnavana problematika bolj skromna. Še največ je bilo govora o delovanju novega kulturnega doma. Izvoljen je bil odbor, ki bo dom upravljal. Zdjaj, ko imajo tako dobre pogoje za razvoj kulturnega društva, so sklenili ustanoviti vsaj skupino, ki bo prirajala v novem domu igre. Ljudje si želijo tudi stalnega kina, vendar najbrže v teh pripravih

V GRIBLJAH: iskali bodo talno vodo

Krajevna komunalna problematika je bila glavna tema razprave na konferenci SZDL v Gribljah. Vaščani bi radi imeli zdravo pitno vodo in ker za vodovod zdaj še ni pogojev, nameravajo s pomočjo Geološkega zavoda iskati talno vodo. Stroške bodo deloma krili sami, za delno pomoč pa bodo prosili tudi občinsko skupščino.

Vaška mladina in vodstvo šole se zadnje čase ne razume meta preveč. Gre namreč za prostor v šoli, ki ga je mladina uporabljala za vaje in razvedrilo. Za seboj niso počistili, zato je razumljivo, da šola ne more v učilnicah trpeti cigaretnih ogorkov in duha po pijači. Sklenjeno je bilo, da bo šolski odbor to stvar uredil s predstavniki mladine in šole.

Izvoljen je bil novi odbor SZDL, ki bo moral pokazati še večjo aktivnost kot dosedanji odbor, če bo hotel vse vaške probleme zadovoljivo rešiti.

Vabilo prebivalcem Črnomlja

Konferenca krajevne organizacije SZDL Črnomelj bo v ponedeljek, 28. decembra ob 19. uri v dvorani Doma ljudske prosvete v Črnomlju. Vabimo občane, da se konference udeležijo!

jo, hkrati pa je bilo predavanje.

● Priprave za dedka Mraza in silvestrovanje so silno živahne tudi na Vinici. Sprevod dedka Mraza bo letos še lepši kot sicer, česar se veselijo že vsi otroci pa tudi odrasli. Dedek Mraz bo obiskal Vinico 30. decembra.

P. F.

Metliški ribiči dobro gospodarijo

Vodstvo metliške ribiške družine je v zadnjih letih v dobrih rokah, o čemer je zgovorno pričal zadnji občni zbor te družine, ki so se ga udeležili tudi zastopniki ribiških družin iz Novega mesta, Črnomlja in Ozlja. Ponočno je bilo poudarjeno, da je tudi ribji živelj del narodnega bogastva, s katerim je treba prav gospodariti in da zato v ribiških vrstah ni prostora raznim sebičnim in mrhovinarjem.

Kdor primerja današnje ribiške razmere na območju Kolpi s tistimi pred petimi ali še več leti, vidi bistveno spremembo in napredek. Dobri odnosi metliške ribiške družine s črnomaljsko in ozaljsko so omogočili, da je bil ustanovljen odbor za poribljavanje Kolpe, ki je v zadnjih letih dosegel lepe uspehe, saj je samo ribiška družina v Metliki letos izdala za poribljavanje svojih vod 700.000 dinarjev, to je 18.500 dinarjev na člana. Morda ta

številka še ni zavidljiva, četaka, vendar ta ne bo ovira, da Krupica ne bi postala voda, ki bo privabljala številne domače in tuje inozemske ribiče. S tem pa se bo vlaganje konzumnih postrvi tudi komercialno izplačalo.

SEMIČ: občani se zanimajo za davčno politiko

V Semiču je bila na krajevni konferenci SZDL zelo lepa udeležba. Skraja je bilo v dvorani le 30 ljudi, potem pa so začeli prihajati, tako da se jih je zbralo več kot 50. Zanimali so se predvsem za obdavčitev IV. davčne skupine in davčno politiko nasploh. Inž. Golobova je dajala odgovore na vprašanja, ki so jih stavljali občani. Zmenili so se, da bodo na zboru volivcev v januarju še natančneje razpravljali o teh stvareh.

Dosedanji odbor je uspešno izpeljal več pomembnih nalog, kot popravilo doma TVD Partizan, popravilo poti in je tudi lepo sodeloval z vsemi drugimi vaškimi organizacijami.

Po volitvah novega odbora SZDL so imeli še kratek zbor volivcev, na katerem je bil izvoljen svet krajevne skupnosti.

V Črnomlju seminar za poslovdje

Splošno trgovsko podjetje Potošnik v Črnomlju skrbi za strokovno izpopolnjevanje svojih poslovdij. Zanje je v decembru organiziralo strokovni seminar, na katerem so razpravljali o higieni prostorov in naprav, o kakovosti živil ter o pogojih trgovanja.

Tako si uprava podjetja prizadeva, da bi bili potrošniki zadovoljni s postrežbo v njenih poslovalnicah, hkrati pa skrbi, da bi bilo čimmanj sanitarnih in drugih prekrškov.

V začetku novega leta bo podjetje s pomočjo Delavske univerze organiziralo poseben tečaj za poslovdje trgovin, na katerem si bodo lahko pridobili visoko kvalifikacijo trgovske stroke.

J. S.

V SAMOPOSTREŽNI TRGOVINI PREHRANA V ČRNOMLJU SO ŽE PRED DNEVI LEPO OKRASILI LOKAL ZA NOVOLETNE NAKUPE. OTROCI SE RADI USTAVLJAJO POSEBNO PRED DEDKOM MRAZOM, KI SE, OBKROŽEN OD LEPIH IGRAČ, PRIJAZNO SMEHLJA...

V Adlešičih je že 120 članov Rdečega križa

13. decembra je bil v Adlešičih občni zbor krajevne organizacije Rdečega križa, na katerem je bila udeležba članstva izredno dobra. Poročilo o delu organizacije RK, ki ima v Adlešičih 120 članov, je podal Peter Veselič. Na šoli deluje še posebej pomladski RK, v katerega je vključenih 160 šolarjev, uspešno pa ga vodi Jože Jakofčič.

Člani RK so uspeli tudi v akcijah. Tako je 36 članov darovalo kri v krvodajalski akciji, za poplavljenec pa so doslej zbrali že skoro 40 tisočakov.

Več članov organizacije, posebno pa Elka Škrabec, je razpravljala o pereči prekrbi s pitno vodo v domači šoli. Ljudje so bili mnenja, da bo treba to stvar čimprej urediti.

Na občnem zboru so prejeli srebrne značke Ivana Vlašič iz Bednja, Jože Mušič iz Adlešič in Stanika Jurčević iz Adlešič, ki so že več kot petkrat darovali kri. Pohvaljen je bil odbornik RK Janez Rožman, katror tudi vaščani Purge in Pobrežja, kjer je 12 gospodarjev zbralo za poplavljenec 6.000 din. ALOJZ CVITKOVIČ

KAJ JE Z MLADINSKIM KLUBOM?

Prav je, da spregovorimo nekaj besed o mladinskem klubu v Metliki. Človeku je hudo, ko stopi v grad, v prostor, ki mu pravimo klub. Po tleh leži na kilograme papirja, časopisnega in cigaretnih

METLIŠKI TEDNIK

škatek ter cigaretnih ogorkov. Nastopili so zimski dnevi, a prostora ne ogreva, niti ob nedeljah ne, ko bi bilo največ mladine. Prostor ostaja prazen, mladina pa zahaja tja, kjer je čisto in toplo. In vse to — zaradi malomarnosti in lenobe!

Praktikanti so zadovoljni

Na osnovni šoli v Metliki je ta mesec na praktični šest novomeških učiteljskih. Pod vodstvom mentorjev bodo mesec dni počevali od prvega do petega razreda, vsak v oddelku, ki si ga bo sam izbral. Namen pedagoške prakse ni le, da dijaki preizkusijo teoretično znanje, ki so si ga pridobili v šoli, ampak da spoznajo probleme šole, administracijo, učna sredstva, skratka: da vidijo, kako bo, ko bodo z diplomami v žepu stopili pred razred. Praktikanti so študenti metliške občine in bodo po končanem šolanju učili v tej občini. V delo so se lepo vključili in pravijo, da jim bo kar žal, ko se bodo poslovili in spet postali učenci. NI

V Gradcu zahtevajo krajevno skupnost

Prebivalci Gradca so pričrni, da bo krajevna skupnost lahko kmalu rešila vse krajevne komunalne probleme kot razsvetlavo, vprašanje vodovoda, popravilo poti itd., zato so na letni krajevni konferenci Socialistične zveze zahtevali njeno ustanovitev. Tajnik občinske skupščine je ljudem razložil, da si preveč ne smejo obetati, vsaj v začetku ne, dokler krajevna skupnost ne bo razpolagala z izdatnejšimi finančnimi sredstvi.

Razpravljali so še o preskrbi s kruhom, o mesnici, ki nima rednega delovnega časa, o kmetijski politiki, o odnosih zadruga do kmetovalcev, pa

tudi o nekaterih uslužbenih združenjih v Gradcu, ki nimajo pravega odnosa do strank. Kritizirali so samovoljnost predsednika hišnega sveta v gradu, ki je mladinski klub enostavno spremenil v stanovanje, pomanjkanje obrtnih storitev v kraju in še nekatere druge komunalne zadeve. Ljudje pa pri reševanju teh vprašanj kažejo vse premalo aktivnosti in pripravljenosti, da bi tudi sami kaj ukrenili.

Novoizvoljeni 9-članski odbor SZDL bo imel obilo dela, če bo hotel vse te stvari urediti, predvsem pa tista vprašanja, za katerih rešitev niso potrebna denarna sredstva.

Priprave na spomladanske volitve v občini Trebnje

V občini Trebnje poteka spomladni leta 1965 mandat naslednjim odbornikom:

I. OBČINSKI ZBOR:

VOLILNA ENOTA ST. 1 (odbornik Franc Rataje, Lukovec), ki obsega naselja: Češnjek, Dolenja Dobrava, Jezero, Lipnik, Lukovec in Rihpovec;

VOLILNA ENOTA ST. 3 (odbornik Ivan Starič, Rožni vrh), ki obsega naselja: Belšnja vas, Benečja, Breza, Gorenja Nemška vas, Grič, Kamni potok, Pluska, Pristava pri Trebnjem, Rožni vrh, Studenec, Stefan in Zidani most;

VOLILNA ENOTA ST. 8 (odbornik Andrej Slak, Knežja vas), ki obsega naselja: Dolenje Selce, Dolenje Kamenje, Gorenje Selce, Gorenje Kamenje, Knežja vas, Krušni vrh, Luža, Občina in Rožembelj;

VOLILNA ENOTA ST. 10 (odbornik Stanko Novak, Gorenji vrh), ki obsega naselja: Artizanja vas, Dolenji vrh, Gorenji vrh, Korista, Rdeči kralj, Svetinja, Smaver in Vrbovec;

VOLILNA ENOTA ST. 12 (odbornik Franc Lah, Martinja vas), ki obsega naselja: Dolga njiva, Dol. Praproče, Krtina, Kuzenberk, Madiji dol, Mali Videm, Martinja vas, Muhsaban, Potok, Sentlovrenc, Vrbovo, Veliki Videm in Zabjek;

VOLILNA ENOTA ST. 14 (odbornik Miha Plavec, Vrtače), ki obsega naselja: Arčelca, Babna gora, Dolenji Podsumberk, Log, Orlika, Replje, Sela pri Sumberku, Vošče jame, Vrtače in Zavrhi;

VOLILNA ENOTA ST. 15 (odbornik Marjan Zamijelj, Veliki Gaber), ki obsega naselja: Cesta, Mala Gaber, Stranje, Veliki Gaber in Zubina;

VOLILNA ENOTA ST. 18 (odbornik Jožef Gregorčič, Brezovica), ki obsega naselja: Brezovica, Debene, Gomila, Prapročnica, Stan, Stara gora in Zabrđe;

VOLILNA ENOTA ST. 19 (odbornik Franc Bulc, Mirna), ki obsega naselja: Glink, Mirna, Trbin in Volče njive;

VOLILNA ENOTA ST. 21 (odbornik Jože Zorenč, Draga), ki obsega naselja: Ravnik, Slovenska vas, Straža in Trstenik;

VOLILNA ENOTA ST. 22 (odbornik Pavel Končina, Okrog), ki obsega naselja: Draga, Horn, Okrog, Skrijevo, Zabukovje in Zaloka;

VOLILNA ENOTA ST. 26 (odbornik Franc Lindič, Dol. Lahnice), ki obsega naselja: Dolenje Lahnice, Gorenje Lahnice, Srednje Lahnice in Vrh nad Mokronogom;

VOLILNA ENOTA ST. 27 (odbornik Alojz Dragan, Statenberk), ki obsega naselja: Bitna vas, Brezje, Cerovec, Ornuška vas, Podturen, Radna vas, Roje in Statenberk;

VOLILNA ENOTA ST. 28 (odbornik Uroš Nahtigal, Češnjice), ki obsega naselja: Brezovica, Bogneča vas, Češnjice, Člupah, Dolenje Zabukovje, Gorenje Zabukovje, Gorenji Mokronog, Maline, Trebelno in Vrh pri Trebelnem;

II. ZBOR DELOVNIH SKUPNOSTI:

a) skupina gospodarstva:
VOLILNA ENOTA ST. 2 (odbornik Terezijska Kolenc, Sentrupert), ki obsega delovne organizacije: DZS Knjižarna Trebnje, Gostišče »Grmadac« Trebnje, Pekarija Trebnje, Prodajalna »Borovce« Trebnje, Pošta Trebnje, Pošta Veliki Gaber, Pošta Velika Loka, Pošta Dobrič, Sidišče Tobak Trebnje, Trgovsko podjetje »Mercator«, Poslovna enota »Gradišče« Trebnje, Veterinarska postaja Trebnje in privatni obrtniki z območja: matični okoliš Trebnje, Krajevni urad Dobrič, Krajevni urad Velika Loka, Krajevni urad Veliki Gaber;

VOLILNA ENOTA ST. 4 (odbornik Franc Maraz, Trebnje), ki obsega delovne organizacije: ZTP Novo mesto — kamnolom Vrhpeč, ZTP Novo mesto — nadzorništvo Trebnje, Železniška postaja Trebnje s postajališči Gomila, Mirna, Mokronog, Poskive, Sentrupert, Stefan in Velika Loka in postajališči Sentlovrenc in Veliki Gaber, ki pripadajo železniški postaji Radobova vas;

VOLILNA ENOTA ST. 6 (odbornik Dominik Gimpelj, Puščava), ki obsega delovne organizacije: Gozdni obrat Mokronog, Pošta Mirna, Pošta Mokronog, Ljubljanske mlekarnice — obrat Sentrupert, in privatni obrtniki z območja: Krajevni urad Mirna, Krajevni urad Sentrupert, Krajevni urad Mokronog in Krajevni urad Trebelno;

VOLILNA ENOTA ST. 8 (odbornik Aleksander Zakrajšek, Mirna), ki obsega delovne organizacije: Tovarna šivalnih strojev obrat I. in uprava;

VOLILNA ENOTA ST. 12 (odbornik inž. Drago Kotar, Velika Loka), ki obsega: Kmetijsko posestvo Mala Loka, Proizvodni okoliš Velika Loka s člani KZ in njihovimi družinskimi člani, ki se ukvarjajo s kmetijstvom na območju naselij: Catež, Dolenja vas, Goljek, Gorenja vas, Gorenji Podboršč, Igljenk, Korenitka, Mačkovec, Mala Loka, Mrza Luža, Sajevnice, Skovce, Trnje, Trebanjski vrh, Velika Loka in Zagorica pri Catežu;

VOLILNA ENOTA ST. 13 (odbornik Jože Bend, Dobrič), ki obsega: proizvodni okoliš Dobrič, člani KZ in njihove družinske članke, ki se ukvarjajo s kmetijstvom na območju naselij: Dobrič, Dol. Kamenje, Dol. Selce, Knežja vas, Krušni vrh, Lisec, Lokve, Luža, Občina, Podlisec, Preska, Reva, Rožembelj, Stranje, Vapca vas in Zelezno;

VOLILNA ENOTA ST. 15 (odbornik Nace Dežman, Mirna), ki obsega: proizvodni okoliš Trebnje, Gozdni obrat Trebnje s člani KZ in njihove družine na območju naselij: Belšnja vas, Benečja, Biat, Breza, Gor. Nemška vas, Grič, Hudenje, Kamni potok, Kriška reber, Križ, Mala Sevnica, Pluska, Pristava, Rožni vrh, Račje selo, Studenec, Stefan, Velika Sevnica in Zidani most;

VOLILNA ENOTA ST. 16 (odbornik inž. Branko Voljč, Trebnje), ki obsega: proizvodni okoliš Trebnje s člani KZ in njihovimi družinskimi člani iz naselij: Cviblje, Češnjek, Dečja vas, Dol. Dolenja Dobrava, Dol. Medvedje selo, Dolenje Ponikve, Dolenji Podboršč, Dol. Nemška vas, Gor. Medvedje selo, Gorenja Dobrava, Gorenje Ponikve, Gradišče, Grm, Grmadac, Jezero, Kamna gora, Lipnik, Meženik, Lukovec, Odrga, Praproče, Pristava, Pekl, Repče, Rihpovec, Rodine, Stari trg, Trebnje in Vrhtrebnje;

VOLILNA ENOTA ST. 18 (odbornik Pavel Lampret, Brinje), ki obsega: Mesarija Sentrupert, člani KZ in njihove družinske članke, ki

se bavijo s kmetijstvom in naselji: Bistrica, Dol. Jesenice, Gor. Jesenice, Preleze, Rakovnik, Ravnik, Slovenska vas, Straža in Trstenik;

VOLILNA ENOTA ST. 20 (odbornik Janez Borštnar, Mokronog), ki obsega: ekonomijo Mokronog, člani KZ in njihove družinske članke, ki se bavijo s kmetijstvom iz naselij: Beli grič, Bruna vas, Dol. Lahnice, Gor. Lahnice, Sred. Lahnice, Gorenja vas, Hrastovica, Križni vrh, Log, Martinja vas, Puščava, Ribjek, Slepsek in Vrh nad Mokronogom;

VOLILNA ENOTA ST. 22 (odbornica Zofka Starič, Maline), ki obsega: člani KZ in njihove družinske članke, ki se bavijo s kmetijstvom iz naselij: Brezovica, Okava, Čučna vas, Drožji vrh, Dolenje Zabukovje, Gorenje Zabukovje, Gorenji Mokronog, Jelševc, Maline, Mirna vas, Trebelno, Vel. Strmica in Vrh pri Trebelnem;

b) v skupini prosvete in kulture:
VOLILNA ENOTA ST. 24 (odbornica Danica Zupan, Sentrupert), ki obsega delovne organizacije: Osnovna šola Mirna, Osnovna šola Mokronog, s podružnicama Jelševc in Trebelno in Osnovna šola Sentrupert;

c) v skupini delovnih ljudi v državnih organih, družbenih organizacij in društev:
VOLILNA ENOTA ST. 27 (odbornik inž. Gari Lenardič, Dob), ki obsega delovne skupnosti: Gradbeno grupa Slovenska vas, Kmetijsko posestvo Slovenska vas in Vojno pošto 4797 Mokronog;

VOLILNA ENOTA ST. 28 (odbornik Darko Kristof, Mirna), ki obsega delovno skupnost: Uprava skupščine občine Trebnje.

Najvažnejši: poslovnik občine

Zadnja seja skupščine trebanjske občine (19. decembra) ni vsebovala problemskih točk, a je bila na svoj način zanimiva. Diskutantni so se zadržali edinole pri sprejemanju poslovnika za delo skupščine.

Poslovnik konkretizira in uresničuje razna določila, ki se nanašajo na delo občinske skupščine in njenih organov. Podrobneje je opisano poslovanje skupščine kot najvišjega oblastnega telesa v občini, kakor sam potek njegovih sej oziroma ločenih sej občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti. Ko govori 81. člen o izvrševanju sklepov skupščine, pravi, da je to naloga svetov, načelnikov, šefov temeljnih upravnih organov, ki morajo ustrezne naloge opraviti takoj, najkasneje pa v roku, ki ga določi skupščina.

Pravice in dolžnosti odbornikov, navedene v 74., 75., 76., 77. in 78. členu poslovnika, tvorijo nekakšen moralni kodeks odbornikov. V razpravi so menili, da poslovnik razčišča nekatere bistvene pojme vloge in dolžnosti odbornika v občinski skupščini. Poslovnik bodo natisnili v posebni knjižici in po en izvod dostavili vsakemu odborniku. Kot so povedali v razpravi, bo odbornik lahko nosil poslovnik pri sebi, knjižica pa ga bo stalno opominjala na pravice in dolžnosti, ki jih ima kot voljeni zastopnik občanov.

Z razumevanjem je bil sprejet odlok o prenosu sredstev družbenega investicijskega sklada trebanjske občine na Komunalno banko v Novem mestu in odlok o obvezni priključitvi vseh vrst zgradb na vodovodno, kanalsko in električno omrežje, kar bo v prihodnje preprečevalo širjenje črnih gradenj. S posebnim odlokom je skupščina ločila dejavnost dosedanjega Zavoda za izmero, kataster zemljišč in upravljanje družbenega premoženja v Trebnjem in ustanovila za potrebe občine Zavod za izmero in kataster zemljišč, medtem ko bo z družbenim premoženjem začasno upravljal oddelek za finance pri občinski skupščini. Preimenovanje je doživela tudi Ljudska univerza in sicer v Delavsko univerzo, ker tako zahteva narava njene dejavnosti.

Zapiski z občinske konference ZMS, ki je bila 13. decembra

TREBNJE: izobraževanju večjo pozornost!

ZMS, kot naj bi nanjo gledale druge politične organizacije. Vendar pa ne gre v nobenem primeru za namerno podcenjevanje in razvrstitev vloge mladine, ampak za premajhno premoč, kar je podčrtal tudi VIII. kongres ZKJ. Gotovo pa je, da so do takega stanja ZMS privedle tudi razmere v samih mladinskih vodstvih. Organizacijo je večkrat predstavljal samo predsednik, v občinskem komiteju pa predsednik kot plačan profesionalc. Drugi član vodstva so se radi izgovarjali na prezaposlenost, pa če je bilo to upravičeno ali ne. To je v svojem referatu omenil tudi predsednik občinskega komiteja ZMS Stane Peček.

Uspehi pa vendarle niso ostali. Se danes občan radi postavljajo za zgled mladince, ki so v poletnih mesecih gradili mokronoški vodovod. Zglednega dela je bilo precej tako v raznostrani dejavnosti, da o proslavah in drugih manifestacijah, ki jih je organizirala mladina, ne govorimo. Stanje se izboljšuje tako v šolskih kot terenskih aktivnih, kjer je mladina pripravljena delati. Prj tem naj bi ji bili v oporo poleg novega 11-članskega občinskega vodstva, izvoljenega med 42 delegati, tudi drugi družbenopolitični činitelji.

Do takih ugotovitev so prišli mladinci trebanjske občine na občinski konferenci ZMS, ki je bila v Trebnjem 13. decembra. Na njej so se z odkritimi mnenji ustavljali ob nekaterih vprašanih gospodarstva in vloge ZMS pri tem. Navajali so, da so sredstva za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje zaposlenih zelo pila, porabijo pa se največkrat v razne druge namene. S primeri so podkrepili ugotovitev, da so se sredstva za izobraževanje nesmotrno trošila, kar je treba kritizirati. To ne more biti prav, so pridali, ker je zaman govoriti o odpravljanju pomanjkljivosti v gospodarstvu, če ne bomo v ta namen dobili oziroma sami vzgojili kadra. V okviru izobraževanja na delovnem mestu bi lahko koristila delavska univerza, ki pa bi jo morali poživiti.

Na konferenci so se spraševali, kaj dela mladina, kadar ni zaposlena, kakšno je njeno delo v aktivnih ZMS. V razpravi so ugotovili, da je pomanjkanje prostorov najbolj vplivalo na to, da je dejavnost mladine marsikdaj odpovedala. Govora je bilo tudi o nekakšnem zapostavljanju oziroma poniževanju vloge

načrtno delo. Nekaj dobre volje je že pokazala tudi dramska sekcija. V programu ima namreč študij drame »Pot do zločina«. Nadejamo pa se lahko tudi oživitve folklorne skupine, saj je tov. Zupaničeva spet pripravila na prevzeti njeno vodstvo. Delovni načrt prosvetnega društva je v novi sezoni dokaj obširen. Na občnem zboru so trdno sklenili oživiti kulturno prosvetno dejavnost, da bi se tudi na tem področju lahko postavili z večjimi uspehi, posebno v prihodnjem letu, ko bo Metlika praznovala 800-letnico obstoja.

Za novo predsednico društva je bila izvoljena Ivica Radovič, za tajnico pa Dragica Nenadič. Obe kažeta precej volje do dela, zato lahko upamo, da ne bo ostalo le pri načrtih.

Delegat Perovšek v Trebnjem

17. decembra je trebanjskim komunistom pripovedoval svoje vtise z VIII. kongresa ZKJ delegat inž. Janez Perovšek. Ko je v glavnih obrisih opisal jedro razprav na kongresu, je posebej omenil pozdrave zastopnikov tujih delegacij. Ze po tem, da je bilo navzočih več tujih delegacij kot na prejšnjih kongresih, je med drugim rekel Perovšek, je razviden vedno večji ugled ZKJ v svetu. Delegat je odgovoril tudi na nekaj vprašanj o statutu ZKJ, metliškem in podobnem.

Berite in razširjajte Dolenjski list!

Svobodne aktivnosti na metliški osnovni šoli

Tako učenci kot prosvetni delavci na osnovni šoli v Metliki dobro vedo, da se mora mladi rod razen z učenjem ukvarjati tudi z drugimi stvarmi. Na odredni konferenci pionirskega odreda »Belokranjskih herojev«, ki je bila 29. septembra letos, so se pomenili o dosedanjem delu in sprejeli tudi delovni načrt za šolsko leto 1964-65. Program našteva veliko nalog, ki jih bodo morali opraviti razni krožki, precej poudarka pa daje tudi sodelovanju v Jugoslovanskih pionirskih igrah in delovanju razrednih skupnosti.

Pevski krožek, ki pridno vadi za razne nastope in proslave, šteje 50 članov, nič manj pristašev pa nima recitacijski krožek. Ob vходу v šolo razstavljajo svoje izdelke člani fotokrožka, ki dela v zelo težkih pogojih. Prostor si delijo s fizikalnim kabinetom in šrambo pripomočkov za gospodinjski pouk. Člani dramskega krožka se zbirajo ob četrtkih. Pripravljajo igro »Jezusovi apostoli« in kratak prizorček, s čimer bodo nastopili za novo leto. Sodelovalo bi še več učencev, pa zaradi oddaljenosti ne morejo.

Tudi podmladek RK se pridno udeležuje. V vseh razredih delujejo higijenski aktivni, ki skrbijo za red in snago; vsak šolar ima milo in brisačo, aktivni pa pomagajo tudi v šolski kuhinji. Podmladkarji so zbirali sadje, razpečavali propagandno gradivo RK, še posebej pa velja pohvaliti njihovo pomoč starim bolnikom. Le-te obiskujejo, jim pomagajo pri spravljanju drv in jim nosijo potrebščine iz trgovine.

Na osnovni šoli so v višjih razredih tudi mladinci. Ti so bolj resni, zlasti oni v osmih razredih, saj je za mnoge to zadnje leto šolanja pred vstopom v poklic. V okviru mladinske organizacije so tudi oni izdelali načrt dela. Močno jih zanima zgodovina mladinskega gibanja, zato pripravljajo več predavanj o tem in tudi mladinske filme bodo predvajali. Precej jih sodeluje v folklorni skupini in v tamburaškem zboru, ki sta že večkrat nastopila in požela povsod veliko odobravanja.

Pionirji metliške šole na proslavi ob letošnjem dnevu republike

Oživljena dejavnost prosvetnega društva

Na občnem zboru metliškega prosvetnega društva, ki je bil 10. decembra so kritično ocenili dosedanje delo. Predsednik društva Franc Branceč je v poročilu navedel nekaj vzrokov upadanja dejavnosti. Ker je bil upravni odbor manj aktiven, tudi člani niso bili dosti zainteresirani za delo. Dosedanjemu odboru tudi ni uspelo pridobiti občanov iz delavskih vrst, katerih je v Metliki precej. Občni zbor pa je pokazal, da bi v društvu vendarle lahko zaživele nekatere oblike dela. Jeseni je začel vaditi pevski zbor, je zelo maloštevilen, tako da vedno obstaja bojazen pred razpadom. Pevski zbor bi moral pridobiti nove članke, saj to ni tako težko. Metličani radi pojo, samo dobrega organizatorja manjka, ki bi jih navdušil za

Kaj ni vseh potrošnikom?

Metlika ima 6 trgovin. V zadnjih letih se je marsikaj spremenilo, tako lokalni sami, kot tudi potreba in izbira blaga, vendar potrošniki še niso povsem zadovoljni. Najbolj šepa preskrba s sadjem in zelenjavo. Kolikor je že napredaj tega blaga, je bolj slabo in še to prodajajo v trgovini, ki je že zastarela. Potrošnikom tudi ni prav, da ob nakupu v nekaterih trgovinah ne dobe računa, kakor tudi ne, da trgovci strežejo v črnih namesto v belih haljah. Metličani menijo, da te želje niso prezahtevne in da bi jih bilo mogoče z malo dobre volje uresničiti, saj so že tako prikrajšani glede izbire v marsičem, kar nudijo potrošnikom v Črnomlju, Ljubljani in drugod.

»Vidiš, saj imamo organizacijo, pa si največkrat res ne znamo pomagati z njo...«

Člani SZDL s področja Žuzemberka so v soboto zvečer navzlic slabemu vremenu skoraj napolnili dvorano prosvetnega doma. Došednji predsednik krajevne organizacije je prebral poročilo o delu odbora, poročila delovnih kolektivov in društev. Govoril je o izboljšanju standarda in povečanju narodnega dohodka v kraju, o uspehih pri zavarovanju kmečkega prebivalstva, kritično pa je opozoril tudi na pomanjkljivosti pri izgradnji stanovanj in financiranju šolstva. Odbor je imel težave pri političnem delu, saj je le 44 odstotkov prebivalcev članov SZDL. Od delovnih kolektivov je na prvem mestu omenil Iskro, ki je povišala proizvodnjo od letnih 250 milijonov lani na 1,4 milijarde dinarjev letos. Prihodnje leto bo moral ta kolektiv vsaj za 100 odst. povečati proizvodnjo, če hoče zadostiti potrebam domače električne industrije.

od osebnega dohodka. Tako bi na leto dobili blizu enega milijona dinarjev, potrebujemo pa jih 36! Tudi tukaj bo treba najti način in rešitev za zaposlene matere...»

»Takega turizma še nisem videl!«

Slavko Hotko je opozoril na slabo spodbudo za izvoz, ki jo dajejo kmetijski proizvodnji naši predpisi. Medtem ko izrazi industrija za ustvarjeni dolar 1200 do 1500 dinarjev, priznajo kmetijstvu samo 750 dinarjev. Pa tudi razmerje je dodeljenih deviz od ustvarjenega dohodka je minimalno. Potem je rekel:

»Pri nas hočejo, da bodo turistična društva iz nič ustvarila turizem. Saj smo počistili in uredili naselja, potem pa je zmanjkalo denarja. Če ni sredstev, tudi dejavnost ne more biti ne vem kakšna. Takega turizma še nisem videl! Italijani in Avstrijci so ogromno investirali in imeli 40 milijonov obiskovalcev. Tako so zlahka pokrili negativno devizno bilanco proračuna...«

Premislimo, koga bomo volili v novi odbor

Ljudje iz vse dvorane so sodelovali pri izbiri kandidatov za novi odbor:

»Moramo izbrati mlajše, napredne gospodarje in ljudi iz tovarne.«

»Izobraženci so premalo udeleženi v družbenem življenju, saj imamo 17 tehnikov in enega inženirja, pa vendar jih ni nikjer opaziti...«

»Za Reber predlagam Jožeta Grma iz Zalisca!«

»Ga ne poznaš? To je ta, ki se je tja priženil!«

»Mislim, da je predlagani bolj miren človek in da se ne bo dovolj potegnul za nas.«

»Ravno narobe. Jaz mislim, da bo dober in da se bo zavzel za naš konec! ne popusti tovarišica iz osme vrste.«

»V Novem mestu nas vlečejo za nos«

Dvorana se je še posebej razživela, ko so razpravljali o urbanizmu:

»Ljudje imajo že leto in dan pripravljen denar in vlozene prošnje za gradnjo enodružinskih hiš. Novo mesto pa nam zavlačuje rešitev vlog in nikakor ne moremo priti do tega, da bi gradili. Gradili bi tudi večstanovanjske hiše, s čimer bi reševali stanovanjsko stisko, pa še zdaj ni gradbenih dovoljenj. Okrog tega je preveč birokracije — mislim, da bi take stvari bile lahko urejene v treh mesecih, kot to zakon predvideva.« je nekdo glasno poudaril.

»Tudi kmečki ljudje bi radi gradili, pa je postopek pretolg. Saj niti obnavljati ne smemo. Po petnajstkrat moramo v mesto, pa še nič ne uredimo! Potem sem rekel, da bom začel kar zidati, oni pa: »Kar daj, mi bomo pa podrl!« Gradnje kmečkih hiš ne bi smeli zavirati, sicer nam bodo še preostali mladi ljudje pobegnili iz vasi!«

»Če hočemo razvijati turizem, bi morali graditi weekend hišice. Imeli smo 8 interesentov, pa so v Novem mestu tako zavlačevali, da so šli ti ljudje graditi v sosednji občini, ki je izdala dovoljenje 50 graditeljem. Če so predpisi res vsega krivi, zakaj potem lahko v sosednji občini izdajo gradbeno dovoljenja?«

»Pravijo, da bo 300.000 dinarjev komunalnega prispevka, čeprav bodo morali gospodarji vse sami napraviti. Te jurje bi lahko že zaslužili, če bi pred letom dni izdali gradbeno dovoljenja, tako pa propade denar in gradbeni material! Ur-

bo videl kako daleč ga bo peljal. Kot človeka je treba tudi njivo pogledati na noter: kakšno ima srce!«

Res je — njive okrog Žuzemberka in Praproč ne sodijo v II. razred in strokovnjaki bodo morali prehoditi polja po dolgem in počez, da bodo lahko pravično odmerili prispevek.

Tudi v Žuzemberku nimata družabno življenje in kulturna dejavnost kaj prida požrtvovalnih privržencev. Le kino in televizor v klubu sta dobro obiskana. Včasih so igrali, imeli lepo opremljen klub in nabavili so instrumente za godbo. Vse to bodo morali spet obnoviti; kaže, da jim dobre volje ne manjka, če le ne bo po novem letu spet uplahlila?

Slaba obveščena prebivalstva

Govorniki so že v razpravi grajali slabo obveščeno ljudje. Kako naj dela organizacija, če ljudje ne vedo za njen namen in naloge? Tudi s krajevnim skupnostjo niso dovolj seznanjeni. O tem in o vprašanih s komunalnega področja sta na koncu konference govorila odbornik občinske skupščine Jože Gosencina in predsednik občinskega odbora SZDL Slavko Dokl. Tovariš Dokl je med drugim dejal:

- Bodoči krajevni odbor naj zares pomaga kmetom. Nje-
- gova naloga ni samo pobira-
- nje članarine. Sodeluje naj
- s komisijo za odmero pri-
- spevka (davka) in posreduje
- pri neurejenih odnosih z ob-
- činsko upravo v Novem me-
- stu. O gradnjah in urbani-
- stičnih problemih ste nas
- premalo obveščali, saj bi si-
- cer lahko posredovali...«

Ko so se ljudje razhajali po sestanku iz dvorane, je bilo slišati:

»Vidiš, saj imamo organizacijo, pa si ne znamo pomagati z njo. Prav je, da smo enkrat le izvedeli, kdo se mora potegniti za nas, če je treba. Zdjaj upam, da bo odbor kaj naredil...«

MARIJAN MOSKON

PO VSEJ OBČINI PRIREDITVE ZA NOVO LETO

Društvo prijateljev mladine v Novem mestu se je letos odločilo nekoliko drugače pripraviti otrokom veselje ob novem letu. Spreveda dedka Mraza letos po mestu ne bo, pač pa bo vse mesto in tudi drugi večji kraji v občini bolj in lepše okrašeni kot v preteklih letih. Komunalno podjetje bo pripravilo velike jelke, postavili in okrasili pa jih bodo kolektivi Iskre, Pionirja, Železniškega transportnega podjetja, Novoteksa, Petrola, Tovarne zdravil »Krkas«, Elektrotehničnega podjetja, Zavoda za kulturno dejavnost, Kremenca, Železnice, Medobčinske zavarovalnice in Elektrotočne, Hotela Kandije in Ele, bolnišnice, tovarne IMV, Zavod za požarno varnost in podjetja Standard. Podjetje Novoles bo okrasilo novoletno jelko v Strahi, podjetje Gorjanci v Vavti vasi, Iskra v Sentejermju in v Žuzemberku, Zdravilišče Dolenjske Toplice v domačem kraju, prav tako hotel Otočec. Stanovalci naselja Majde Silc, Nad mlini in Cankarjeve ulice v Novem mestu bodo pomagali pri tem delu. Vse električne priključke bo opravilo podjetje Elektro.

Mimo tega pripravila posebna komisija še dodatne načrte za okrasitev Novega mesta, tako da lahko pričakujemo zadnje dni pred novim letom kar pravični izgled mesta.

Te dni je potujoči kino že za-

čel obiskovati šole v krajih, ki si oar nimajo nobenega kulturnega razvedrila, tako: Dolž, Stopiče, Gabrje, Brusnice, Orehovo, Belo oarke, Skočjan Ajdovec, Dvor in Stribel pri Žuzemberku. Tamkajšnjim šolarjem in tudi drugim otrokom predvajajo domači film »Srečno, Kekce«.

23. decembra je gostovalo v Novem mestu celjsko gledališče s pravično igrjo Pojoča skrinjica in Cesarjevo novo oblačilo. Predstava je bila namenjena otrokom iz mesta, pa tudi iz drugih okoliških šol.

Kako bo potekalo glavno novoletno praznovanje? V mestu in tudi na podeželju bodo šole pripravile interne prireditve s nogo-stvijo in prihodom dedka Mraza, prav tako podobne prireditve pripravljajo vrtni v Novem mestu in v Sentejermju. Nanje bodo povabili tudi vse matičke, ki sicer ne obiskujejo teh varstvenih ustanov.

Otroci letos ne bodo posamič obdarjeni, pač pa bodo šole prejele kolektivna darila, namesto zavrtov s sladkarijami pa bodo letos otroci pogoščeni na zabavi. Te prireditve bodo 30. in 31. decembra.

Sredstva za vse to zbira poseben odbor pri občinskem odboru SZDL, po svojih možnostih prispeva pa vse delovne organizacije.

Čez konzolni most v Novem mestu še pred novim letom!

Izvedeli smo, da bo konzolni most na Loki izročen prometu že pred novim letom. Največje težave so imeli izvajalci z vrtnjem lukenj v nosilne stebre, kamor so vzdajali konzole, ker so ti ločni stebri po izjavah strokovnjakov izredno solidno grajeni in so morali vsa dela pri klesanju opraviti ročno. Del pri vzdajanju konzol ne more zavreči ni mraz, saj jih bodo zabetonirali z lafarš cementom, ki veže celo pri — 32° C! Dostopi bodo široki 2 metra in posuti z gramozom. Ta teden so pričeli montirati tudi streho nad mostom, ki bo ščitila pešce pred odpadki iz vlaka in lokomotiv. Kabel za električno napeljava je že potegnjeno do levega brega Krke, z montažo napeljava na mostu pa bodo pričeli takoj, ko bo dokončana streha. Vzdož mostu in na dostopih bo od stavbe Elektro do železniških zapornic na Brodu svetilo 15 živo-srebrnih žarnic.

Komisija na Cankarjevi soglašala z ljudmi

Stara pravda okrog zazidav na Cankarjevi cesti je zdaj menda načelno rešena. V petek si je posebna komisija, v kateri so bili: Vladimir Mušič, dipl. inž. arh. z Urbanističnega inštituta SRS, Vido Vavken, dipl. inž. arh. z Zavoda za urbanizem v Ljubljani, Stane Mrzlikar z Ekonomskega inštituta SRS, Nataša Stupar-Sumi, dipl. inž. arh. z Zavoda za spomeniško varstvo SRS in dr. Dušan Hrovat z Zavoda za zdravstveno varstvo pri republiknem zdravstvenem centru, ogledala situacijski načrt s parcelacijo, ki jo je predlagal Zavod za izgradnjo in urejanje naselij iz Novega mesta. Potem si je komisija ogledala dejansko stanje na predvidenih lokacijah in poslušala ugovore vseh prizadetih občanov.

»Igrajo se s tem urbanizmom kot otroci.« je bilo slišati med ljudmi, ki so to dopolnje pustili vsakdanje opravke in zbrani v skupine pričakovali komisijo na Cankarjevi cesti. »Samo sto metrov od spornih zemljišč so pred dvema letoma dodeljale lokalitje s 1000 kvadratnimi metri, nam pa ne pustite niti pol toliko! Zakaj ne greste pogledat tudi tja?« In še: »Pri dohodkih, ki jih imamo, saj nas je večina upokoencev, borov in invalidov, nam tudi majhen vrtiček veliko pomeni!« Vseeno bi bili pripravljeni odstopiti del vrtov za ceste, ki je novim vrstnim hišam nad Koštalovo nujno potrebna — boje se le, da bi jim z zazidavo vzeli še tisto sonce, ki pride do vlažnih in nepodkletenih hiš. »Naj nas puste še dvajset let, potem bomo pa tako pomrli. Naj naredite s tega kosa kaj res boljšega kot imamo sedaj!« Hiše so stare, treba jih bo porušiti, takrat pa jim bodo spet nove napoti...»

Občinska skupščina je o mogočih komisiji popolno-

ma samostojno in nepristransko ocenitev položaja, že na sestanku 15. oktobra so se predstavniki občine in prebivalci dogovorili, da bodo obojestransko priznali in spoštovali mnenje povabljenih strokovnjakov.

Komisija je ugotovila, da za zidavo omenjene sosese ni podanih nobenih detajlnih študij in da problem tudi z ekonomskega stališča ni osvetljen. Predlog ni bil obdelan v taki obliki, da bi lahko predstavjal osnovo za zgotovitev in rekonstrukcijo. Komisija smatra, da gre za v glavnem zazidan ambient skromnih, dotrajalih enodružinskih stanovanjskih hiš, ki s pripadajočimi parcelami tvorijo celoto. Tehnična oprema obstoječih objektov je pomanjkljiva. Novi predlagani objekti pogojev za prebivanje v obstoječih hišah ne izboljšajo, temveč celo poslabšajo s tem, da zapirajo poglede, slabšajo pogoje sončenja, funkcionalno uporabnost pripadajočih zemljišč in podobno. Predvidena zazidava bi v tej obliki tudi onemogočila kasnejšo smotrno rekonstrukcijo celotnega predela, ki bi moral zajeti področje od novih blokov Pionirja do Ločenske ceste s sodobnimi gradbeno tehničnimi in urbanističnimi metodami.

Komisija je bila enotnega mnenja, da je v strokovnem pogledu nesporna zazidava le tih parcel s po eno predvideno zgradbo: 365/2 in 16 (Čuš in Židan), 460/7 (Colarič) in 462/5 (Žen).

Komisija predlaga, da naj za ves kompleks izdelajo kompletno urbanistično dokumentacijo, ki bi temeljila na presoji pogojev za eventualno rekonstrukcijo obstoječih objektov, problematike komunalnih naprav in potrebo po garažiranju in parkiranju. Prav tako bi bilo potrebno ponovno proučiti lo-

kacijo potrošniškega centra, zlasti z ozirom na novo koncentracijo prebivalstva v Pionirjevih blokih in naprej proti Gasliškem domu. Sedaj je predviden potrošniški center za gostilno Novak.

»Zaradi neustreznega urbanistične dokumentacije so bili ugovori ljudi upravičeni.« je izjavil predsednik komisije, inženir Mušič. »Med Cankarjevo cesto in novimi blokji so še velike možnosti. Občani imajo pravico povedati svoje mišljenje, urbanisti pa so ga dolžni upoštevati kolikor je le mogoče.« Ob proučevanju položaj na Cankarjevi cesti je komisija ugotovila, da postopek zazidave in sprejemanja zazidalnega načrta ni potekal po predvideni poti in da ni še sprejet urbanistični program in ureditveni načrt v skladu z zakonom o urbanističnih projektih in drugimi zakonskimi predpisi.

Dedek Mraz v Šmarjeti in Beli cerkvi

V Šmarjeti so že izvolili pripravljalni odbor, ki bo zbral sredstva in pripravil obdarovanje šolskih in predšolskih otrok za Novo leto ko jih bo obiskal dedek Mraz. Program prireditve je že pripravljen. O njem so se pogovorili na skupnem sestanku predstavnikov množičnih organizacij s šolskim kolektivom, vse organizacije kot tudi področna podjetja in občani pa so obljubili prispevati vsak po svoji moči obdarovanju. Pripravljalni odbor se vsem v imenu otrok toplo zahvaljuje!

Na sprejem dedka Mraza se pripravljajo tudi v Beli cerkvi. Pripravljalni odbor že dela s sodelovanjem z množičnimi organizacijami ter vabi stare otroke, naj se prireditve v čimvečjem številu udeleže in naj pomagajo pri obdarovanju!

MED RAZPRAVO TOVARISA MILANA SENICE NA KONFERENCI V ŽUZEMBERKU

Novomeška kronika

■ NAD ČAKALNICO AVTOBUSNE POSTAJE je dobila prostora novomeška podružnica Zdrženja šoferjev in avtomobilistov, ki do sedaj ni imela strehe. Tukaj bodo člani združenja lahko dobivali vse potrebne strokovne informacije vsak četrtak od 16. do 18. ure.

■ UGLED NOVOMEŠKE ZGOR-NJE KAVARNE je zadnje čase v nevarnosti. Posebno ob sobotah, ko pridejo ljudje, da bi plesali, se raznovrstne »folklorne skupine« trudijo, da bi na vsak način vprejeli orkester. Običajno pa tudi ob drugih dnevih ni dosti bolj, še posebno, ko se to skupine med kosatnji pred kavarno tudi fizično pomerijo...

■ V PONEDELJEK JE TRGOVINA Novotehna na Glavnem trgu, ki so jo odprli v soboto popoldne, normalno poslovila. Ljudje iz mesta in okolice so zjutraj še predno so trgovino odprli, napolnili pločnik pred lepo uredjeno izložbami in čakali, da so prišli prodajalci. Izložba dva milijona ta dan sta najboljši dokaz, kako je bila trgovina potrebna!

■ PAPIRNICA MLADINSKE KNJIGE se letos dobro založila z vizitkami in čestitkami za novoletne praznike. Tudi z labro so bili kupci zadovoljni, saj so bile na razpolago najnovejšnje — po 600 dinarjev z ovojnicjo — kot

tudi družje po 100 dinarjev in več. Skoro vsak kupec, ki se je te dni ustavljal v prodajalni — samo v ponedeljek jih je bilo 2700! — je izbral tudi nekaj čestitk. Od skupnega števila 50.000 vizitk so jih do torčka prodali blizu 45.000. Zaradi velikega povpraševanja to blago še vedno sproti dobavljalce iz Ljubljane.

■ NA PONEDELJKOVEM trgu je bilo naprodaj še vse polno novoletnih jelk. Majhne so prodajali po 100 din, večje pa so bile družje, tudi do 1000 dinarjev. Jajca so veljala 55 din, motorček 90 din, merica, špinaca 80 din, merica, orehi 200 din, fižol, sirček 10 din, Solata v glavcih je bila po 50 dinarjev, jabolka po 100 din, kg, suhe bruske po 180 din, fižol.

Okraševanje lončenih izdelkov in volnenih nogavic je bilo tudi tokrat dovolj.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA: rodilo so: Alojzija Bilobrk s Ceste herojev 17 — Marjana, Darinka Ovolbar iz Skalcičeve 1 — dečka, Blondina Bilobrk z Nad mlini 26 — Silvo. — Poročila sta se: Potar Modic, podoficir iz Karlovc, in Milena Stamenovič, delavka iz Bršlina. Ponesrežil se je: Mihael Rukša, delavec iz Slakove vasi, ki je padel pod avtomobil in si poskočeval glavo in desno nogo.

banisti naj tudi poslušajo mnenja ljudi, ne pa da delajo po svoji glavi kakor se jim zdi!«

»Pol leta sem imel vlozene prošnje za najno popravilo hiše, pa ni nihče niti mignil, dokler ni ni prijatelj Bor dal lističa s svojim podpisom. Ko sem ga prinesel v Novo mesto, je bilo pa takoj vse urejeno!«

Njive izgledajo lepe, so pa slepe...

Pogovarjali so se tudi o novi davčni politiki. Mnenja so, da Suha krajina ne more priti v isti razred s področjem okrog Dolenjskih Toplic, ki imajo boljše pogoje za proizvodnjo in prodajo.

»Tukaj so čisto drugačni pogoji. Njive sicer izgledajo lepe, so pa slepe. Kdor misli, da ni tako, naj prime plug v roke, pa

Silvestrovanje v Dol. Toplicah

Turistično društvo, ki letos živahno deluje, pripravlja tudi veliko silvestrovanje v vseh prostorih Prosvetnega doma. Glavna zabava se bo odvijala v velikih dvorani, medtem ko bo v mali dvorani Prosvetnega doma urejen bar. Tudi priprave za program so že v polnem teku. Po že poslanih prijavah pričakujejo Topličani precejšen obisk gostov tudi iz drugih krajev.

D. G.

Mnogo, mnogo premalo sredstev

Predsednik ObZTK Alojz Serini o problemih telesne kulture v novomeški občini

Novomeška občina je ena izmed prvih, ki je imela na dnevnem redu svoje skupščine pred kratkim vprašanja telesne kulture. Predstavnik ObZTK ter športnih in telesnokulturnih organizacij so si dolgo časa prizadevali, da je prišlo na dnevni red občinske skupščine tudi to vprašanje. Na skupščini je bilo prebrano več referatov o preostalih problemih telesne kulture v novomeški občini, vendar pa ni prišlo do začetnih sklepov.

92 DINARJEV — ODLOČNO PREMALO!

Finančno stanje telesne kulture v novomeški občini je več kot klavirno, 92 dinarjev na prebivalca, to je mnogo, mnogo premalo sredstev za razvoj telesne kulture. Res je, da so dojenjske občine nasplohi med zadnjimi. Metlika na primer ima le 41 dinarjev, res pa je tudi, da ima Kočevje 2.500 dinarjev, da ima Kranj čez 2.500 dinarjev in da imajo nekatere ljubljanske občine čez 3.000 dinarjev za telesno kulturo na enega prebivalca. Tako je predstavnik novomeškega Partizana Marjan Potrč predlagal, naj se proda Dom JLA, ki je last Partizana, kar je predstavnik JLA seveda odklonil. Dom je vreden 20 milijonov, za prav toliko in še več pa je potrebnih po- pravil. Občinska skupščina je za- vzela stališče, da je to vprašanje treba čimprej rešiti, kar mora stori- ti Partizan Slovenije, ki pa se za dom ne zanima.

OD KJE DOBITI SREDSTVA?

Alojz Serini, predsednik ObZTK je predlagal, naj se financira v poseben sklad za telesno kulturo 30 odst. iz sredstev prometa na alkoholne pijače. Kakor vemo, je skupnih sredstev letno okrog 40 milijonov. Drugi vir naj bi bil iz občinskih proračuna, tretji pa od gospodarskih organizacij. Sklep skupščine bi moral biti, da bi

dajale gospodarske organizacije po svojih zmognostih, najbolje pa bi bilo, če bi dajale en procent od lastnega bruto dohodka. Za nemo- tno delo vseh telesnokulturnih or- ganizacij v novomeški občini bi bi- lo potrebno 16 milijonov. Sem ni- so vštete investicije za popravila in gradnje. Prav tako je skoraj zanesljivo, da novega doma tele- sne kulture še ne bomo kmalu imeli, kajti sredstva so občutno pre- majhna. Svet je sprejel sedemletni načrt, ki pa ga občinska skupšči- na še ni potrdila.

SOLSTVO — TELESNA KULTURA NA NACLI

Profesor Jože Gionar je govoril o telesni kulturi v šolstvu. Povedal je, da ima precej mladinne tele- sne okvare, ker se ne ukvarjajo s telesno vzgojo. Prav tako je po- udaril, da v bodoče ne bi smeli več graditi šol brez telovadnice. Telesnovzgojnega kadra v šolstvu je iz dneva v dan manj, ker so pla- čani še slabše od ostalih prosvet- nih delavcev. Zavrzel se je za št- pendiranje na srednjih in visokih šolah za telesno vzgojo. Na koncu je poudaril, da bodo tudi v šolah morali bolj skrbeti za telesno vzgo- jo, prav tako kot bodo morali tudi v podjetjih vedno bolj skrbeti za rekreacijo. Robert Romih je na- čel problem šolanja amaterskih in- struktorjev in trenerjev. ObZTK namreč šola vsako leto precej mladih ljudi in jih pošilja na te- čaje, vendar jih le malo potem dela. Prav tako občutno primanj- kuje sodniškega kadra.

KDO BO PREVZEL SPORTNE OBJEKTE?

Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje športnih objektov. Pri- sotni so bili mnenja, saj jih pre- vzame ObZTK. Predstavnik občins- ke zveze pa so poudarili, da jih lahko prevzamemo le pod pogojem, da jim zagotovijo sredstva za nj- hovo vzdrževanje in nove gradnje.

Res je, da je opazen precejšen na- predek v financiranju telesnovzgoj- nih organizacij. Leta 1961 je ObZTK dobila manj kot 1 milijon sredstev, letos pa že nad 6 milio- nom in pol. To pa je še vedno premalo, da bi vzdrževala 54 orga- nizacij z nad 5.000 člani. Zato je seveda jasno, da brez sredstev tu- di objektov ne more prevzeti.

Pareč je tudi problem smučarjev, ki so v Crmošnjicah naredili prvi smučarski in rekreacijski center. Lani in letos so tudi dogradili vleči- nice, ki bo verjetno obratovala že ob začetku sezone. Letos priprav- ljajo tečaje v občinskem in okraj- nem merilu, prvenstva in Paderšič- ōev pokal, na katerega bodo povabi- li tudi vse najboljše naše smu- čarje. Program dela je še sestavl- jen, odprto pa je vprašanje pla- čila vlečnice. Pred gradnjo sta namreč občinski skupščini Novega mesta in Crmošnjica zagotovili sred- stva, ki pa jih po enem letu še zno- raj ni. Tako je ObZTK še dan- es dolžna 9 milijonov dinarjev.

SAMOSTOJNI SKLAD — NAJBOLJŠA RESITEV

Alojz Serini pravi: »Če smo spravi- li vprašanje telesne kulture na dnevi red občinske skupščine, to dovolj jasno dokazuje, da se za naše delo zanimajo tudi pri občins- ki skupščini. Zdi se mi, da bomo mnogo lažje delali, če bomo imeli stalen dohodek v lastnem skladu. Tako bomo vedeli, koliko imamo denarja, tako pa bomo hitreje tudi vedeli, kako ga bomo najbolje po- rabili. V sedemletnem načrtu je

Novomeški študentje na III. zletu

Te dni je novomeški študentski klub dobil povabilo za sodelova- nje na tradicionalnih igrah Brat- stvo-enotnost. Prireditelji iger za 1965. leto, ki bodo tretje po vrsti, so študentje iz Pančeva. Razen domačinov in Novomešanov bodo sodelovali še študentje iz Banja Luke, Bitolja, Karlova, Jajca in Ti- tograda. To je lepo priznanje no- vomeških študentov, ki bodo tako zastopali Slovenijo na tretjih igrah.

Množična udeležba semiške Iskre

Tekmovanja drugih delavskih iger v Crmošnjici se nadaljuje- jo. Največje zanimanje je tokrat vladalo za kegljanje, kjer je semiška Iskra prijavila kar devet ekip. Doseganje tekmo- vanje je že pokazalo, kako si kolektivni želijo rekreativnega športa! V Iskri je tako že do zdaj tekmovala ena tretjina vseh zaposlenih. Tekmovanje v odbojki, ki je zdaj v teku, se je razširilo na osem ekip, ker sta se prijavili še ekipi Belta in Rudnika. Odigrani sta bili dve koli, ekipe pa so moč- no izenačene, saj se večina tek- m končuje z rezultati 3:2. Dosegani rezultati: Belt — Obrtniki 3:2, Iskra — Zora 3:2, Obrtniki — Zora 3:0, Ob- čina — Elektro 3:2, Belt — Rudnik 3:1, Rudnik — Gozd- ni obrat 2:3. Tekmovanje se bo nadaljevalo januarja. M-k

Zmaga

Novomešanov

V počastitev dneva JLA so se v prijateljskem namizno- niškem srečanju pomerili igralci Kapskega mesta in JLA. Sled- nje je okrepljen Novomešan Kaps. Predstavnik Novomešan- ov so bili precej boljši nas- protniki in so z lahkim zma- govali; preglavo jim je povzročal le Kaps, ki je tudi do- segel edini dve zmagi za JLA. Rezultat je bil 5:2 za Novo me- sto, posamezna srečanja pa so se končala takole: Uhl — Dušanovški 2:0, Berger — Kaps 1:2, Picek — Žilka 2:0, Berger — Dukadinovski 2:0, Uhl — Žilka 2:0, Picek — Kaps 0:2 in Berger — Žilka 2:0. Ne- porazena sta ostala Uhl in Kaps.

A. ARKO

za vsako leto namenjenih preko 45 milijonov za telesno kulturo. Mi- jih za samodejavnost potrebujemo 16, če jih bomo dobili, potem sem prepričan, da bomo dobro delali!

JOZE SPLIHAL

Najmanjši Pišečani so postali pionirji

28. novembra smo imeli v Pišečah proslavo v počastitev dneva republike. Ta dan bo mnogim cicibanom ostal v spominu, saj so bili slovesno sprejeti v pionirsko orga- nizacijo.

Načelnica odreda »Maksa Pletersnik«, Rezička Černelc, je učence prvih razredov naj- prej seznanila z nalogami in dolžnostmi pionirja, nato so pred pionirsko zastavo opravi- li zaobljubo. Starejši pionirji so jim pripeli rdeče rutke in jim nadeli pionirske kape, vsakemu posamezniku pa so ob tej priložnosti čes- titali nacimna odreda, vo- ajevca pionirskega odreda Antica Hribar in ravnatelj šole. V imenu občinske Zveze prijateljev mladine je nove pionirje pozdravila tovarišica Ostričeva.

Po končani proslavi so šli pionirji prvih razredov s svo- jimi starši v šolo, kjer jim je DPM pripravilo skromno zakusko. Tuč tam so spet sprejemali čestitke; v imenu DPM jim je vstopila Minka Kene.

Pionir Stanko iz Odreda »Maksa Pletersnik«, Pišece

KEGLJANJE

SAMO PIONIR BREZ PORAZA

V nadaljevanju zimske kegljaške lige so bili doseženi naslednji rezul- tati: Iskra I : Pionir I 283:438, Bolnica : Vseh devet II 324:293, Zeleznikar I : Iskra II 379:293, Luknja I : Elektro 342:287, Pionir II : Zeleznikar II 363:336, Vseh devet I : Luknja I 389:325, Zeleznikar II : Pionir (2) 343:259, Luknja I : Pionir II 383:378, Pionir (2) : Vseh devet I 402:315, Pionir (2) : Vseh devet I 394:371, Vseh devet II : Iskra I 325:349. Ekipa Pionirja je v odličnih srečanjih premagala Zeleznikarja in Vseh devet ter ostala edina neporazena ekipa. Zdej ima dve točki naskoka pred ekipo Vseh devet, ki je na dru- gem mestu.

ZROP — JLA 368:302

Tradicionalna kegljaška tekma med aktivnimi oficirji novomeške garnizije JLA in aktivnim ZROP Novo mesto, ki je bila v počasti- tve dneva JLA, se je končala z zmago rezervnih oficirjev. Rezul- tat je bil 368:302. Prehodni pokal je v trajno last prejela ekipa ZROP. Na istem turnirju so kegljaci No- vega mesta premagali Bršlin s 366:361.

TROJKI PIONIRJA PRVO MESTO

Trojka Pionirja v postavi Hren, Židenek in Mrzлак je osvojila pr- vo mesto v tekmovanju trojke za leto 1964. Drugo mesto so osvojili kegljaci Bolnice, tretja pa je bila druga ekipa Pionirja. Vse tri ekipe so dobile spominske plakete. jm

ZDRAVNIK VAM SVETUJE

POAPNENJE ŽIL

Arterioskleroza ali poapnenje žil je bolezen, ki se s prvimi začetki pojavlja že v tretjem človekovem de- setletju, razvije pa se v pozni zreli dobi. Obole žile utripalnice, točneje — njihove stene. V njih se najprej kot rumene pege naberejo maščobne snovi, pozneje pa še apno. Žile postanejo trde in krivencaste.

Nek znanstvenik je zapisal, da je poapnenje žil »maščevanje požrtih prašičev«. Res je, da svinina in svinjska mast pospešujeta to bolezen. Res pa je tudi, da se razvije posebno pri ljudeh, katerih starši so bili arteriosklerotični. Bolezen je torej tudi dedna, vsaj nagnjenost k bolezni.

Zanimivo je, da z delom bolj obremenjeni deli orga- nizma prej zbole. Tako so pri ročnih delavcih prizade- te predvsem roke, pri duševnih pa možgani. Se- veda to niso vsi vzroki, teh je še več.

Najbolj pogosto oboli največja arterija človeškega telesa, aorta. Zaradi tega se pokvari srce. Poapnenje žil na okončinah ni posebno nevarno, čeprav lahko dela težave. Vendar se zaradi poapnenja žil na nogah razvije lahko posebna bolezen, da zaradi premajhne- ga dotoka krvi v noge bolnik nenadno pri hoji obstane, ker ga je zagrabil krč. Čim se je ustavil, bolečina mine. Čez čas gre spet naprej. Nekdo je to opisal tako: »Starejši tovariš se ustavi in gleda ptičke, ki jih ni.« Pozneje se iz tega lahko razvije takoimeno- va gangrena, ko del okončine začne odmirati, ker ni- ma dovoda krvi. Pri poapnenju možganskih utripalnic opazimo, da se bolnik težje koncentrira, da mu peša spomin, da ima vrtoglavico in včasih pade v krajšo nezavest. Poapnenje srčnih žil povzroča napade bole- čin v prsih s smrtnim strahom, da bo vsak čas vsega konec, občutek tesnobe v prsih in kratko ter naporno dihanje. Poapnenje žil v ledvicah in arteriolah pa po- meni visok krvni pritisk z vsemi njegovimi nevšeč- nostmi.

Zdravljenje poapnenja žil moramo prepustiti zdrav- niku in upoštevati njegova navodila. Omejiti se mo- ramo v telesnem in duševnem napornem delu, dieta naj bo brez svinjine in svinjske masti, soliti je treba malo, čaj, kava, alkoholne pijače in ostre začimbe moramo opustiti. Zdravila moramo jemati redno.

Dr. B. O.

Šport minulega tedna v Kočevju

V počastitev praznika JLA je bilo v Kočevju več športnih pri- ditev, ki so pritegnile precej mladi- ne in občinov. Doma telesne kul- ture je bil prizorišče raznih prijate- ljskih tekmoval, ki so hitro in hkrati potekala v vseh prostorih.

Pripadniki garnizije JLA iz Rib- nice, ribniški rezervni oficirji ter njihovi kolegi iz Kočevja so se po- merili v streljanju z zračno puško, kegljanju in namiznem tenisu. REZULTATI: STRELJANJE (ekipa po 5 moč, vsak po 5 nabojev): 1. občinski strelski odbor Kočevje (789 krogov), 2. rez. oficirji Kočevje (756), 3. ekipa garnizije Rib- nica (753), 4. strelska družina Rib- nica (660). — Posamezniki: 1. Franc Novak (Koč.) 170 krogov, 2. Tomo Vučimilović (Rib.) 168, 3. Ivan HHI (Koč.) 165, 4. Mirko Ludvig (Rib.) 164.

NAMIZNI TENIS

TVD Partizan Kočevje (mladin- ci) — garnizija JLA Ribnica 2:8. Zupančič iz Ribniške garnizije je trikrat zmagal in tako nagnil utež zmage na ribniško stran.

SAH

Sahisti so se pomerili na večjih deskah in dosegli: 1. mesto: gar- nizija JLA Ribnica, 2. rez. oficirji Kočevje, 3. rez. oficirji Ribnica.

ŠAH

Slaba uvrstitev najboljših

Rednega mesečnega brzotur- nirja Bahovskega kluba »Milan Majcen« v Sevnici se je udele- žilo 11 igralcev. Zmagal je Maurer, ki je zbral 10 točk. Za njim so se zvrstili Dravten- šek, Gačnik, Brelih, Leskovar itn. Nekateri favoriti so se tokrat zelo slabo uvrstili. J. M.

OBRTNI SERVIS SEMIČ

razpisuje

2 ŠTIPENDIJI

za 2. in 4. letnik srednje tehnične šole — strojni oddelek.

PONUDBE POSLJITE NA OBRTNI SERVIS SEMIČ.

Hkrati vošči delovni kolektiv ob vstopu v novo leto 1965 vsem svojim strankam, kupcem, naročnikom in vsem delovnim ljudem naše domovine!

RADIO LJUBLJANA

VSAR DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETER, 25. DECEMBRA: 8.05 Mala parada jugoslovanske orke- stralne glasbe. 8.55 Pionirski teh- nik. 10.15 Komorni zbor RTV Lju- bljana poje pod vodstvom Slavka Zlatiča. 10.35 Novost na knjižni polici. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Milan Hafner: Proizvodnja mleka v ko- operaciji. 12.30 Iz oper starih moj- strov. 15.30 Poje zbor Tridinten- skih alpinistov. 15.45 Novo v zna- nosti. 16.15 Revija naših pevcev zabavne glasbe. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.10 Za ljubitelje jazza.

SOBOTA, 26. DECEMBRA: 8.05 Pojeta mariborski ženski kvintet in moški vokalni kvartet iz Ljub- ljane. 9.25 Mladi glasbeniki glas- bene šole Rakovnik-Vič pred mi- krofonom. 9.45 Četrte ure z latin- ko ameriškim melodijski. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Radijska kmečka univerza — Jože Paradž: Raziskovanja na področju evapo- transpiracije. 12.30 Med gledalci domače glasbe. 14.05 Odlomki iz slovenskih in hrvaških oper. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in po- zdruvajo. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Pesmi in ples jugoslovanskih narodov. 18.45 S knjižnega trga. 20.00 »Modrostrni zobe« (mladinska oddaja). 21.00 Zaplešite z nami. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 27. DECEMBRA: 7.40 Pogovor s poslušalci. 8.00 Mladin- ska radijska igra — Janek Ribičič: Čuček in dedek Mráz. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo

— I. 10.00 Se pomnite, tovari- ši... Rodoljub Colaković — Franc Forstnerič: V noveletnem snegu. 10.30 Posnetki partizanskega zbra- srečanja Kosovel na »Partizan- skem srečanju leta 1953 na Okrog- licah. 11.40 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas 14.00 Danes popoldne. 16.00 Humoreska tega tedna — J. Verh: Zakaj je morje slano. 17.30 Ra- dijska igra — Fred von Hoerschel- mann: Solina. 20.00 Naš nedeljski sestanek. 22.10 Melodije za lahko noč.

PONEDELJEK, 28. DECEMBRA: 8.05 Jutrarnji divertimento. 8.55 Za mlade radovedneže Cvetlice na razstavi. 10.15 Pisan orkestralni intermezzo. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Martin Mis: Katera sredstva bomo naročali za varstvo vinske trte za prihajajoče leto. 12.30 Domače in tuje virtuoznosti. 14.05 Pol ure s francoskimi opernimi pevci. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in po- zdruvajo. 15.30 Tisoč pisanih tak- tovo leto. 17.05 Glasbena krizan- ka št. 6. 20.45 Godalni kvartet Dr- žavne visoke šole za glasbo iz Kölna. 22.10 S popevkami po svetu.

TOREK, 29. DECEMBRA: 8.05 Igrajo vam Veseli planšarji in trio Vilija Petriča. 9.45 Četrte ure z majhnimi zabavnimi ansambli. 10.15 Glasbeni seljem. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Radijska kmečka univerza — Inž. Radoj Jenčič: Problem suženja poljskih pridel- kov v Sloveniji. 12.15 V novem letu mnogo sreče. 12.30 Iz koncer- tov in simfonij. 13.30 Lepe melo-

NAMIZNI TENIS

Rednega letnega občnega zbora RD iz Brežic se je 13. decembra udeležilo 10.107 članov. S tajnim glasovanjem so izvolili nov od- bor. V občinski razpravi so govorili o neracionalnem izkoriščanju sred- stev. Predsednik obč. skupščine Milan Sepetovec je med drugim poudaril, da je ribiška družina malo, ker ni imela načrtov, zamu- dila lepo priložnost, da bi dobila sredstva, ki so jih zato numeril lovacem. Govorili so o razširjajo- čem se divjem lovu, o novih čl- nih; sprejeli so disciplinski pra- vnik; ki ga do zdaj ni bilo. Pre- cej so govorili tudi o umazanji Savi, ki jo zadržujejo nekateri industrijski obrati. Spomnili bo- do želeli graditi nov ribnik v Pri- lipah. Za dolgoletno delo v RD sta Anton Lepšina in Andrej Hri- bar dobila priznanje vsega član- stva: proglašena sta bila za čast- na člana družine.

SAH

Okrajnega brzopoteznega prven- stva, ki je bilo 13. decembra v Celju, se je udeležilo 8 ekip. Cel- ljani so izgubili le 1,5 točke in so zanesljivo zmagali. Brežičani so presenetili; bili so četrti za SK »Savinjski« in SK Zalec. Najbolj- ši posameznik je bil Može, ki je izgubil le eno točko. Prve tri ekipe so bile nagrajene.

Na turnirju za deseto četrte kategorije so bila odigrana štiri kola, vendar favoriti nimajo glavi- ne besede.

ROKOMET

Vse ekipe rokometne sekcije že pridno vadijo, tako da spomnili ne bo nepredvidenih spodrsljav. Odbor poziva tudi ostalo mladino, naj se vključa med rokometce!

G. GERJEVIČ

dije — Iskrine želje. 14.35 Pet mi- nut za novo pesnico in pozdravi za mlade risarje (R. Gobec: Bele svezinke). 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.45 Na mednarodnih krizprijeh. 20.00 Naši umetniški muzicantje. 20.30 Radijska igra: Alfred Andersch: Voznik pobegnli. 23.05 Nočni koncert z deli jugo- slovanskih skladateljev.

SREDA, 30. DECEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 8.55 Pisan svet praviljo in zgodbi — H. C. Andersen: Deklica z vžgalicami. 9.10 Komor- ni zbor RTV Ljubljana poje sklad- na ruskih romantikov. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Jo- že Purian: Tema iz vinarstva. 12.30 Dvospetvi ljubezni. 13.30 Ve- dre melodije pred novim letom. 14.35 Kaj in kako pojo mladi pevci pri nas in po svetu. 15.30 Okrogli in domače v domačem ritmu. 17.05 Slovenski reproduktivni umetniki v preteklosti in danes. 18.15 Iz fonoteke Radia Koper. 20.20 Dvajset minut s plesnim orkestrom RTV Ljubljana. 22.10 Go- dala in zabavni zbori.

ČETRTEK, 31. DECEMBRA: 8.05 Jutrarnji zabavni zvoči. 9.45 Pihalna godba Ljudske mlíce. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Naše znane novo- letne jedi, ki jih še dolgo nismo jedli... (reportaža). 12.30 Z valč- kom in polko v Silvestrovo. 13.30 Z melodijami čez hrib in dol. 14.05 Iz repertoarja slovenskih opernih pevcev. 14.35 Naši poslušalci čes- titajo in pozdravljajo. 18.00 In še za slovo staremu letu. 20.00 Slo- venske večerice 1964. 22.10—24.00 Z vedrimi melodijski in Silvestro- vo. 24.00 SREČNO 1965. 00.05 Prvi ples v Novem letu. 01.00 Za staro in mlado. 02.00 Moderni ritmi — moderni časi. 03.00—04.00 Spom- ni in želje.

INDUSTRIJA OBUTVE - NOVO MESTO

Za novoletne nakupe se najtopleje priporočamo v vseh svojih prodajalnah, hkrati pa želimo potrošnikom Dolenjske, Bele krajine in Spod. Posavja vso srečo v novem letu!

VOSCI SRECE,
ZDRAVJA IN
ZADOVOLJSTVA
V NOVEM
LETU!

VSEM PREBIVALCEM
KOSTANJEVICE
IN OKOLISKIH VASI
ZELI SREČNO
NOVO LETO

TRGOVSKO PODJETJE

DOLENJKA

NOVO MESTO

KOLEKTIV
ZDRAVSTVENEGA
DOMA
NOVO MESTO

vošči sreče in mnogo delovnih uspehov
v letu 1965!

SPLOŠNO
KLEPARSTVO
KOSTANJEVICA
NA KRKI

TURIST HOTEL SREMIČ - KRŠKO

Vsem svojim gostom želi srečno novo leto
in se jim še nadalje priporoča

VSEM DELOVNIM
KOLEKTIVOM
ZELI V NOVEM LETU
SE MNOGO USPEHOV

SPLOŠNO
OBRTNO PODJETJE
KRŠKO

SRECE,
USPEHOV
IN ZADOVOLJSTVA
ZELI
V LETU 1965
DELOVNI KOLEKTIV
PODJETJA

TRANSPORT
KRŠKO

VSEM KMETOVALCEM NA SVOJEM
OBMOČJU ZELI V NOVEM LETU SE VEČ
USPEHOV IN SE BOLJSEGA
SODELOVANJA

KMETIJSKA
ZADRUGA
KRŠKO

Vsem tovarišicam in tovarišem, želim
slenim v delovnih kolektivih, vsem
zasebnikom in drugim občanom vo-
ščimo srečno leto 1965 z željo, da bi
se še nadalje trudili za dvig življenjske
ravn!

OBČINSKA
SKUPŠČINA
KRŠKO

● OBCINSKI ODBOR SZDL ● OBCINSKI KOMITE ZK ●
● OBCINSKI KOMITE ZMS ● ZDRUZENJE BORCEV NOV ●
● OBCINSKI SINDIKALNI SVET

INDUSTRIJA ZA PREDELAVO PAPIRJA,
KARTONA IN LEPENKE

PAPIRKONFEKCIJA
KRŠKO

SE PRIPOROČA TUDI VNAPREJ
IN ČESTITA OB VSTOPU V LETO 1965!

SREČNO NOVO LETO ŽELIJO

ISKRA - KRANJ

OBRAT UPOROV
ŠENTJERNEJ
IN DELOVNA
ENOTA
ŽUŽEMBERK

ČESTITATA VSEM
DELOVNIM LJUDEM,
POSEBNO PA
PREBIVALCEM
SENTJERNEJSKE
DOLINE IN
SUHE KRAJINE!

PRISRČNE ČESTITKE
Z NAJLEPSIMI
NOVOLETNIMI
ZELJAMI POSILJA

DELOVNI KOLEKTIV

VALVASORJEVE
TISKARNE
IN
KNJIGOVEZNICE
KRŠKO

DELOVNI KOLEKTIV, ORGANI UPRAVLJANJA IN UPRAVA
INDUSTRIJE IN RUDNIKOV NEKOVIN

KREMEN - NOVO MESTO

ZELIJO SREČNO NOVO LETO IN NADALJNJIH USPEHOV
V PROIZVODNJI VSEM GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM
NA DOLENJSKEM!

DELOVNI KOLEKTIV

LESNEGA KOMBINATA NOVOLES NOVO MESTO

VOSCI SREČO IN NOVIH USPEHOV
VSEM KOLEKTIVOM LESNE
STROKE IN VSEM DELOVNIM
LJUDEM!

Prisrune novoletne
čestitke pošilja vsem
prebivalcem Dolenjske,
Bele krajine
in Spod. Posavja

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

KMETIJSKA ZADRUGA KOSTANJEVICA NA KRKI

z obrati: VINSKA
KLET, MESNICA in
POSESTVO

želi v novem letu vsem
kmetijskim proizvajalcem
kar največ osebnega
zadovoljstva!

PRISRUNE
NOVOLETNE
POZDRAVE
IN
ČESTITKE
POŠILJA
KOLEKTIV
PODJETJA

ISKRA

K r a n j - TOVARNA USMERNIŠKIH NAPRAV

voščil ob vstopu v leto 1965 vsem delovnim ljudem!

NOVO MESTO

OPREMALES
NOVO
MESTO

SREČNO NOVO LETO VOŠČIJO:

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM
SE PRIPOROČAMO TUDI V NOvem LETU
IN JIM ŽELIMO VSO SREČO!

KOLEKTIV
OBRTNEGA PODJETJA

ELA NOVO MESTO

Obiščite nas v novoletnih dneh —
zadovoljni boste s postrežbo!

VSEM GOSTOM OBILO SREČE!

HOTEL GRAD MOKRICE

TRGOVSKO PODJETJE

HMELJNIK

NOVO MESTO

Ob 15-letnici obstoja podjetja objub-
ljamo, da si bomo še vnaprej priza-
devali zadovoljiti svoje stranke, kate-
rim čestitamo za novo leto 1965!

AVTOTRANSPORTNO SERVISNO
PODJETJE

PREVOZ BREŽICE

ŽELI SREČNO LETO 1965 VSEM SVOJIM
POSLOVNIM ZNANČEM IN POTROŠNIKOM!

KOLEKTIV SPLOŠNEGA TRGOVSKEGA PODJETJA

LJUDSKA POTROŠNJA - BREŽICE

SE Z VSEMI SVOJIMI POSLOVALNICAMI PRIPOROČA IN VOŠCI SVOJIM STRANKAMI!

KNJIGOVODSKI CENTER

ČRNOMELJ

PARNA PEKARNA ČRNOMELJ — VALJČNI
MLIN ČRNOMELJ — BRIVSKO FRIZERSKO
PODJETJE ČRNOMELJ — TAPETNIŠTVO
IN DEKORATERSTVO ČRNOMELJ

žele srečno leto 1965!

SREČE, NOVIH USPEHOV IN LEPŠEGA ŽIVLJENJA VSEH DELOVNIH
LJUDI ŽELI

KOLEKTIV

TOVARNE POHIŠTVA BREŽICE

PREBIVALCEM OBCINE KOČEVJE IN RIBNICA ŽELI VSO SREČO
V NOvem LETU

VODNA SKUPNOST KOČEVJE - RIBNICA

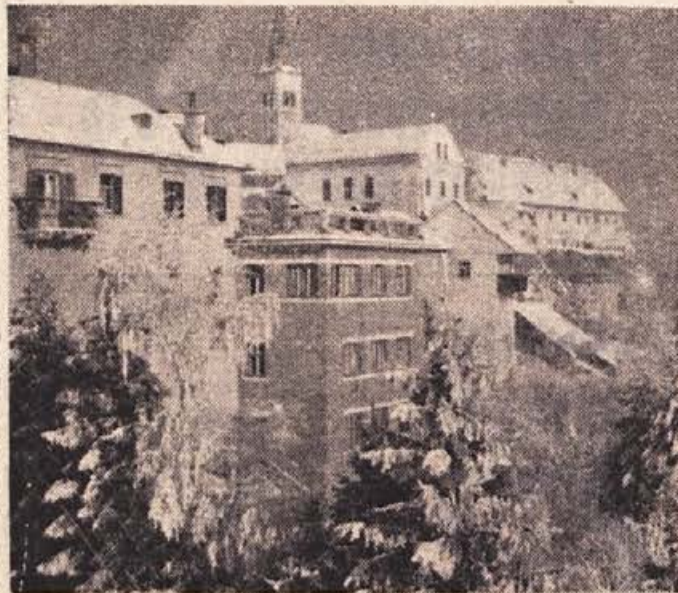

VSO SREČO
V NOvem LETU
VOSCI
KOLEKTIV

PLETILNICA ŽIČNIH MREŽ SODRAŽICA

VSEM BREŽICANOM
IN PREBIVALCEM
DOMAČE OBCINE,
POSEBNO PA SVOJIM
POSLOVNIM ZNANČEM
ŽELI SREČE
IN USPEHOV
V LETU 1965

OPEKARNA BREŽICE

OBČINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI KOMITE ZMS
ZDRUŽENJE BORCEV NOV

čestitajo vsem delovnim ljudem v domači občini za Novo leto in jim želijo v letu 1965 še več uspehov na gospodarskem in kulturnem področju, v zdravstvu, šolstvu, gostinstvu in turizmu, v trgovini in obrti!

DELOVNI KOLEKTIV
PODJETJA

VODOVOD NOVO MESTO

VOŠČI
ZA NOVO
LETO 1965
VSEM
SVOJIM
STRANKAM!

Vso srečo v novem letu voščijo:

PETROL

LJUBLJANA -
SKLADIŠČE

NOVO MESTO

SE TUDI V NOVEM
LETU PRIPOROČA
VSEM SVOJIM POSLOV-
NIM PRIJATELJEM
IN VOZNIKOM
MOTORNIH VOZIL,
KATERIM POSILJA
PRISRČNA VOŠČILA!

BELOKRANJSKA ŽELEZOLIVARNA IN STROJNA TOVARNA

BELT ČRNOMELJ

POSILJA ISKRENE NOVOLETNE
POZDRAVE IN ČESTITKE
VSEM BELOKRANJCEM,
ZLASTI PA SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM DOMA IN V TUJINI!

DELOVNI KOLEKTIV, ORGANI
UPRAVLJANJA IN UPRAVA PODJETJA

ŽELEZNIŠKEGA TRANSPORTNEGA PODJETJA NOVO MESTO

želijo vso srečo v prihodnjem letu vsem delovnim
ljudem Dolenjske, Bele krajine in Spod. Posavja!

Novoteks

TEKSTILNA TOVARNA NOVO MESTO

Tudi v letu 1965 si bomo pri-
zadevali s svojimi proizvodi za-
dovoljiti potrošnike in odjemal-
ce! Se bolj kot doslej pa se
bomo trudili za dvig storilnosti,
povečanje osebnih dohodkov in
za lepše življenje vsega kolekti-
va. Ob vstopu v leto 1965 iskre-
no želimo srečo, uspehe in za-
dovoljstvo vsem delovnim lju-
dem naše domovine!

OBRTNO KOMUNALNO PODJETJE ČRNOMELJ

vošči vsem kar največ osebnega zadovoljstva
in sreče v prihodnjem letu!

NOVIH USPEHOV V LETU 1965 ŽELI

ZAVOD ZA UPRAVLJANJE DRUŽBENEGA PREMOŽENJA NOVO MESTO

VSEM DELOVNIM ORGANIZACIJAM NA PODROČJU OBČINE, OBČANOM VSEH POKLICEV V GOSPO-
DARSTVU IN DRUŽBENIH SLUŽBAH, KAKOR TUDI MLADINI, GOSPODINJAM IN KMETOM VOŠČIMO
SREČNO IN USPEHOV POLNO LETO 1965!

OBČINSKA SKUPŠČINA

Občinski odbor SZDL
Občinski komite ZK
Združenje borcev NOV
Občinski komite ZMS
Občinski sindikalni svet

ČRNOMELJ

KMETIJSKA ZADRUGA BIZELJSKO

SE PRIPOROČA KMETOVALCEM TUDI V LETU
1965 IN JIM IZ SRCA ŽELI VSO SREČO, ZADO-
VOLJSTVO IN ŠE MNOGO USPEHOV PRI DELU!

ELEKTRO

LJUBLJANA, ENOTA
NOVO MESTO

ŽELI VSO SREČO V PRIHODNJEM LETU VSEM
POTROŠNIKOM ELEKTRICNE ENERGIJE!

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE

POTROŠNIK - ČRNOMELJ

SE Z VSEMI SVOJIMI POSLOVALNICAMI
ŠE NADALJE PRIPOROČA ZA NAKUP IN VOŠCI
VSEM SVOJIM ODJEMALCEM SREČNO
IN USPEŠNO LETO 1965!

VSEM STALNIM IN OBČASNIM GOSTOM
SE TUDI V LETU 1965 ŠE NADALJE
PRIPOROČA KOLEKTIV

GOSTINSKEGA PODJETJA HOTEL

METROPOL

NOVO MESTO

NOVOMEŠKA OPEKARNA
ZALOG

SREČO,
ZADOVOLJSTVO
IN NADALJNI
DVG STANDARDA
VSEM DELOVNIM
LJUDEM NAŠE
DOMOVINE
ŽELI

Vso srečo v novem letu!

V letu 1965 želimo vsem
delovnim ljudem v Beli
krajini kar največ no-
vih proizvodnih uspehov,
vsem prebivalcem pa
mного osebne sreče in
zadovoljstva!

KMETIJSKA ŠOLA GRM NOVO MESTO

ČESTITA ZA NOVO LETO
VSEM DELOVNIM OBČANOM

DELOVNI KOLEKTIV

SPLOŠNEGA MIZARSTVA DVOR

pošilja tople novoletne čestitke vsem prebivalcem Dolenjske in Suhe krajine, hkrati pa se še nadalje priporoča svojim poslovnim prijateljem!

LITOŽELEZNA
INDUSTRIJA

LIČ

ČRNOMELJ

Za novo leto 1965 pošiljajo iskrena voščila z najlepšimi željami:

OBČINSKA SKUPŠČINA

TREBNJE

OBČINSKO SODIŠČE
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE ZK
OBČINSKI KOMITE ZMS
ZDRUŽENJE BORCEV NOV
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
TER VSE DRUGE MNOŽIČNE
ORGANIZACIJE

PREBIVALCEM
MOKRONOGA IN
VSEH OKOLIŠKIH
VASI SE TUDI
V LETU 1965
PRIPOROČA
ZA NAKUP IN JIM
ČESTITA

TRGOVSKO PODJETJE "MERCATOR" —
POSLOVNA ENOTA

TRŽAN-MOKRONOG

SVOJE USLUGE PRIPOROČAMO TUDI
V PRIHODNJE IN VOŠCIMO V NOVM LETU
VSO SREČO VSEM SVOJIM POSLOVNIM
ZNANCEM, ZLASTI PA POTNIKOM
NA NAŠIH AVTOBUSIH!

AVTOPROMET
TUZEMSKA
ŠPEDICIJA

GORJANCI NOVO MESTO-STRAŽA

Obilo sreče in uspehov
v novem letu želita:

GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE MIRNA na Dol.

se z vsemi svojimi obrati pridružuje čestitkam
delovnih kolektivov za Novo leto,
še posebej pa želi sreče in uspehov vsem
prebivalcem Mirenske doline!

KMETOVALCEM NA SVOJEM PODROČJU
ISKRENO ŽELI BOLJŠO LETINO,
VEČJIH DONOSOV IN BOLJŠEGA ZASLUZKA
V LETU 1965

OBRTNO PODJETJE KOVINO- PLAST

OBRTNO NABAVNO
PRODAJNA ZADRUGA
METAL

JESENICE
na Dolenjskem

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

Vsem telefonskim naročnikom in koristnikom PTT uslug,
kakor tudi vsem poštnim vlagateljem želi v novem letu
še več uspehov pri delu in osebne zadovoljstva

KOLEKTIV

PODJETJE ZA PTT PROMET NOVO MESTO

MIZARSKO
PODJETJE
HRAST
ŠENTLOVRENC

VOŠCI OB VSTOPU
V LETO 1965 VSEM
DELOVNIM LJUDEM!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 25. decembra — Dušan Sobota, 26. decembra — Stefan Nedelja, 27. decembra — Janez Ponedeljek, 28. decembra — Zivko Torek, 29. decembra — Tomaž Sreda, 30. decembra — Branimir Četrtek, 31. decembra — Silvester

ČESTITKE

Jožetu Lukšiču iz Novega mesta čestitajo za 64. rojstni dan žena in otroci

Nasi dragi Tončki in njenemu možu Tonju Ježu iz Bralorna v Kanadi želijo v novem domu zdravja in veselja v letu 1965: ata, Punika, Mimica z možem, Jože, Janez in Silvester iz Nemčije. Od Drageta in Mimice koš poljubčkov.

Dragi mami Mariji Luzar iz Gobra 37 želijo za njen 70. rojstni dan vse najboljše, še na mnoga zdrava leta

Stefki Čedelci iz Regerče vasi pri Novem mestu želi za njeno dvojno praznovanje vse najboljše brat Peter, ki služi vojaški rok v Aleksincu Lep pozdrav vsem domačim!

Dragi ženi Stefki Čedelci iz Regerče vasi želijo za dvojno praznovanje vse najlepše, največ pa zdravja

Skrbnemu očetu Janezu Klemenčiču iz Zdinje vasi 26 letno čestitam za 70letnico in mu želimo: še na mnoga leta!

PREKLIC

Podpisana Antonija Kobetič iz Brezja preklicujem žaljivke, ki sem jih izrekla zoper Slavico Muhvič iz Brezja

PRODAMO dve ogradi polkavca. Potrč, Nad mirni 19-1, Novo mesto.

PRODAM DOBRO ohranjeno motorno kosilnico znamke RAPID. Anton Vidmar, Ragovo 5, Novo mesto.

UGODNO PRODAM kuhinjsko kredenco, divan, kuhalnik in razne gospodinjske predmete ter rožo filodendron. Marica Bartolj, Glavni trg 1, Novo mesto.

KUPIM MLATHNICO — trošilico z rožo, v dobren stanju. Anton Koba, Solišče 6, Dol. Toplice.

TRGOVSKO IZOBRAZEN, poštan in delaven fant, dobi stanovanje, Naslov v upravi lista, 764/64.

SPREJMEM DVA PECARJA za zunanja dela. Pecarstvo Ivan Zagar, Vodmatka 2/II, Ljubljana.

ISCEM GOSPODINJSKO pomočnico. Vidic, Majde Siic 16, Novo mesto.

ISCEM POSTENO dekle za varstvo dveh otrok. Dam hrano in stanovanje. Ugodna pralica. Anica Ambrož, Kranj, Luzarjeva ul. 13 (Primsko).

CLANI PRESERNOVE DRUŽBE! Dvignite knjige v petek in soboto od 9. do 12. ure pri Mariji Suhl, Novo mesto, Streliška 5!

V NOVO MESTU prodam za 15.000 din kuhinjsko mizo, 3 močne stole z naslonjalom, 1,80 metra dolgo klop in zidno polico. Vse dobro ohranjeno. Naslov v upravi lista.

PRODAM VIDLJIV, lep šteditnik. Bršlin 4.

ZRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA — Bolujete na želodcu, jetrih, žolcu, črevesju, prebavi? Poskusite z rogaško »Donata voda! Hvaležni boste temu naravnemu zdravilu! V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju »Hmeljniki« — telefon 21-129 in »Standard« — telefon 21-158.

BRZEŽICE: 25. in 26. 12. italijanski film »Snežuljica, črni princ in 7 kraljic«. 27. in 28. 12. angleški film »39 stopnic«. CRNOMELJ: 25. do 27. 12. češki film »Ali so se angelčki«. 29. in 30. 12. japonski film »Sanjuro«. DOL. TOPLICE: 26. in 27. 12. ameriški film »Drevo za obsejanje«. KOČEVJE — »Jadrani«: 25. do 27. 12. ameriški film »Moja draga Klementina«. 28. in 29. 12. jugoslovanski film »Ešalon dr. M.«. 30. 12. do 1. 1. 1965 jugoslovansko-nemški film »Winetour«. KOSTANJEVICA: 27. 12. angleški film »Krog prevare«. METLIKA: 25. do 27. 12. angleški film »Vso dolgo noč«. 30. in 31. 12. ameriški film »Zvezde noči«. MOLKRONOG: 26. in 27. 12. zahodnonemški film »Kralj čardaš«. NOVO MESTO »KRKA«: 24. in 25. 12. sovjetski film »Hambet«. 26. do 28. 12. italijansko francoski film »Aventure zimskih praznikov«. 25. do 27. 12. slo-

venski barvni film »Srečno, Kekci«. 29. in 30. 12. češki film »Smrt se imenjuje Engelchen«. OSILNICA: 27. 12. ameriški film »Tonka«.

PREDGRAD: 27. 12. madžarski barvni film »Lejla in Gabor«. RIBNICA NA DOL: 26. in 27. 12. italijanski barvni film »Rimska suznja«.

SEVNICA: 26. in 27. 12. italijanski film »Maščevanje Vikingov«. 30. 12. jugoslovanski film »Maček pod šlemom«.

STARA CERKEV: 26. in 27. 12. romunski film »Na valovih Donave«.

STRAŽA: 26. in 27. 12. italijanski film »Smrtin udarec«. TREBNJE: 26. in 27. 12. španski film »Viridiana«.

POTUJOČI KINO KOČEVJE predvaja domači film »Devet krogov«: 25. 12. ob 19. uri v Dolgi vasi; 26. 12. ob 19. uri v Ljaldolu; 27. 12. ob 16. uri v Banja loki; ob 19. uri v Kužlju, in ameriški film »Ko je vladala komedija«: 26. 12. ob 17. uri na Oneku; ob 19. uri v Koprivniku; 27. 12. ob 13.30 v Vimo-lju; ob 16. uri na Lazah in ob 19. uri v Mozlju.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Matični urad Novo mesto

V času od 14. 12. do 21. 12. je bilo rojenih 9 deklic in 10 dečkov. — Poročili so se: Anton Jakiš, delavec iz Borčevega, in Ana Srebrnjak, delavka iz Vel. Slatnika; Jože Skorja, osebni upokojenec iz Mostarja, in Franica Martinčič, gospodinja iz Drame; Roman Serianz, dentist, in Ivanka Skofljavec, uslužbenka, oba iz Ljubljane; Anton Skufca, uslužbenec iz Lopate, in Agata Antotič, delavka iz Starega loga. — Umrlj so: Mišena Jefer, otrok iz Reštanja, 7 mesecev; Ivanka Cesar, otrok iz Rdečega kala, 6 mesecev; Vlasta Koba, otrok iz Zabje vasi, 6 let.

Iz novomeške narodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Tončka Butala z Griča — Jožeta, Vilka Koprivec iz Krmelja — Janka, Ana Kocjan iz Gornjega Gričevja — Antona, Magdalena Pavlič iz Dolenjskih Toplic — Tanjo, Angelca Jerman iz Seia — Jožeta, Margareta Marjetič iz Brestanice — Matjaža, Bernarda Dragovan iz Praproti — Nevenko, Slavka Zupančič iz Smihela — Vojka, Martina Vrančar iz Rosalnice — Minko, Frančiška Hajdinjak s Kamne gore — Marijo, Marija Rataj iz Dolenje vasi — Marijo, Marija Jordan iz Kostanjevice — Tatjano, Anica Berk iz Prelesja — Andrejko, Rozalija Križ z Nove gore — Silvo, Anica Juršič iz Jablance — Tatjano, Kristina Robč iz Skočjana — Ivana, Magda Ristovski iz Bratina — deklica, Marija Kogovšek iz Ločne — deklica, Kristina Majcen iz Drape — deklica, Anica Zvegljič s Senovega — deklico, Francka Kelc iz Prečne — deklico.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Kristina Gorenc iz Drnovega — Janka in Metko, Marija Derenda iz Lenarta — Slavka, Ana Ivanšek iz Trebeža — Ireno, Marija Ban iz Globokega — Sinavka, Rozalija Ašič iz Gorice — Anico, Ivanka Savnič iz Brezine — Bojana, Jožica Robek iz Sevnice — Majo, Anica Zarn

Goljuf kot prijatelj, ljubimec in voznik

29. oktobra letos je prišel k Matiji Brodčariču v Gričje pri Crnomlju mlajši možič in se predstavil kot prijatelj njegovega sina Janeza, ki je zaposlen v drugem kraju. Neznane je očeta prepričal, da je sin Janez v stiski in da potrebuje vsaj 11.000 dinarjev. Toliko denarja pa Brodčarič ni imel, ampak je dal tujcu le 7.000 din.

Podoben možič se je 31. oktobra zjutraj oglašil pri Ivanki Stupar v Crnomlju, češ da je ljubimec njene sestre Danice. Potožil ji je, da je svojemu dekletu kupil krznen plašč, da pa mu je znaajkalo denarja. Ivanka mu je dala 11.000 dinarjev.

Takšnega tujca so imeli v gosteh tudi v drugih krajih. Družinam se je predstavil kot sofer, ki vozi vidne osebnosti, da pa se je moral sredi poti ustaviti zaradi defekta na vozilu. Ljudje so mu seveda verjeli in mu pomagali. Od njih je jemal denar kot posejilo, ki ga bo v nekaj dneh vrnil.

Kasneje pa se je zvedelo, da je to goljuf, precej spreten goljuf, ki so mu domala nasedli vsi, kjer je bil na obisku. Zvijanež je do bro poznal razmere v družinah, od katerih je izsiljeval denar. Dosednjo je pazil, da se brenknil na čustva ljudi. Čeprav je precej prepričevalno nastopal, kar naj bi izbrislalo sled za njim, so varnostni organi kmalu razvozljali štrno njegovih poti. Izkazalo se je, da je goljuf CIRIL GOLOB, 25. iz Kranja, ki se klati okrog brez zaposlitve. Poizvedbe za njim se nadaljujejo. Če bi se še kdaj oglašil možič take starosti in poskušal na že znani ali kakšen drug način izvahiti denar, naj ga občani prijavijo.

KDO JE VZEL DENAR?

Varnostni organi so pritrli Franca Likoviča in Julija Butala iz okolice Dragutina, ki sta bila 17. decembra večer skraj z Marjijo Stonič pri Antonu Strmu v Dobilčki gori pri Crnomlju. Strmske milice.

iz Nemške vasi — Edija, Gabri-jela Račić iz Skopje — Romana.

KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponorečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Franc Kraj, posestnik iz Telčic, si je na cirkularni poškodovano desno roko; Florjanu Hrenu, posestniku iz Ločne, je šlo kolo voza čez desno nogo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponorečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Janez Horjak, sin upokojenca iz Podgorja, je padel na poti in si poškodovano desno nogo v gležnju; Franc Kus, sin posestnika iz Poštene vasi, je padel in si poškodovano desno ramo.

OBVESTILA

Gostišče Ruperč vrh vabi!

Gostišče Ruperč vrh sprejema naročila za kolektivna silvestrovanja do 29. 12. 1964. Informacije dobite na tel. št. 21-404 ali 21-447.

Razpis delovnega mesta

Osnovna šola Stopiče razpisuje delovno mesto tajnice. Pogoj: srednja izobrazba.

Obvestilo o silvestrovanju

Društvo upokojencev Novo mesto obvešča svoje člane, da bo priredilo silvestrovanje v soboto, 2. januarja ob 19. uri v Domu JLA. Prireditve se lahko udeleži vsak osebni družinski upokojenec, ki je član društva ter njegov zakoniti drug. Za prijetno razvedrilo, jedajo, pijačo in ostalo bo poskrbljeno, tako da bomo v veseljem razpoloženju prešli v leto 1965!

V zidanico — toda brez vrednosti lastnika!

Pred dnevi nas je obiskal Franc Zarabec, ki ima zidanico v Srednjem Gričju. Povedal je, da so tatovi, o katerih smo poročali prejšnji teden na zadnji strani Dolenjskega lista, skrili mесо ukradenega in zaklanega prašička nad njegovo zidanico brez njegove vednosti. Na njegovo željo poročamo to vsej javnosti. UREDNISTVO LISTA

Kie je Milan Brajdič?

Varnostnim organom se je ob pomoči občanov, ki so dajali informacije posrečilo spravit na varno večje število Ciganov, ki so zagrešili kriminalna dejanja kot tatvine, posilstva in rope. Poizvedbejo za Milanom Brajdičem, ki je še na prostosti. Menijo, da se ta zadržuje na območju od Kostanjevice do Sentjerneja in Metlike. Kdor bi ga videl in spoznal, naj ga prijavi najbližji postaji Ljudske milice.

KDO JO POZNA?

1. novembra letos je odšla zdoma neznanu kam 34-letna Antonija Jan iz Mršče vasi pri Sentjerneju. Visoka je 158 cm, okroglega obraza, svetlo rjavih las in rjavih oči. Ko je šla od doma, je bila oblečena v siv ženski plašč, na nogah pa je imela visoke rjave čevlje. Antonija je duševno prizadeta. Kdor jo, kje je, najbrž žensko z zgorajim opisom videl, naj to tavi najbližji postaji Ljudske milice.

VINOGRADNIKI!

Nudimo vam prvorazredne

TRSNE CEPLJENKE

različnih vinskih in namiznih sort.

Jamčimo za kvaliteto, sortno čistost in zdravstveno stanje cepljenk.

Cepljenke naročajte pri

KMETIJSKO VINARSKI ZADRUGI — VIPAVA

Obvestilo podjetja vodovod

Komunalno podjetje VODOVOD NOVO MESTO

OBVEŠČA

VSE POTROŠNIKE VODE IZ JAVNEGA VODOVODA, DA NAJ SKRBNO ZASČITIMO VSE VODOVODNE NAPELJAVE PRED MRAZOM, POSEBNO CE SO IZPOSTAVLJENE.

Posebno pazljivo je treba zaščititi vočomere! — V kolikor bi zaradi mraza nastala škoda, jo bodo trpeli odjemalci vode sami.

Obvestilo cenjenim odjemalcem!

Vsem svojim cenjenim odjemalcem sporočamo, da se je UPRAVA

Pekarne in slašničarne — Novo mesto

PRESELILA iz dosedanjih prostorov na GLAVNI TRG STEV. 30 (nad slašničarno).

Telefon uprave in računovodstva je 21-574, naročila izdelkov pa sporočite na telefonsko številko 21-493.

ZA NOVO LETO ČESTITA DELOVNI KOLEKTIV IN SE VSEM ODJEMALCEM PRIPOROČA ZA NADALJNJE DOBRE POSLOVNE ZVEZE!

LEKARNA — NOVO MESTO

obvešča zdravstvene zavode in prebivalstvo, da bo opravila letni popis blaga po naslednjem razporedu:

- LEKARNA — NOVO MESTO: 29. in 30. 12. 1964 ves dan,
- LEKARNIŠKA POSTAJA — ŠENTJERNEJ: 26. 12. 1964 dopoldne,
- LEKARNIŠKI DEPO — ŽUŽEMBERK: 26. 12. 1964 dopoldne.

V navedenem času bomo izdajali zdravila samo na nujne recepte.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNISKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, France Grivec, Miloš Jakopce, Marjan Moškon, Jožica Tepper in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inzerenstvo 2400 din — Tekoči račun pri podružnici NE v Novem mestu: 906-11-608-9 — NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKAR: Cankarjevo podjetje DELO v Ljubljani

KOMUNALNA BANKA Novo mesto

z ekspoziturama

v METLIKI in TREBNJEM

obveščata,

da zaradi internega dela

ne bo poslovala za stranke v ponedeljek in torek, 4. in 5. januarja 1965.

VSEM SVOJIM KOMITENTOM IN VLAGATELJEM HRANILNIH VLOG ŽELI SREČNO NOVO LETO!

RAZPISNA KOMISIJA PRI TRGOVSKEM PODJETJU

»JELKA«

RIBNICA na Dolenjskem

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

- visoka strokovna izobrazba z dvoletno prakso na vodilnem delovnem mestu v stroki;
- višja strokovna izobrazba s 5-letno prakso na vodilnem delovnem mestu v stroki;
- srednja strokovna izobrazba z osemletno prakso na vodilnem delovnem mestu v stroki;
- visoko kvalificirani trgovinski delavec z 10-letno prakso na vodilnem delovnem mestu v stroki.

Kandidati za razpisano delovno mesto morajo svoji vloži priložiti življenjepis in dokaze o strokovni izobrazbi ter dosednji zaposlitvi, kakor tudi potrdilo o nekaznovanju.

Stanovanje ni zagotovljeno.

Komisija sprejema vloge do 15. januarja 1965.